SCENARIU DE **E. HADAI**
DESEN DE **I. DONCA**

2

Bolidul misterios

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:
NAVA SPAȚIALĂ «SELENA» DESCINDE PE LUNĂ. LA SCURT TIMP DUPĂ ASELENIZARE ASTRONAUȚII OBSERVĂ APARIȚIA ÎN SPAȚIU A UNUI OBIECT SFERIC CU REFLEXE METALICE. CERCETÎND ZONA SUBORBITALĂ A OBIECTULUI, CĂPITANUL ZENO ȘI FIZICIANUL MARK DESCOPERĂ MISTERIOASE INSTALAȚII ENERGETICE, IAR PE UN VERSANT AL CRATERULUI ALPETRAGIUS GURA UNUI TUNEL. SELENA SE MUTĂ ÎN ZONA DESCOPERIRILOR.

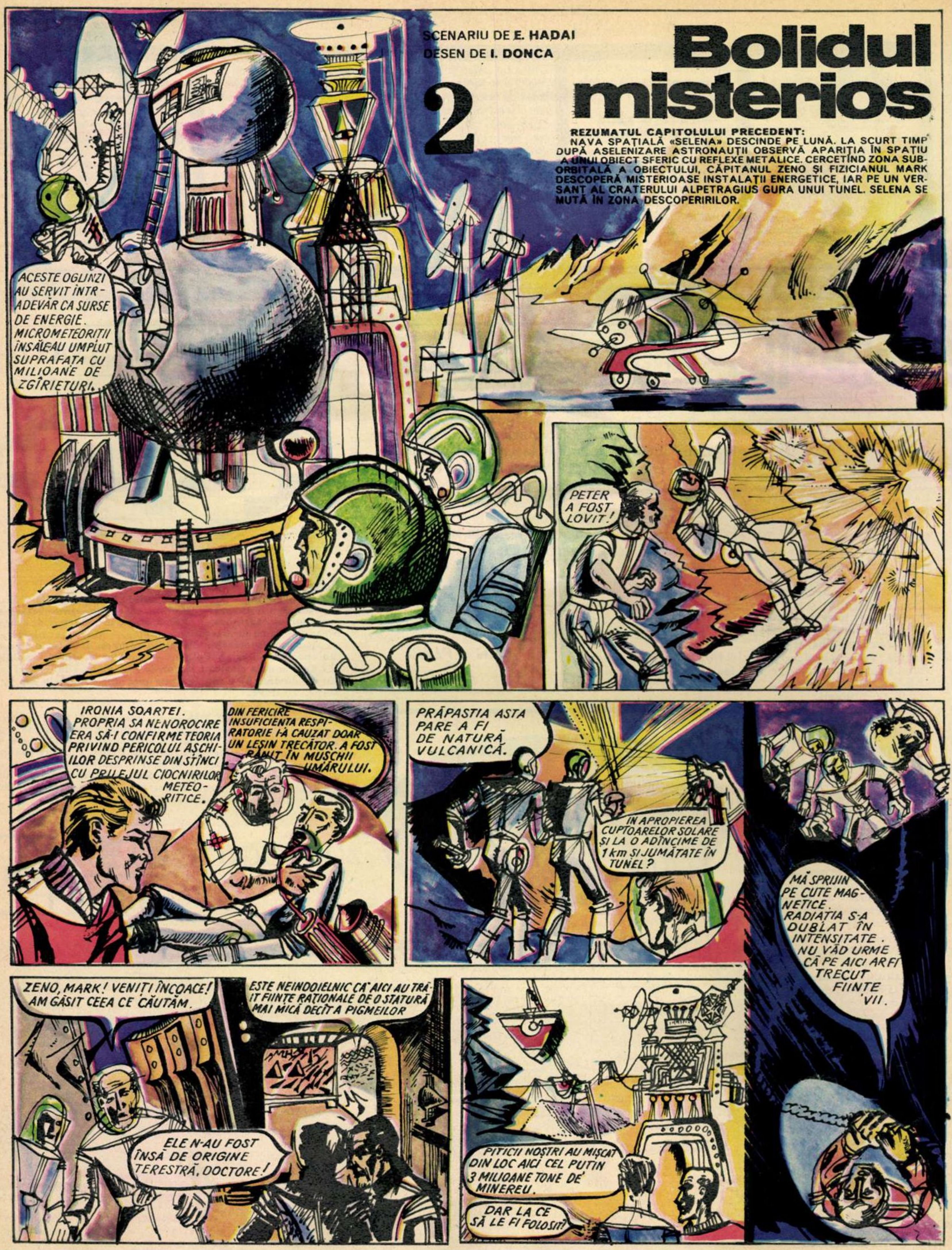
ACESTE OGLINZI AU SERVIT ÎNTR-ADEVĂR CA SURSE DE ENERGIE. MICROMETEORIȚII ÎNSĂ LEAU UMPLUT SUPRAFAȚA CU MILIOANE DE ZGÎRIETURI.
PETER A FOST LOVIT!
IRONIA SOARTEI. PROPRIA SA NENOROCIRE ERA SĂ-I CONFIRME TEORIA PRIVIND PERICOLUL AȘCHIILOR DESPRINSE DIN STÎNCI CU PRILEJUL CIOCNIRILOR METEORITICE.
DIN FERICIRE INSUFICIENȚA RESPIRATORIE I-A CAUZAT DOAR UN LEȘIN TRECĂTOR. A FOST RĂNIT ÎN MUȘCHII UMĂRULUI.
PRĂPASTIA ASTA PARE A FI DE NATURĂ VULCANICĂ.
ÎN APROPIEREA CUPTOARELOR SOLARE ȘI LA O ADÎNCIME DE 1 km ȘI JUMĂTATE ÎN TUNEL?
MĂ SPRIJIN PE CUTE MAGNETICE. RADIAȚIA S-A DUBLAT ÎN INTENSITATE. NU VĂD URME CĂ PE AICI AR FI TRECUT FIINȚE VII.
ZENO, MARK! VENIȚI ÎNCOACE! AM GĂSIT CEEA CE CĂUTĂM.
ESTE NEÎNDOIELNIC CĂ AICI AU TRĂIT FIINȚE RAȚIONALE DE O STATURĂ MAI MICĂ DECÎT A PIGMEILOR
ELE N-AU FOST ÎNSĂ DE ORIGINE TERESTRĂ, DOCTORE!
PITICII NOȘTRI AU MIȘCAT DIN LOC AICI CEL PUȚIN 3 MILIOANE TONE DE MINEREU.
DAR LA CE SĂ LE FI FOLOSIT?

(VA URMA)

RADUC
CU CINSTE

FLORIAN DUMITRACHE. Un nume care, cel puțin pentru noi, a devenit aproape sinonim cu substantivul comun fotbal. Zici Dumitrache și numaidecît te gîndești la driblinguri, salturi, pase și șuturi care ridică în picioare și-i fac să clocotească de admirație și încîntare pe zeci de mii de spectatori. Deși nu are decît 21 de ani, băiatul blond și subțirel a reușit totuși să se afirme în universul «sportului-rege» ca o stea de primă mărime, fiind temut de adversari (care printre alte denumiri sugestive i-au spus și «Corsarul roib») și îndrăgit de suporterii noștri de toate vîrstele.

Pentru copii, Dumitrache e un adevărat «idol». Dintre cei 5 100 de participanți la concursul «Cel mai îndrăgit fotbalist al campionatului național» (ediția 1968/1969), 4 354 l-au desemnat pe el, marea lor majoritate cerîndu-ne tot felul de date și informații din viața sa. Venind în întîmpinarea dorinței acestora, pe care o credem unanimă pentru cititorii revistei noastre, începînd cu acest număr vom publica un ciclu de materiale în care însuși «idolul» vostru fotbalistic vă va vorbi despre el, despre colegii lui și despre fotbal.

CORSARUL VI SE DESTĂINUIE

Povestea aceasta adevărată s-a născut, de fapt, într-o seară de septembrie în holul hotelului «Metropol» din Belgrad. Mă așezasem, obosit, într-unul din largile fotolii de pluș roșu ce împînzeau holul. Cu un ceas înainte se terminase meciul România — Iugoslavia. Meciul se încheiase cu scorul de 1—1, dar golul nostru nu-l marcasem eu, ci Dembrovschi. Toate cele 90 de minute ale întîlnirii rătăcisem de la un colț la altul al terenului, încercînd să scap de Holțer, «omul meu». Dar «omul meu», ca o a doua umbră, nu mă lăsase singur nici măcar o clipă. Cred că dacă aș fi cerut voie arbitrului să ies pentru cîteva minute afară de pe teren, ar fi făcut și el același lucru. Ar fi venit după mine. La un moment dat, vrînd să-l păcălesc cumva, m-am oprit, pur și simplu, în mijlocul terenului, în spațiul nostru, pentru a nu rămîne în ofsaid, și m-am prefăcut că-mi leg șiretul la o gheată. De fapt îl desfăceam atunci. Holțer m-a privit cu atenție. O clipă m-a crezut și a vrut să participe la joc. Dar imediat s-a răzgîndit și a rămas acolo, lîngă mine, pînă cînd m-am ridicat.

Ori de cîte ori Dinu, Dembrovschi sau Radu Nunweiller trimiteau balonul spre noi, Holțer, fără ca măcar să aștepte să vadă dacă mingea va ajunge sau nu la destinație, se repezea și mă «mușca». Pur și simplu urlam de necaz. Dinu a fost primul dintre băieți care a observat strășnicia cu care mă păzea Holțer. Și după o fază lucrată de amîndoi, a rămas lîngă mine. Bătîndu-mă pe umăr, mi-a zis:

— Rău «omul tău», Moxule?

— Rău, Procurorule. Rău de tot. Ca un cîine...

Dinu a rîs:

— S-au întîlnit un buldog cu un mox sîrmos. Moxule dragă, arată că ești de rasă... Înfige-ți colții în el...

Moxul sînt eu, nu numai din cauza nasului meu de mops, ci și pentru alte motive, ne-binecuvîntate, și din cauza cărora am tras multe ponoase. Dar, de ce n-aș spune-o, tot din aceleași motive scriu astăzi aceste rînduri.

Mi-am «înfipt colții» în buldogul echipei lui Ratko Mitici, dar degeaba. Golul m-a ocolit în seara aceea! Și nu numai golul. Am jucat slab și eram foarte necăjit. Mi se părea că și băieții se uită altfel la mine, parcă nu eram eu.

Stăteam în fotoliul acela roșu, larg și moale, și încercam să mă gîndesc la altceva... Dar nu-mi venea nimic în minte. La un moment dat, s-a apropiat de mine ziaristul Valentin Păunescu. M-am ridicat să-l salut, arborînd și un zîmbet de circumstanță — o mască dacă vreți. Dînsul mi-a răvășit părul cu mîna, zicîndu-mi:

— Nu fi necăjit, Moxule! O să treacă... Nu e în fiecare zi duminică.

Mi-era necaz că se vedea necazul. Am mormăit ceva, și mai supărat pe mine:

— Nu, nu sînt necăjit... Doar oboseala...

— Las că se vede...

— Dacă se vede, se vede! Ce să mai zic... Nu-mi merge de loc. Curînd o să vorbesc... din amintiri.

— Moxule, ai 21 de ani...

— Da, dar dacă nu merge, nu merge. «Amintiri... amintiri... amintiri...» am început să fredonez melodia aceea cu text atît de stupid...

Ceea ce s-a mai întîmplat atunci, am să povestesc altă dată. Important pentru ceea ce vreau să vă spun acum este că în seara aceea de septembrie m-am gîndit prima oară la o zi cînd o să vorbesc despre... amintirile mele. Nu mult după întoarcerea de la Belgrad, l-am întîlnit din nou pe Valentin Păunescu care mi-a spus că revista «Cutezătorii» o să-mi decerneze «*Diploma de popularitate*». Mai multe mii de copii m-au declarat preferatul lor, iar unii dintre ei vor să afle totul despre mine, despre viața mea de pînă acum.

— Moxule, vrei să le povestești chiar tu?

Mie mi-a venit să rîd. În primul rînd, cei care mă cunosc bine, știu că mai repede poți să-mi scoți un dinte decît două fraze. După asta însă m-am gîndit, din nou, la «amintirile» de la Metropol, de la Belgrad.

Apoi, ca să fiu sincer, mi-era cam teamă. Ce-or să spună oamenii? «Ia te uită... Moxul?!?» Sau băieții: «Bravo, Moxule! Ai devenit mare vedetă. Îți povestești viața de parcă ai fi Brigitte Bardot. Nici n-ai apucat să ieși din găoace și...»

De fapt, cel mai teamă îmi este de oamenii pe care nu-i cunosc. Cu băieții am să rezolv simplu: am să povestesc, aici, mai ales despre ei, pentru că viața mea de fotbalist nu înseamnă nimic fără Lucescu, Radu Nunweiller, Dinu și ceilalți.

Și, după cum vedeți, am început, eu să povestesc, iar **Valentin Păunescu** să scrie.

(VA URMA)

Unul dintre golurile lui Dumitrache

START

Doboș, Trenea, Pop, Ciaba, Silaghi, Ghindéle, Losonczi, Fatyal, Ardeleanu... Cum, nici n-ați auzit de ei? Și eu care credeam că-i cunoașteți la fel de bine ca pe Dumitrache, Dobrin, Ghergheli, Sătmăreanu, Dan și ceilalți... De fapt, deocamdată cel puțin, aveți dreptate să spuneți așa. E adevărat că ei s-au afirmat în fotbal cu prilejul Cupei ziarelor județene «Cronica sătmăreană» și «Szatmari Hirlap», desfășurată, recent, la Satu Mare. E adevărat că sînt printre cei mai talentați fotbaliști dintre cei 500 de participanți și că echipele lor — «Vulturul» (locul 1), «Olimpia» (locul 2), «Avîntul» (locul 3) și «Venus» (locul 4) au cîștigat această competiție. Dar, deocamdată cel puțin, sînt încă mici (între 11 și 14 ani) și faima lor n-a trecut încă peste hotarele județului. Deocamdată. Dar cînd vor fi mari, cine știe! Cine știe dacă nu vom vorbi despre unii dintre ei cum vorbim azi despre celelalte «stele» care strălucesc acum pe firmamentul fotbalului nostru. Cine știe...

●

«Dragi prieteni — ne scrie Gheorghe Popovici — vreau să vă informez că și noi, pionierii detașamentului clasei a V-a A de la Școala generală din Sichevița, județul Caraș-Severin, sîntem la înălțime în ceea ce privește activitatea sportivă. La atletism, de pildă, sîntem campioni pe școală».

Așa o fi, nu punem la îndoială informația corespondentului nostru. Totuși o mică rectificare se impune. Or fi ei «la înălțime», în ceea ce privește întreaga activitate sportivă (meciuri de handbal, volei, concursuri de orientare turistică, gimnastică etc.), dar campioni sînt... la lungime. Deși recunoaște că performanțele campionilor sînt modeste (lucru cu care sîntem de acord). Gheorghiță ne roagă să publicăm numele lor, asigurîndu-ne că în felul acesta îi vom stimula în obținerea unor rezultate și mai bune. O facem cu plăcere. Iată-i, în ordine: Gheorghe Dîrboșan, Nicolae Jurița și Toma Belovici (băieți) — Magdalena Fux, Ița Morariu și Maria Popa (fete).

C. D.

3

Scenariu: DUMITRU ALMAȘ
Desene: PUIU MANU

DAN BUZDUGAN

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT

Vistierul Danciu îl înșelase pe Dan Buzdugan și se făcuse nevăzut, iar la Călugăreni Rada și Ștefan din Tețcani căzuseră în miinile căpitanului Luca și ale vornicului Mitrea, care țінteau să-l piardă pe domnul țării.

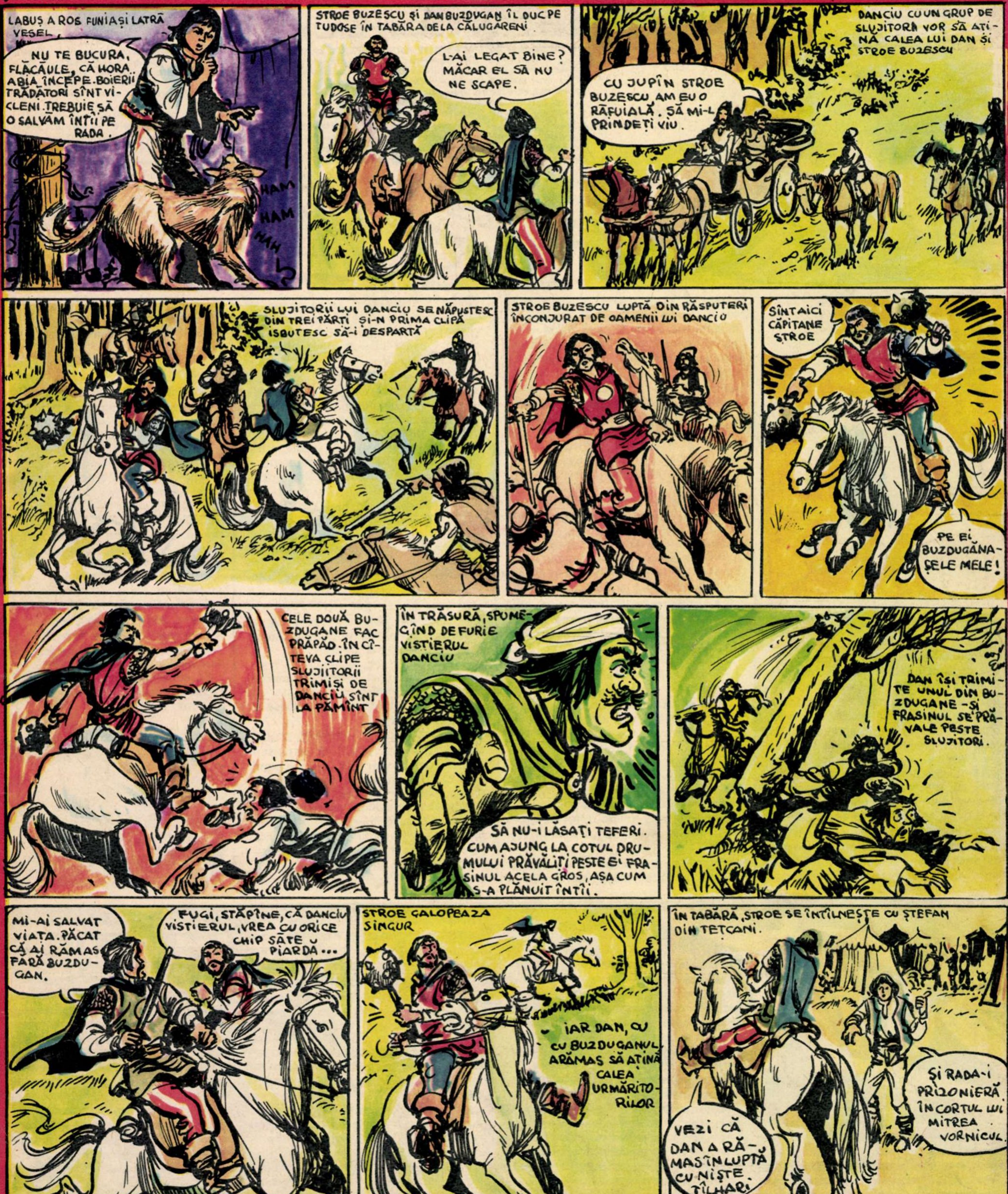

LABUȘ A ROS FUNIA ȘI LATRĂ VESEL
NU TE BUCURA, FLĂCĂULE, CĂ HORA ABIA ÎNCEPE. BOIERII TRĂDĂTORI SÎNT VICLENI. TREBUIE SĂ O SALVĂM ÎNTÎI PE RADA.
HAM HAM HAM
STROE BUZESCU ȘI DAN BUZDUGAN ÎL DUC PE TUDOSE ÎN TABĂRA DE LA CĂLUGĂRENI
L-AI LEGAT BINE? MĂCAR EL SĂ NU NE SCAPE.
DANCIU CU UN GRUP DE SLUJITORI VOR SĂ ATINĂ CALEA LUI DAN ȘI STROE BUZESCU
CU JUPÎN STROE BUZESCU AM EU O RĂFUIALĂ. SĂ MI-L PRINDEȚI VIU.
SLUJITORII LUI DANCIU SE NĂPUSTESC DIN TREI PĂRȚI ȘI-N PRIMA CLIPĂ ISBUTESC SĂ-I DESPARTĂ
STROE BUZESCU LUPTĂ DIN RĂSPUTERI ÎNCONJURAT DE OAMENII LUI DANCIU
SÎNT AICI CĂPITANE STROE
PE EI, BUZDUGĂNAȘELE MELE!
CELE DOUĂ BUZDUGANE FAC PRĂPĂD. ÎN CÎTEVA CLIPE SLUJITORII TRIMIȘI DE DANCIU SÎNT LA PĂMÎNT
ÎN TRĂSURĂ, SPUMEGÎND DE FURIE VISTIERUL DANCIU
SĂ NU-I LĂSAȚI TEFERI. CUM AJUNG LA COTUL DRUMULUI PRĂVĂLIȚI PESTE EI FRASINUL ACELA GROS, AȘA CUM S-A PLĂNUIT ÎNTÎI.
DAN ÎȘI TRIMITE UNUL DIN BUZDUGANE ȘI FRASINUL SE PRĂVALE PESTE SLUJITORI.
MI-AI SALVAT VIAȚA. PĂCAT CĂ AI RĂMAS FĂRĂ BUZDUGAN.
FUGI, STĂPÎNE, CĂ DANCIU VISTIERUL, VREA CU ORICE CHIP SĂ TE PIARDĂ...
STROE GALOPEAZĂ SINGUR
IAR DAN, CU CU BUZDUGANUL RĂMAS SĂ ATINĂ CALEA URMĂRITORILOR
ÎN TABĂRĂ, STROE SE ÎNTÎLNEȘTE CU ȘTEFAN DIN TEȚCANI.
VEZI CĂ DAN A RĂMAS ÎN LUPTĂ CU NIȘTE TÎLHARI
ȘI RADA-I PRIZONIERĂ ÎN CORTUL LUI MITREA VORNICUL.

(Va urma)

Cutezătorii 48

Redactor șef: Mihai NEGULESCU, Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1 telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.
Redactor de număr: B. CARAGIALE, Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor: Rozalia BARANY
Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă

41033 1 leu

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

115

49

JOI, 4 DECEMBRIE 1969, ANUL III.

ca mun'ci
-Mureș

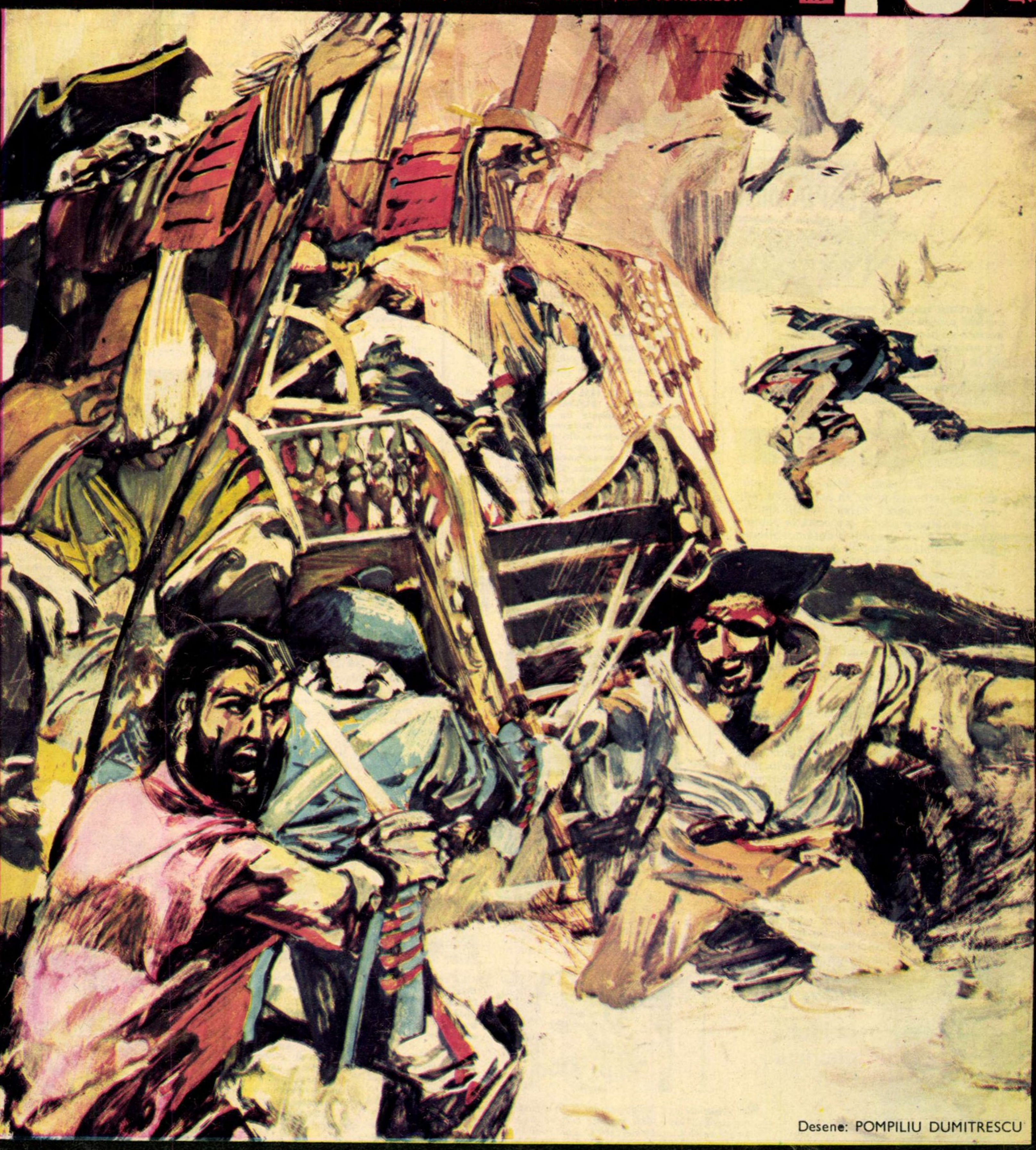

Desene: POMPILIU DUMITRESCU

Citiți în acest număr: **COMOARA PIRATULUI** pag. 10-11, **ATELIER LITERAR** pag. 6-7, **EXCURSIE PE GLOB** pag. 8-9, **DRUMUL** pag. 6.

a

49

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

◀ RECENT S-A TERMINAT CONSTRUCȚIA PRIMELOR CINCI DANE (LOC DE ACOSTARE A VASELOR) ALE NOULUI PORT CONSTANȚA — DE UNDE VOR PORNI ÎN LARG DE TREI-PATRU ORI MAI MULTE NAVE DECÎT PÎNĂ ÎN PREZENT.

FOTOGRAFIA NE ÎNFĂȚIȘEAZĂ MACARAUA PLUTITOARE «HERCULES» — ÎN PLINĂ ACTIVITATE.

ZILELE TRECUTE, BIBLIOTECA MUNICIPALĂ DIN BUCUREȘTI A CUNOSCUT UN EVENIMENT DEOSEBIT. PE FIȘELE EI A FOST NOTAT CEL DE-AL 1 000-lea CITITOR, CARE ESTE DE FAPT O CITITOARE. UN AMĂNUNT: BIBLIOTECA FIINȚEAZĂ DOAR DE CÎTEVA LUNI. ▶

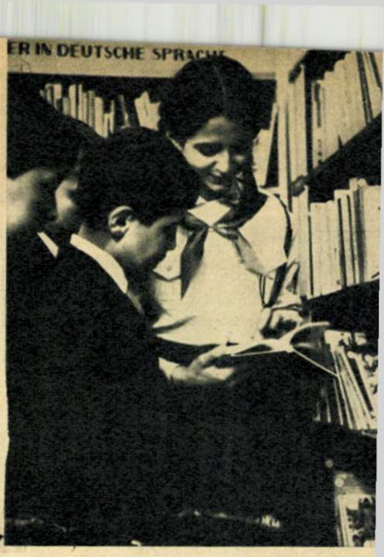

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

«Școala noastră împlinește în curînd o sută de ani». «La noi în școală au început pregătirile pentru aniversarea a cincizeci de ani de la înființare». «Cu prilejul împlinirii a șaptezeci și cinci de ani de la inaugurarea școlii noastre»...

(Fragmente din scrisori primite la redacție)

LICEUL 32

Deunăzi, am răsfoit anuarul unei școli care își serbează și ea, în aceste zile, aniversarea. Profesorii, elevii, părinții sînt într-o sărbătoare alertă: s-a editat o lucrare omagială, a fost pregătit programul artistic, au fost trimise invitațiile de rigoare, vor fi și flori, și aduceri aminte... Dar cîți ani împlinește această școală? Numai zece ani! E vorba despre Liceul nr. 32 de pe Bd. 1 Mai din București. La timpul cuvenit, am scris — și vom scrie întotdeauna cu adînc respect — despre școlile care împlinesc cincizeci de ani, o sută de ani... Oare zece ani nu este o vîrstă prea tînără pentru omagiere? Nu. Vîrsta unei școli nu poate fi măsurată doar calendaristic. Vîrsta unei școli este vîrsta înțelepciunii umane, vîrsta civilizației.

De aceea, indiferent de vechimea zidurilor și de numărul promoțiilor de absolvenți, toate școlile sînt venerabile. Cunosc destul de bine locurile. Nici cei mai vîrstnici locuitori din preajmă nu și-ar mai putea închipui această parte a orașului fără liceul unde învață nepoții lor. Cîndva, aici era o periferie plină de necazuri. Liceul 32 a apărut o dată cu uriașa escadră de blocuri ale Căii Griviței și ale bulevardului 1 Mai. Aici vin în fiecare an, timizi și emoționați, noii înscriși în clasa întîi și, tot de aici, pornesc, cu semnele bărbăției înțelepte pe chip, bacalaureații. Inițiativele de acum cîțiva ani ale inimoșilor profesori au devenit tradiții la fel de solide ca ale liceelor «din centru»: se învață aici o matematică strașnică, apare o excelentă revistă literară, echipele sportive apără cu tenacitate culorile școlii.

«Cutezătorii» adresează felicitări cititorilor mari și mici de la Liceul 32.

Ovidiu Zotta

CALENDAR

1969 DECEMBRIE

L	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
M	3	10	17	24	31
J	4	11	18	25	
V	5	12	19	26	
S	6	13	20	27	
D	7	14	21	28	

2 DECEMBRIE 1935 — s-a născut poetul Nicolae Labiș (m. 1956) cel despre care Geo Bogza spunea că «putea fi un luceafăr al poeziei românești». Avea numai 15 ani cînd a debutat la «Iașul Literar». Mihail Sadoveanu a sprijinit acest început, sesizînd în el un viitor mare poet. Prieten bun al revistelor pentru copii, Nicolae Labiș a publicat în paginile acestora multe din creațiile sale.

5 DECEMBRIE 1912 — a murit arhitectul Ion Mincu, (n. 1852) întemeietorul școlii noastre naționale de arhitectură. O plimbare prin București ne ajută să cunoaștem cîteva din clădirile pe care Mincu le-a conceput: «Bufetul de la șosea» (azi restaurantul «Doina») «Casa Lahovary», «Școala Centrală de fete» (azi Liceul de fete nr. 10). Ion Mincu a preluat și interpretat elemente din arhitectura veche românească: foișoare, stîlpi de lemn, streașini late, folosind materiale de construcție tradiționale: ceramică smălțuită, lemn, piatră.

VEȘTI DE LA „CLUBUL ISTEȚILOR"

De curînd, membrii «Clubului isteților» din sectorul nr. 5 al municipiului București, cu sediul la Școala generală nr. 188, au avut bucuria să se întîlnească, în cadrul unei seri de «întrebări și răspunsuri» cu scriitorul Alecu Popovici și artistul Constantin Drăghici. Tema întrebărilor: Ce este talentul? Care sînt mijloacele de perfecționare a talentului? Au răspuns oaspeții, dar au răspuns și gazdele printr-un interesant program artistic prezentat în cadrul serii respective. O asemenea seară se pare că nu se uită ușor din moment ce «isteții» și-au propus s-o repete și cu altă ocazie.

EXISTĂ ARBORI CARE CÎNTĂ ?

DA! SPUN Cutezătorii

Fără îndoială că există arbori care... cîntă. Este vorba de așa-numitul lemn de rezonanță, pe care îl foloseau și vechii lutieri. Îl găsim în siluetele elegante ale viorilor sau chitarelor, și chiar în construcția pianelor.

Dar pînă aici?... Iată-l, copac în pădure (Coșna-Vatra-Dornei): molid drept ca lumînarea, pe care oamenii de specialitate îl descoperă prin lovituri cu muchiea toporului, după sunet. De fapt, este primul sunet smuls viitorului instrument...

MICRO INTERVIUL NOSTRU

BARONUL MÜNCHHAUSEN

În repetate rînduri, numeroși copii ne-au scris sau ne-au vizitat la redacție, rugîndu-ne să-i punem din nou în legătură cu iubitul lor Baron Münchhausen. Ne-am hotărît deci să-i luăm acest micro-interviu și ne-am prezentat la micro-castelul său din strada Nuferilor 48.

— **Dragă Baroane, unde ai dispărut?**

— *Am fost la vînătoare de dinozauri.*

— **Ce tot spui, Baroane, dinozauri nu mai există!**

— *Cred și eu, dacă i-am împușcat pe toți.*

— **Copiilor le e dor de dumneavoastră.**

— *Și mie mi-e dor de ei*

— **În ultima vreme n-ați mai apărut pe micul ecran, nici în «Aventurile echipajului Val-Vîrtej», nici în, atît de amuzantele «Povestiri ale Baronului Münchhausen».**

— *Probabil că «micul ecran» e prea mic ca să mai încap și eu.*

— **Dar în paginile revistei «Cutezătorii», ce credeți, n-ați putea încăpea?**

— *O să mă condensez.*

— **Deci putem conta că veți relua «Poșta veselă a redacției» pe care ați inaugurat-o la apariția revistei?**

Ca răspuns, Baronul, își scoase mănușa și bătu palma cu mine,

N.R. Prima poștă semnată de Baronul Münchhausen va apare în luna decembrie a.c.; iar celelalte răspunsuri în prima joi a fiecărei luni.

Așteptăm scrisorile voastre.

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

1. E sigur că acești doi copii (din R.F. a Germaniei) știu că «astronautica» e o «profesie» care aparține viitorului. Cu alte cuvinte — lor. Așa că, de ce nu s-ar iniția încă de pe acum în tainele ei?

2. La cei 6 ani ai săi, Marianita Salgado (Spania) e o cunoscută și apreciată poetă. Talentul ei excepțional fiind unanim recunoscut, Marianitei i-a fost oferită o bursă pentru a studia literatura pentru copii în S.U.A., U.R.S.S. sau Spania. Dorind să cunoască viața copiilor din țara sa și să scrie în primul rînd pentru ei, ea și-a ales Spania. Iat-o în fotografie în postura de... studentă.

3. În Elveția, iarna a intrat în drepturile ei. Iar copiii, ce să mai spunem, vedeți și singuri: cu patine, săniuțe și crose pot petrece cîteva ore minunate pe gheața lacului Constanța.

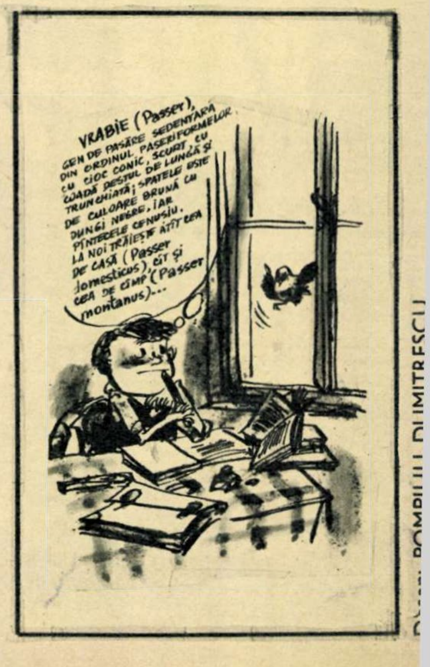

VRABIE (Passer), GEN DE PASĂRE SEDENTARĂ DIN ORDINUL PASERIFORMELOR CU CIOC CONIC, SCURT, CU COADĂ DESTUL DE LUNGĂ ȘI TRUNCHIATĂ; SPATELE ESTE DE CULOARE BRUNĂ CU DUNGI NEGRE, IAR PÎNTECELE CENUȘIU. LA NOI TRĂIEȘTE ATÎT CEA DE CASĂ (Passer domesticus), CÎT ȘI CEA DE CÎMP (Passer montanus)...

POMPILIU DUMITRESCU

ghidul elevului

*

1969/1970

◀ *Un calendar pe 2 000 de ani, dar și un calendar pe anul școlar 1969—1970, maxime celebre ale unor oameni celebri, probleme care vă pun istețimea la încercare, «moda» la carnaval, numeroase jocuri pentru vacanța care se apropie și încă multe alte surprize frumoase, iată ce puteți găsi în acest ghid pe care îl puteți procura de la toate librăriile din țară.*

JURNALUL OLGUȚEI

CINE-I MAI TARE ?

Am intrat în curtea largă a școlii, așezată între munți. Copiii erau în recreație. Știam, din experiența de pînă acum, că apariția mea (înarmată cu aparatul de fotografiat și carnețelul de însemnări) va stîrni zarvă, discuții, întrebări. Dar cît de mult mă înșelam, de această dată!...

— Nu te supăra, m-am adresat unui băiat, unde este...

Era inutil să continui. Băiatul se depărtase grăbit într-o direcție necunoscută.

— Vrei să stai puțin, aș vrea să...

Nici de data aceasta n-am avut motive să termin fraza. Băiatul căruia m-am adresat a doua oară, dispăruse.

M-am luat după ei. Am ajuns într-un colț al curții, unde i-am văzut adunați pe băieții dintr-a șasea și a șaptea. Păreau furioși, nu-mi închipuiam de ce. Așezați unii în fața celorlalți, se priveau îndîrjiți. Apoi, nici una, nici două și-au dat cîte un pumn în umăr. Unii se clătinară. Și, ca și cum aceasta ar fi fost picătura care să umple paharul, au început, fără doar și poate, o bătaie.

— Ce se întîmplă aici? am întrebat.

— Nu te speria, așa fac ei în fiecare recreație. Vor să stabilească cine-i mai tare, *m-a lămurit cu calm un băiat cu freză foarte meticulos aranjată. Uită-te, pe Gheorghe Rugină l-au dat gata!*

Nu știu dacă-l dăduseră gata, dar îi vedeam fața roșie, plină de zgîrieturi, ochii plini de lacrimi. Ceva mai încolo, pe niște lemne, altul se văita de spate. Clopoțelul făcu însă să rămînă situația neîncheiată, neclarificată: «Cine-i mai tare?». Odată și odată, trebuie să se stabilească și lucrul acesta. Este absolut necesar! I-am aprobat și eu. Cu o mică, foarte mică adăugire: cine-i mai tare la... matematică? Sau la fizică, sau la chimie?...

Ei, dar iată că era să închei, fără să amintesc unde am văzut cele relatate. Notați: Școala generală din Corbu-Harghita.

Olguța

LONDRA

REPORTAJ DE NICOLAE MINEI

FASCINAȚIA DIMINEȚILOR FĂRĂ CEAȚĂ

Pentru fiecare dintre noi — și mai ales pentru cei care nu o cunosc personal — Londra are un anume chip. Este destul să rostești numele capitalei britanice, pentru ca în minte să ți se ivească imaginea unui oraș înecat în ceață. Închizi ochii și vezi o pîclă albicioasă învăluind clădiri de culoare cenușie, prin dreptul cărora se furișează trecătorii, ca niște stafii învestmîntate în mantii de negură. Dacă strîngi pleoapele mai tare, deslușești și umbrele întunecate ale răufăcătorilor pe care-i urmărește, cu neînfricată stăruință, cel mai vestit detectiv al tuturor timpurilor, Sherlock Holmes; mai-mai că miroși și parfumul pipei lui, veșnic aprinsă, a cărei șuviță de fum se topește în ceață, făcînd-o parcă și mai deasă.

Cam așa arată Londra pentru cei care o știu din citite, sau din auzite. Cam așa a arătat Londra și pentru cel care semnează aceste

(Continuare în pag 8-9)

UNUL DINTRE CELE MAI CUNOSCUTE PODURI ALE LONDREI, TOWER BRIDGE, TERMINAT ÎN 1894.

Un «trio» cimentat de pasiunea pentru științele naturii.

BRĂȚARA DE AUR

CULORILE CURCUBEULUI... NU-S ȘAPTE !

Cristea Didicescu și-a mai aruncat o dată privirea asupra «peniței» modernului aparat numit Plastograf, ce înregistra cu exactitate datele, aceleași de fapt, prevăzute de el mai înainte prin calcul, pe hîrtie. Se întoarce și zice:

— Acum, nu mai avem de-aface cu o chimie a borcanelor: pui diverse substanțe și apoi vezi ce se întîmplă. Chimistul trebuie să fie în primul rînd matematician. E prima condiție.

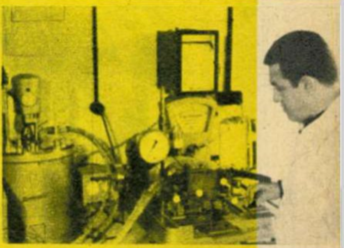

— Și a doua?

— Să cunoască măcar două-trei limbi străine.

— Dumneavoastră...? — am întrebat.

— Franceza, rusa, germana și engleza.

Amintindu-și apoi de ceva, a zîmbit.

— De fapt, cu borcanele am început și eu. Ca elev, cu douăzeci și ceva de ani în urmă. Acestea erau condițiile. Am improvizat într-un garaj, la un vecin, un mic laborator. Pasiunea mea erau focurile bengale. Mă fascinau culorile. O dată, am pus niște substanțe cumpărate ad-hoc de la drogherie, le-am amestecat și... am aprins chibritul. Explozia a fost atît de puternică, încît s-au spart geamurile. De atunci, n-am mai avut acces în garajul-laborator. Vecinul s-a supărat foc. M-am supărat și eu, însă n-am renunțat. M-am aplecat cu mai multă dăruire asupra cărților, dornic să cunosc, să cercetez.

— Acum, ceva în legătură cu activitatea de cercetare de aici, din laboratorul binecunoscutei uzine bucurestene de mase plastice.

— Nu are poate nimic spectaculos, e o muncă, dacă se poate spune așa, de furnică. Rezultatele sînt însă fructuoase. Tocmai de aceea arătam că un chimist, un cercetător, trebuie să cunoască cîteva limbi — să știe în orice moment ce se întîmplă nou în lume, în ramura sa, să-și aducă o contribuție personală. E destul un exemplu: în domeniul maselor plastice, datorită chimiei, cele șapte culori ale curcubeului au fost multiplicate în nu mai puțin de 3 000 de nuanțe. Aceasta, ca să nu mai vorbesc de faptul că noi facem în uzină țevi sau roți dințate, cărora le conferim tăria celui mai durabil oțel, capabile să angreneze mașini dintre cele mai puternice.

Nu putem încheia, fără să mai amintim un lucru: aceeași muncă de furnică, de cercetare asiduă, dusă cu răbdare ani în șir, s-a concretizat și în paginile unei cărți valoroase (autor: Cristea Didicescu) consacrată maselor plastice — prima la noi în țară de acest fel.

AL. DINU IFRIM

CUVINTE MAGICE

600 DE PIONIERI ÎNTR-UN DIALOG CU ARTISTUL EMERIT ION LUCIAN

de B. CARAGIALE
Foto: GR. PREPELIȚĂ

Locul desfășurării: scena Clubului pentru elevi — București (str. Turturele).

Decorul: o masă, scaune, o tablă cu multe crete colorate.

În ziua aceea, rolul actorului Ion Lucian n-a fost unul din cele obișnuite. Aflat în fața a 600 de purtători ai cravatei roșii, el n-avea să interpreteze, de data aceasta, personajul vreunei piese, ci avea să răspundă la întrebarea: Cum să ne purtăm?

Primul său răspuns a fost... tot o întrebare.

— Oare, un tabel cu reguli de purtare, pe care să-l înveți pe dinafară, v-ar folosi?

— Dar acest tabel ar putea cuprinde tot?!

— Nu, evident nu. De aceea, vă propun să ne alegem un personaj, pe care să-l numim X, și pe care să-l urmărim în cîteva secvențe... Iată-l, dă buzna. În goană, izbește o bătrînă și e gata s-o doboare. În tot cazul, a izbutit performanța să-i rostogolească sacoșa. „Bolidul“ nu are însă timp nici să se uite înapoi și nici să-i ceară scuze. În schimb, ceva mai încolo, în curtea școlii, X găsește vreme să-l lovească pe unul mai mic decît el. «Piei din fața, că te înghit» sînt vorbele cu care îl face pe puști să dispară. Viteazul ăsta nu spune «bună ziua», dar știe să-ți rănească urechile cu vorbele: «bă, ia dă-te la o parte!» De altfel, e specialist în stîlcirea limbii.

Chiar în momentul ăsta, X și-a uitat vîrsta (are 13 ani) și trage dintr-o țigară. Fumul îl îneacă, tușește, îi dau lacrimile, îi vine rău, dar el continuă să se grozăvească. Așa e el. Cu puțin înainte, la ora de geografie, a găsit de cuviință să se grozăvească făcînd pe clovnul și i-a dat drumul: mai întîi ca un cîine, apoi ca o pisică, și la urmă ca un leu. Colegii îl cunosc și nu-l iau în seamă, își văd de lecțiile lor.

Fără îndoială că X descinde din galeria personajelor lui Caragiale. Dacă ai să-l cercetezi mai îndeaproape, ai să descoperi că de mic a fost un Domn Goe. Sau poate un frate bun cu bătăiosul «maior», meșter la turnarea dulceții în galoși. Aș putea continua secvențele, dar mă opresc.

— Am înțeles. Lui X îi opunem cu toții un vetto. Dar mai avem încă multe întrebări despre... cum să ne purtăm?

— Evident. Dar, de la început, am stabilit că nu dăm un tabel de reguli. Esențial este să înveți să reflectezi asupra propriilor tale purtări și să fii tu însuți capabil să te oprești, cînd ești pe cale să te comporți necuviincios. Asta s-ar chema să înveți din copilărie omenia.

*

Am urmărit dialogul lui *Ion Lucian cu cei 600 de pionieri* și mi-am adus aminte de o poveste din copilărie.

Este vorba despre un băiat care nu era de loc plăcut celor din jur. Mama, bunica, sora, vecinii, nu-l priveau cu ochi buni. Într-o zi, pe cînd stătea singur și abătut pe o bancă, s-a apropiat de el o bătrînă împovărată de ani. Aflînd despre supărarea băiatului, i-a șoptit ceva la ureche și a dispărut. Băiatul a luat-o la fugă și, ajungînd acasă, a folosit cuvintele pe care i le șoptise bătrîna. Spre surpriza lui, a observat că mama, bunica, sora, vecinii, au început să se uite la el cu alți ochi. Băiatul folosise cîteva cuvinte magice: «mulțumesc», «poftim», «bună ziua»...

Ce bine ar fi să știm în împrejurările cuvenite să folosim aceste simple cuvinte magice!

*

Cînd actorul Ion Lucian a coborît de pe scenă, locul i-a fost luat de pionieri. De data aceasta, în calitate de interpreți. Iată-i: domnul Goe, tanti Mița, mam'mare și mamițica. Pe scenă se desfășoară cunoscutele întîmplări din schița lui I.L. Caragiale.

Cele două colege sînt: Mihaela An-

dreescu și Gabriela Lupaș de la Școala generală nr. 79. Ele interpretează cu mult aplomb două așa-zise prietene dintr-o scenetă plină de haz.

În tot acest timp, pe tabla special adusă în fața publicului, a desenat graficianul revistei «Cutezătorii», Pompiliu Dumitrescu (autorul desenelor din povestirile: «Șoimii Carpaților», «Amfora Sabină» ș.a.) Astfel au prins viață cele mai neașteptate personaje. Priviți-le. Cine sînt? Ați ghicit?

Concursul «Cine știe cîștigă», condus de profesorul Nicolae Saftu, cu tema din opera lui I.L. Caragiale a adus, de asemenea, o notă de veselie acestei întîlniri.

Iar în încheiere, un autograf al artistului emerit Ion Lucian.

Cutezanță spre ideal!
Elan spre desăvîrșire!
Iar... și atitudine
critică față de
„eroul" Goe!

Ion Lucian

UN PRIETEN DIN FRANȚA

ABIA S-A ANUNȚAT REÎNCEPEREA CONCURSULUI «ROZETELE CUTEZĂTORII» ȘI ZECI DE CORESPONDENȚI AU TRIMIS PRIMELE LUCRĂRI. DINTRE ACESTEA, AM ALES O CORESPONDENȚĂ SOSITĂ DIN BOTOȘANI.

ROZETA SĂPTĂMÎNII

Un eveniment de seamă petrecut în luna octombrie, în orașul nostru, a fost deschiderea expoziției de desene a lui Pascal Bilbille *din Franța. Are o vîrstă apropiată de a noastră, 12 ani. Cele 65 de desene în tuș și creioane colorate, expuse în holul Liceului de muzică și arte plastice, izbutesc să ne redea o imagine despre talentul său. Limbajul folosit este emoționant, tematica pe care și-o alege este legată de viața intimă,*

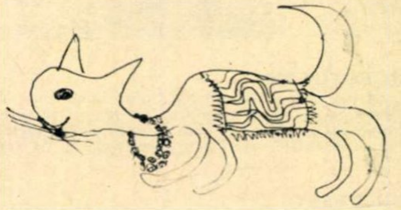

cu interioare, apoi peisaje, mașini văzute sau inventate de propria imaginație, pisici și cîini care degajă umor și bună dispoziție.

Printre lucrările prezentate, un loc important îl ocupă cele desenate cu ocazia vacanței petrecute în România: «Dealurile Moldovei», «Stația Pecco», «Mustărie» și altele.

Desenele lui Bilbille au o linie continuă, sînt spontane și trădează multă degajare și inventivitate în execuție. Numărul mare al lucrărilor expuse pun pregnant în evidență un mare și precoce talent. Cu ajutorul lor luăm cunoștință despre preocupările și personalitatea acestui copil al Franței. Ele ne-au dat marea satisfacție că l-am înțeles și că există o asemănare între lucrările noastre și ale lui.

WANDA VIVIANA CHIȘCAN
cl. a VIII-a,
Liceul de Muzică și Arte Plastice, Botoșani

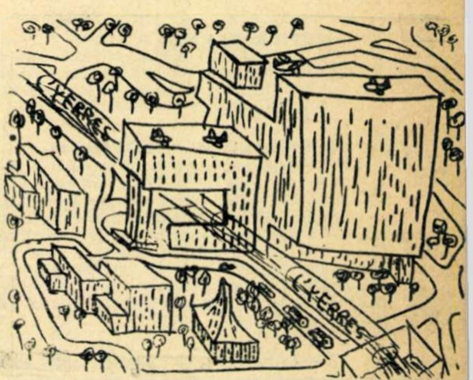

TEMERARII CĂLĂREȚI

De curînd, la Bîrsănești a avut loc o mare sărbătoare. Școala și-a aniversat centenarul. Evenimentul s-a desfășurat într-un chip original. Pionierii au organizat un concurs de călărie la care au participat și elevi din satele vecine: Brătești, Albele, Ceraclău.

Pe cai semeți, împodobiți cu panglici și zurgălăi, s-au prezentat la start zece pionieri îmbrăcați în costume naționale, amintind tradițiile acestor locuri.

Concursul s-a desfășurat în trei manșe: probă de îndemînare cu trecere printre porți contra cronometru, ștafeta pe echipe și proba de viteză.

Peste 900 de pionieri din comună și din satele învecinate, prezenți la acest concurs, i-au susținut tot timpul cu îndemnuri și aplauze. Finalul concursului a adus victoria echipei noastre: cupa si cucerirea locului I.

DOMNICA APOSTU
Școala generală nr. 1, Bîrsănești,
județul Bacău

REVISTA NOASTRĂ VĂ RECOMANDĂ:

Din programul emisiunilor de radio pentru copii și tineret:

DUMINICĂ
— **Teatrul radiofonic pentru copii** ora 8,15 (pr. II.)
— **Caravana fanteziei** ora 17,05 (pr. I.)
Se reia luni 10,30 (pr. II.)

LUNI
— **File de poveste** ora 14,05 (pr. I.)
— **Antena tineretului** ora 17,05 (pr. I.).

MARȚI
— **Radio-școală.** Ciclul «Limba și literatura română pentru clasa a VIII-a «ora 10,30 (pr. I.)
Se reia miercuri 15,00 (pr. I.)
— Antena tineretului: Radio-enciclopedie ora 17,05 (pr. I.)

MIERCURI
— **Vreau să știu** (emisiune de știință și tehnică) ora 10,30 (pr. I.)
— **Antena tineretului** ora 17,05 (pr. I.)

JOI
— **Antena tineretului** ora 17,05 (pr. I.)

VINERI
— **Roza vînturilor** ora 15,00 (pr. I.)
— **Pentru patrie** ora 17,05 (pr. I.)

SÎMBĂTĂ
— **Antena tineretului** «Cenaclul artelor» ora 17,05 (pr. I.)

PIONIERI ȘI ȘCOLARI

Urmăriți în fiecare zi emisiunile «**Bună dimineața, copii** 7,25 (pr. I.) și «**Tot înainte**» (pr. II.) 8,10.

Urmăriți deasemenea emisiunea «**Expediția pionierească**» de două ori pe lună joi (pr. II.) 10,30. În reluare sîmbătă (pr. I.) 15,00.

Dragi pionieri,

Săniuța Vacanței, ediția a III-a prezintă o rubrică concurs intitulată «Nemaiauzitele întîmplări... ale vacanței de iarnă».

Trăite în imaginație (sau în realitate) de copii.

Fiecare emisiune, un autor!

Prin urmare:

Fiecare copil (coechipier al echipajului Săniuța Vacanței) să povestească în scris o «nemaiauzită întîmplare». Dar și un grup de prieteni, un detașament întreg sau... chiar o unitate de pionieri ne poate trimite în scris o asemenea «nemaiauzită întîmplare».

Scrisorile se primesc pînă la 10 decembrie (data poștei) pe adresa: Radioteleviziunea Română, București, căsuța poștală nr. 111, pentru Sanda.

Cele mai «nemaiauzite dintre întîmplări» vor fi transmise în emisiunile serial «Săniuța vacanței» care se vor difuza între 22 decembrie 1969 — 11 ianuarie 1970. Juriul, alcătuit din toți ascultătorii serialului, va alege «cea mai nemaiauzită» dintre «nemaiauzitele întîmplări» transmise. Autorului ei îi vom rezerva ca premiu, o întreagă emisiune «Tot înainte».

Așteptăm deci, dragi copii, «Nemaiauzitele întîmplări ale vacanței de iarnă» trăite de voi în imaginație sau în realitate.

Atelier literar

RĂSPUNDE SCRISORILOR
VOASTRE LITERARE
POETUL

VIRGIL TEODORESCU

ARTUR HOLM — SULIȚA, JUDEȚUL BOTOSANI
Povestirea «Vreau.. luceafăr», așa cum e scrisă, pare artificială dacă o atribuim unei fetițe de cinci ani. Pentru anii ei, vocabularul e pretențios, iar construcția frazei livrescă. Nu mă deranjează, desigur, simbolul în sine, ireal, ca doi ochi pe un profil, care se potrivește închipuirii de copil. Lăsînd la o parte acest lucru, înclinarea dumitale spre scris, este evidentă. De aceea te rog să mai trimiți. Și cît de curînd.

POHRIBEANU LĂCRĂMIOARA — BUCURESTI
Miniatura dumitale intră în zona așa-zisului animism filozofic: rațiune conferită elementelor din regnul animal, mineral, vegetal, sau lucrurilor, sau norilor. Ca mic poem în proză are tot ce-i trebuie, chiar și punctul pe i din final: «Nu știu că lumea lor se termină acolo unde cad». Dar să mai așteptăm cu publicarea. Să mai citim ceva.

VINTILĂ CARMEN — SIBIU
Te înșeli dacă îți închipui că stăm gata să înțepăm. Ar fi urît din partea noastră. Și ce rost ar avea? Așadar: dimpotrivă, (mai puțin mirosul suav de trandafir). În altă ordine de idei: textul trimis e timid. Imaginația nu și-a luat încă zborul spre a descoperi fabuloasele ținuturi ale junglei. E la primele bătăi de aripă. Mai trimite.

EUGEN IACOB — BUCUREȘTI
Voi răspunde la cîteva din întrebările dumitale. Spațiul nu-mi îngăduie să răspund la toate. *Primo:* nu există niște criterii fixe pentru întocmirea unui plan de lucru, de mai mari sau mai mici proporții. Nu există o schemă valabilă, o dată pentru totdeauna. De altfel, în materie de literatură, cuvîntul «plan» se potrivește anumitor genuri. *Secundo:* subiectul e sugerat de realitate și impus de anumite condiții subiective și obiective, de o anumită concepție asupra lumii și a destinului uman. Mai departe: procedeele sînt multiple și diverse. Nici aici nu se poate vorbi de ceva fix. Mijloacele de expresie se schimbă, urmînd o curbă ascendentă. Orice scriitor adevărat e dator să afle noi și noi mijloace de expresie. Singur spui că de la 14 la 16 ani, orizontul dumitale literar a suferit modificări în urma acumulării unor noi cunoștințe. Vom mai discuta.

ȘTEFAN TIȚĂ — CÎMPULUNG MOLDOVENESC
Neconcludente, poeziile. Nu-mi spun nimic. Mai trimite

LUCIA DUMITRESCU — BUCUREȘTI
În poezia «Arheologia secolelor» mijește o rază. Să mai citim.

D.L. — TURNU SEVERIN
Discreția și sentimentul răspunderii, te onorează. Este adevărat, fiecare cuvînt pus pe hîrtie înseamnă o *faptă* de care trebuie să dai seama în fața propriei tale conștiințe și în fața lumii. Nu mă sfiesc, deci, a-ți spune că versurile trimise mi se par simple exerciții, stîngace încă. Am impresia că îți lipsește lectura. Citește poezie, poezie bună, poezie nouă, lasă un timp să treacă și mai încearcă.

ION DURĂU — CRAIOVA-DOLJ
Îmi cer scuze, dar poezia nu se poate publica. Zic «poezia» pentru că așa o numești dumneata. Căci ea nu e decît o banală înșiruire de cuvinte. Te rog la rîndul meu, să citești și să-ți dai silința să-nțelegi POEZIA.

COJOCARU MIHAELA-ELENA, DOROHOI
Da. E foarte bine «ca în poezie să dai drumul întregii imaginații pe care o ai». De altfel, imaginația nu e parcelată. Poate avea zone de umbră și de lumină, dar lucrul acesta face parte din însăși substanța ei. Imaginația practică trebuie să se bucure, așadar, de libertatea zborului plenitudinar.

Dar imaginația nu este un lucru în sine. Ea se cere a fi cultivată și hrănită. Imaginația dumitale, deși bine orientată, plutește încă aproape de pămînt. Dă-i aripi. Dar nu de șindrilă

MIRCEA PANAITESCU — COMUNA COTMEANA — JUDEȚUL ARGEȘ
Ce înțelegi prin această «extraordinară inspirație»? Dorința nestăvilită de a scrie? O anume stare sufletească? Un impuls? Cum se manifestă la d-ta această «extraordinară inspirație»? Continuă să scrii, desigur. Dar te sfătuiesc să nu dai drumul la tot ce-ți pică sub condei. «Inspirația», oricum s-ar manifesta ea, trebuie supravegheată.

CHIRILĂ DANIELA — ALBA IULIA
Dintre cele șase poezii se remarcă «De ce?». Aștept un nou plic, în care voi găsi, sînt sigur, o poezie și mai izbutită, demnă de a vedea lumina tiparului.

DRUMUL

POVESTIRE DE VASILE BĂRAN

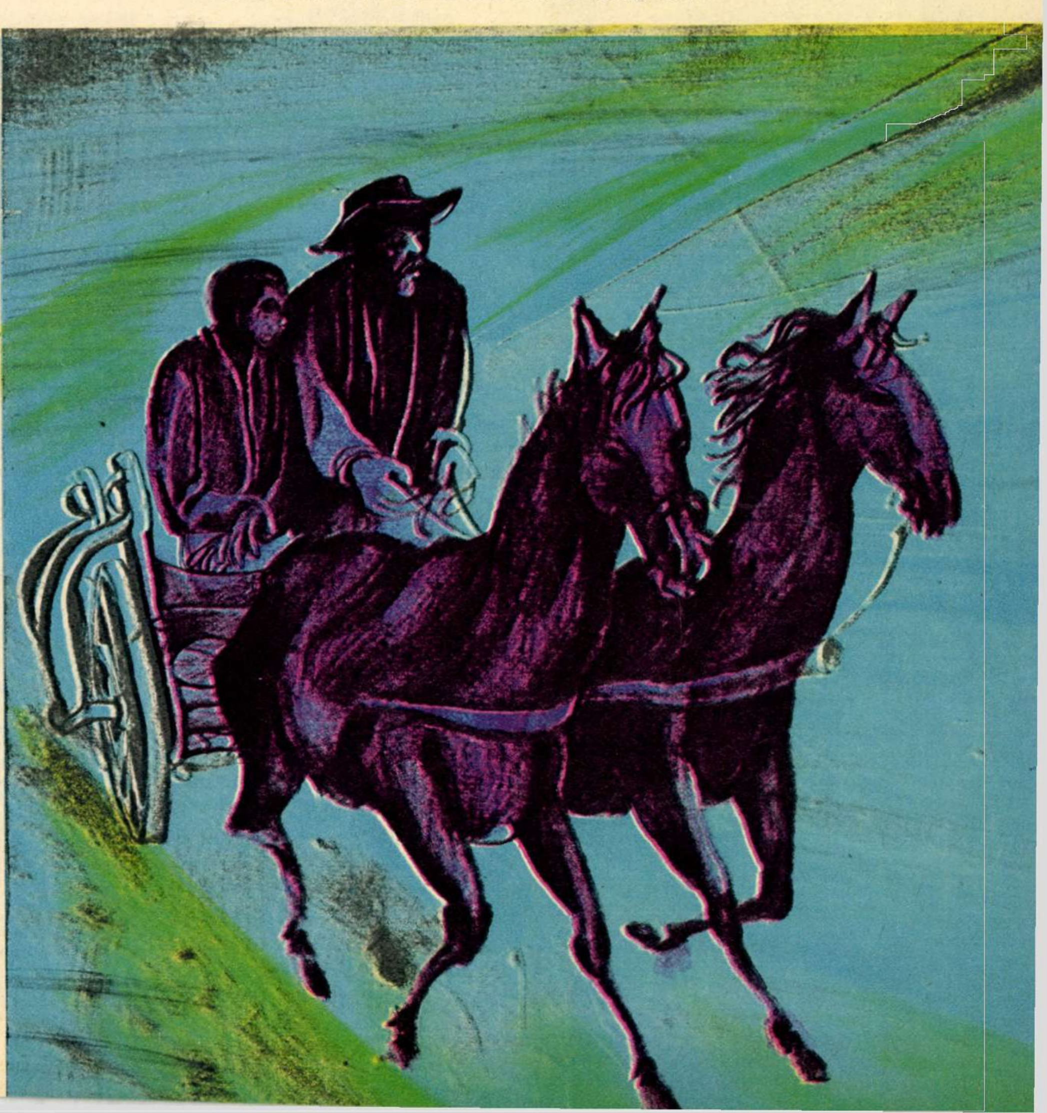

I

Pe atunci — povesti băiatul — pe pămînt era numai satul cu rîul alături și pe maluri plopii și soarele deasupra și norii-n depărtare.

Drumul acela nu era. El exista înainte de a mă fi născut, dar pentru mine încă nu era.

Cum nu erau nici palmierii, ci numai salcîmii; nici meduzele, ci numai nisiparițele de pe rîu; nici casele de fier ale orașului și nici chiar munții de dincolo de el, satul nostru fiind în plină cîmpie.

Drumul acela avea să treacă prin văi, să urce dealuri, s-alerge pe platouri și să-și lase iarăși botul prin viroage întocmai ca un cal cu coama încărcată de arbori și de gîrle.

Aveam să-l călăresc peste trei zile.

II

Peste trei zile plecam la tîrg cu tata să vindem lemne și, de nerăbdare, chemam într-una nopțile să vină și să fugă. Fiindcă nu o noapte trebuia să treacă, ci două la rînd și foarte lungi.

În ce-a de-a treia, tata a înhămat calul, iar mie mi-a spus să aprind felinarul. Și nu sticla ardea, ci fruntea mea: în sfîrșit, plecam!

Încă de dimineață trecuseră căruțe lăsînd în urmă un zgomot continuu de piatră și mie mi se părea că mergeam mai mult pe cer, iar caii erau un fel de nori ce-și schimbau mereu forma în goana lor spre tîrgul pe care nu-l văzusem niciodată și pe care aș fi putut să mi-l închipui oricum aș fi voit; locul în care se-ntîlneau căruțele lumii; o umbrelă sub care se învîrteau tot felul de lucruri: sau numai un om din plumb cu o vioară.

Adică păpușa mea de-acasă.

III

M-am urcat pe fînul pus de tata în căruță peste lemne.

— Dii, haide! spuse tata dînd marele semnal.

Călătoria începuse și ochii mei aveau două cozi, ba patru, una spre stînga, alta spre dreapta, una spre cer, alta spre mine.

THEODOREANU — BUCUREŞTI
Umorul dumitale sarcastic (şi cam sumbru) este de bună calitate. Mînuieşti cu destulă dezinvoltură versul alb, atît de pretenţios, ceea ce mă face să cred că ai exerciţii multe în urmă. Aş vrea înainte de a preda tiparului una din poeziile dumitale, să mai citesc cîteva. Nu pentru a mă convinge, ci pentru a alege.

GHEORGHIU VASILE — VLAD ŢEPEŞ, JUDEŢUL IALOMIŢA
Poezie discursivă. Imagini uzate. Aş vrea să vezi cu ochii dumitale realitatea înconjurătoare. Încearcă să te concentrezi şi mai trimite.

PILOŢ GEORGICĂ–SATUL BUSUIOCENI, — BOTOŞANI
Dragă Georgică, mai citeşte, zău, şi altceva decît «Balade şi idile». Şi nu mai număra cîte poezii ai scris. Scrie altele.

FLORICA NICULINA CONSTANTIN—PRAVIŢA DE JOS, CÎMPINA, JUDEŢUL PRAHOVA
Am ales, spre publicare, poezia «Numai aici». Scrie-mi ce citeşti.

GABRIELA KELEMEN — DEVA
Am ales, spre publicare, poezia «Cubul». Urmează scrisoare. Peste vreo trei săptămîni. Sau poate mai repede.

M.C. — BUCUREŞTI
Dumneata îţi închipui că noi facem glume proaste? Puteai să-ţi scrii numele întreg fără grijă. Pe baza materialului trimis nu putem încropi o discuţie. Aştept să citesc şi altceva.

BĂLUŢĂ IONEL — BRĂILA
Lungeşti poeziile inutil. Am remarcat, dintre toate «Linişte». Sînt promisiuni. Mai trimite.

Numai aici

Numai aici mai coboară
Cîntul păsării de aur,
Fug zîne
Prin roua despletită de zorile zilei...
Numai aici măsori distanţa
Începutului de zi, cu umbre de pomi,
Adorm culorile toamnei
În peisajul naturii,
Aici mai dansează păduri
În ochii copiilor...
Şi numai aici
La umbra naşterii mele,
Mai pot atinge ploapele ochilor
Una de alta
Ca să adorm.

FLORICA N. CONSTANTIN
cl. a V-a
com. Praviţa de Jos, Prahova

Cubul

Are şase feţe
De el deci... te păzeşte.
Cubul are opt vîrfuri
Deci de-ascuţişuri te fereşte.

Cubul e...
Nu ştiu ce poate fi
Înţeapa şi e schimbător,
E moralist şi-nşelător.

E o ciudată împletire
De firi contrarii
Critică şi înşală
Oare ce poate fi?

GABI KELEMEN
cl. a IX-a E,
Liceul „Decebal", Deva

Desen: IOAN DONCA

Desen: MIRCEA DUMITRESCU

În stînga treceau, înapoi, dudul de la poartă plin de găini încă adormite, şi biserica şi cimitirul viu, şi cei doi stejari noduroşi pe care, dacă i-ai fi tăiat, s-ar fi putut răsuci pe trunchiul lor căruţa şi calul.

În sus, treceau stelele, şi norii fără somn, şi luceafărul ce încă n-apăruse.

În jos, căruţa care mă purta,
şi eu,
copilul fără vîrstă,
culcat pe dunga zării răcoroase şi torturat de liniştea din lună.

IV

Se năpustiră dintr-o parte şi din alta umbre cenuşii jucînd şi arătîndu-se în fel şi chip.

De pildă, lîngă mine, ieşind aproape de sub roate, un bucătar cu mustăţi scotea cu o lingură dintr-un cazan ciuperci fierte.

Mai încolo, la lumina lunii fugeau trăsuri de ape negre şi, sub ele, poduri şi oi înecate şi tauri furioşi cu coroane de trandafiri în coarnele rupte.

Apoi zarea se deschide încremenind, şi o vreme drumul înaintă tăcut. Urcînd platoul trecurăm pe lîngă un car cu boi lăsîndu-l în urmă şi un cuvînt îi spuse tatii «noapte bună». Îl întrebă, apoi, ce are în căruţă.

— «Lemnele sînt de folos, se auzi cuvîntul, numai de n-ar fi prea multe fiindcă au mai trecut pe-aici căruţe. Aş căuta ceva varză. De asta merg cu carul gol».

În urma noastră boii păşeau greoi, şi nu se mai văzură.

În locul lor se ridicară perdele de nori tînguitoare, la sud cu-n marinar trăgînd din lulea, şi-n depărtări, spărtura nopţii prin care se strecurau pitici cu nasul ascuţit.

Dincolo de arc, piticii se speriară pierind în stufărişuri de teama unei păsări lungi ce tulbura cu zborul ei lumea neagră a nopţii.

V

Şi iarăşi din urmă ne-ajunse carul acela sau poate era altul, fiindcă trăgea după el un fel de viscol, şi tata bătu calul pe coamă să nu se sperie.

— Cu cît le dai?
— Ce să dau?
— Lemnele.
— A, lemnele, vorbi tata. O să văd.

Cînd aerul s-a liniştit, am văzut bine limba roşie a pădurii şi stîncile pe care se căţărau urşi cu ochii în labe purtîndu-i ca pe nişte lanterne.

Un urs şi-a făcut frînghie pînă la umerii norului alburiu înşfăcîndu-l de păr şi învîrtindu-i capul pînă cînd a leşinat şi a căzut la cotul apei fără să se mai scoale.

Fremătau pe şanţuri tufe de umbre late şi eu priveam cu toată luarea-aminte la ce se petrecea în sus şi în jos şi înlături.

VI

Ce putea fi acolo?

Sub luna ameţită ţîşni o mînă neagră şi tot în clipa aceea se deschise poarta unei mari cetăţi străbătută de fiori de gheaţă şi păzită de dinţi uriaşi.

Pîlpîiau pe creneluri lumînări înalte şi la lumina lor se ivi o fată, dîndu-le de veste celorlalte:

— «Vine!»

Mîna neagră îmi atinse umărul:

— «Priveşte!»

Mă uitai: în prag era prinţesa şi-n turnuri mii de clopote-au prins viaţă chemîndu-mă să intru.

O, cum dansau piticii peste creste dînd la o parte-ntunecatul val!

Şi poarta se deschise şi prinţesa îmi făcu semn să urc scările albe într-acolo.

Căruţa însă merse înainte şi eu mi-am dus privirea-n altă parte, fiindcă nu voiam să aud plînsul de dincolo de zidurile brune, plîns imens de vioara.

Ce putea fi acolo?

«La întoarcere — mi-am spus — cînd va fi ziuă am să privesc mai îndelung castelul.»

Un ţipăt alb aduse dimineaţa.

Lungi coloane de păsări veneau purtînd în ciocuri opaiţe de argint lăsîndu-le ameninţător să cadă peste corturile de umbre gonind în altă parte oştile înnoptate,

Curînd, sub oraşul înalt şi sclipitor apăru tîrgul — o mulţime de oameni — izbindu-mă din toate părţile cu strigăte:

— «Încă una, ia să mai vezi şi altceva, nu pierde timpul bîlciul e mare, să vă dau oale; cine ia covorul?»

Era o forfotă continuă, fiecare cumpăra şi vindea cîte ceva.

Tata a vîndut lemnele cumpărînd, în loc, o sapă şi un ferăstrău.

— Ţie ce vrei să-ţi iau? m-a întrebat el, dar eu aproape nu l-am auzit fiindcă tîrgul spre care alergasem cu-atîta nerăbdare nu-mi mai era dorinţă. Mă atrăgea acum castelul rămas demult în urmă şi tot ce mai văzusem în drumul de-o noapte.

VII

Tot gîndul meu era să ne întoarcem.

Voiam să înţeleg ce-a însemnat zbaterea aceea din zarea fumurie şi ce fusese arcul acela aurit şi scările din aer, ca nişte curcubeie şi-arcadele înalte şi tunelul şi arhipelagul mişcător şi bărbosul dus în trăsură neagră şi turnurile luminate de stele mici, rotunde şi voalul de prinţesă tremurînd în creneluri?

Dar la întoarcere, cu soarele deasupra, n-am întîlnit decît case clare din cărămidă şi din lemn şi-un pod de ciment şi salcîmi cu flori la fel de clare, mărunte şi albe, şi-o linie ferată cu canton avînd acoperişul ţuguiat ca de clopotniţă.

Unde era castelul? Ce s-a întîmplat cu el?

«Trebuie să fie, îmi spuneam, trebuie să fie!»

M-am uitat într-o parte şi-n alta, castelul însă nu s-a arătat.

Şi sînt şi-acum încredintat că, din tîrg spre casă, ne-am înapoiat pe alt drum.

REPORTAJ DE NICOLAE MINEI

LONDRA

FASCINAȚIA DIMINEȚILOR FĂRĂ CEAȚĂ

GARDĂ LA PALATUL BUCKINGHAM (LONDRA).

ÎN ANUL 1066, ANGLIA A FOST CUCERITĂ DE ARMATELE LUI WILLIAM, DUCELE NORMANZILOR. MEȘTERII TIMPULUI AU IMORTALIZAT PE ACEASTĂ TAPIȚERIE CORĂBIILE CUCERITORILOR.

EXCURSIE PE GLOB

(Urmare din pag. 3)

rînduri, înainte să-i fi făcut prima vizită. Dar acum, după ce i-a trecut pragul de douăsprezece ori, chipul orașului de pe malul Tamisei a căpătat alte trăsături — cele adevărate.

E ceață la Londra, da. Dar numai iarna (și nu totdeauna), foarte rar primăvara. Și, în nici un caz, mai mult decît în alte porturi din vecinătatea Atlanticului, care le trimite suflarea lui aburindă de cum se răcește vremea. Este drept că, încă acum vreo zece ani, Londra suferea de pe urma unui fel cu totul deosebit de pîclă, căreia englezii îi spun *smog*. E un cuvînt format din alte două: smoke (fum) și fog (ceață). Fumul ieșit pe coșurile miilor de fabrici și uzine ale Londrei și pe hornurile locuințelor încălzite cu cărbuni se amesteca cu stropii mărunți de apă ai ceței, formînd un fel de pastă moale, aproape s-o tai cu cuțitul. Pătrunzînd pe gură și pe nări și coborînd pe gît, pînă în plămîni, smog-ul te înăbușea cu încetul, ca și cum ți s-ar fi lipit de față o mască de vată udă, îmbibată cu praf de cărbune.

Acum, însă, lucrurile nu mai stau la fel. O lege votată de Parlament în urmă cu trei ani i-a obligat pe proprietarii fabricilor și uzinelor să pună filtre speciale la capătul de sus al coșurilor, — «botnițe», cum le spun londonezii — din care fumul iese acum limpede și străveziu. De asemenea, în sobele și căminele locuințelor din centrul orașului, cărbunele nu mai are voie să ardă, fiind înlocuit cu lemne, păcură sau gaze.

Iată de ce astăzi smog-ul, chiar dacă nu a pierit cu desăvîrșire, se ivește mult mai rar și are o viață mult mai scurtă decît înainte. Pe vechile clădiri, coaja cenușiu-murdară care s-a depus de decenii a fost răzuită cu dalta și, monumente multiseculare se înfățișează acum privitorului în straiele lor curate, de piatră albă și marmură trandafirie.

Și monumente sînt multe, foarte multe la Londra. Vechea și bogata istorie a Angliei a incrustat în trupul orașului amintirea fiecărei epoci — amintiri ale bucuriilor și durerilor, ale tihnei și spaimelor, ale speranțelor și ale dezamăgirilor celor ce au trăit pe atunci. Despre care monument să amintesc mai întîi?

Poate despre vestitul Turn, care se numește așa, deși nu este unul singur, ci o cetățuie cu mai multe turnuri. Au clădit-o la început romanii și au continuat-o mai apoi normanzii. Năvălitori, și unii și ceilalți, ei au simțit nevoia unei întărituri așezate la înălțime, de unde să domine, amenințători, orașul cucerit. Luat în stăpînire de monarhii care s-au perindat pe tronul Angliei, *Turnul Londrei* a fost reședință pentru unii dintre ei și temniță pentru alții. Aici a fost în-

INSTANTANEU DIN TRAFALGAR SQUARE (LONDRA).

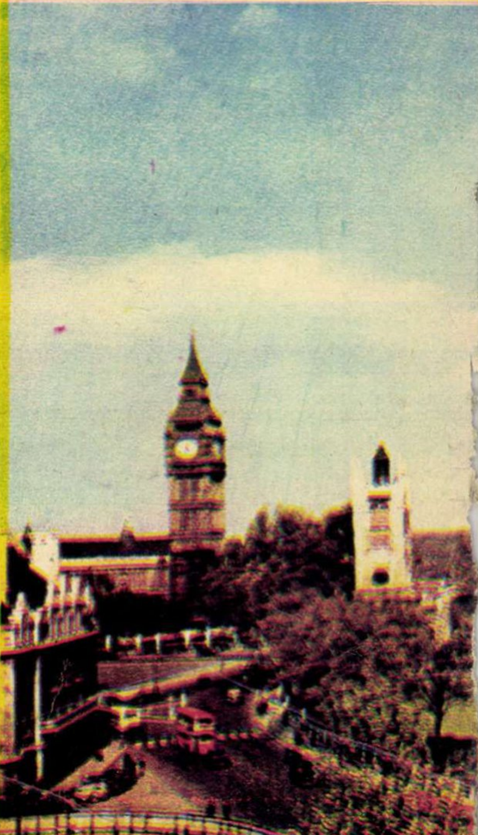

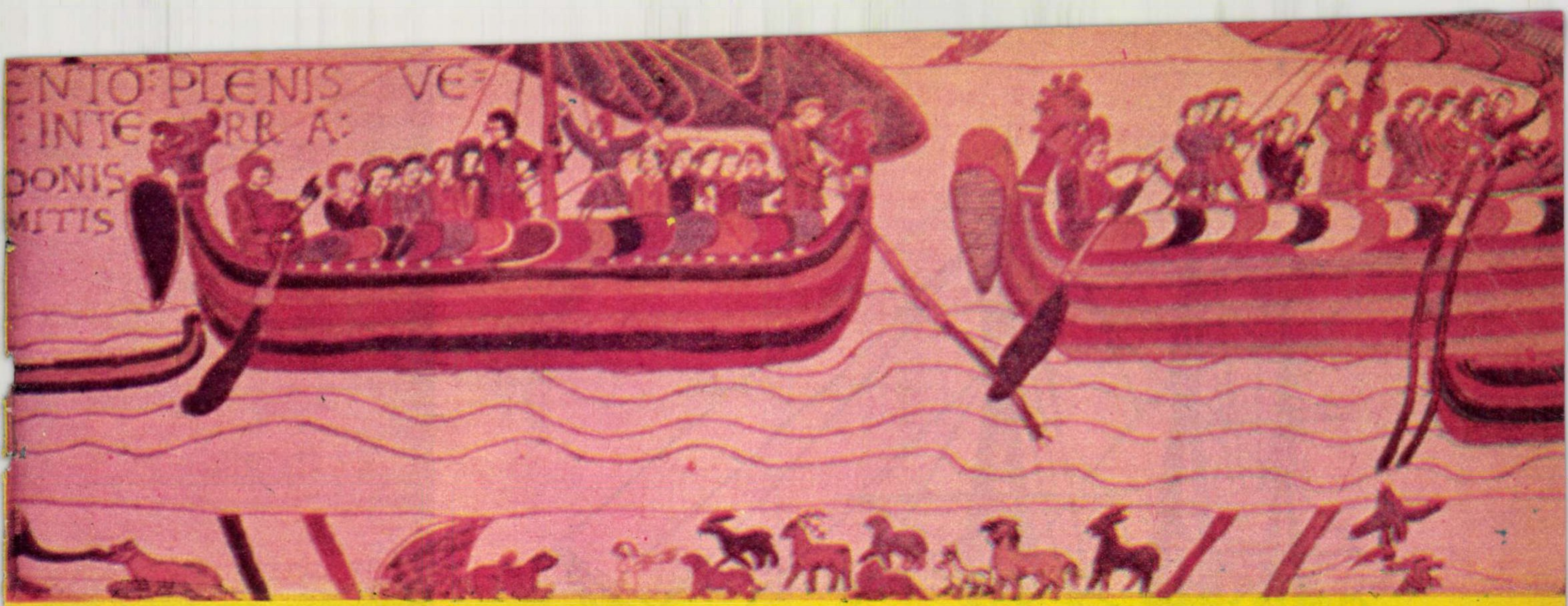

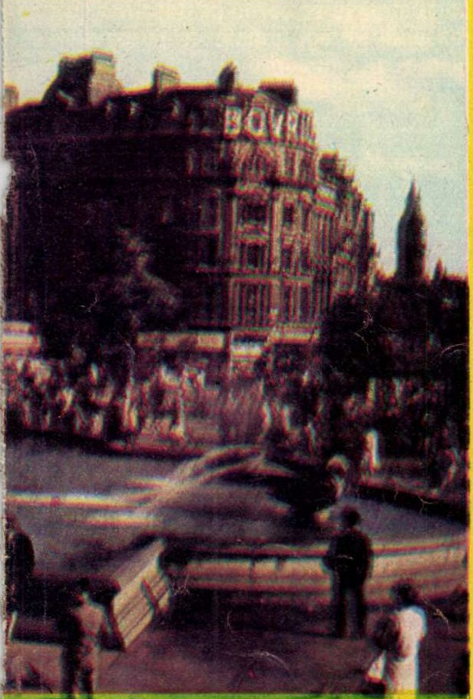

CELEBRA CATEDRALA LONDONEZĂ WESTMINSTER ABBEY SE NUMĂRĂ PRINTRE CELE MAI VECHI MONUMENTE ARHITECTONICE ALE ORAȘULUI

chisă, înainte de a i se tăia capul, nefericita Lady Jane, care a domnit o singură zi. Tot aici și-au petrecut ultimele luni de viață cei doi nepoți ai lui Richard al III-lea, uciși din porunca lui, dar deveniți apoi nemuritori prin geniul lui Shakespeare, care le-a cîntat trista soartă. Aici a zăcut vreme de treisprezece ani și exploratorul Walter Raleigh, descoperitor al unor necunoscute tărîmuri ale Americii, căruia Elizabeta I i-a plătit cu regeasca monedă a nerecunoștinței serviciile aduse de el.

Astăzi, Turnul Londrei nu mai include cernitele făpturi ale prizonierilor, ci strălucitoarele figuri geometrice ale giuvaerurilor. Aici se află acum depozitate bijuteriile familiei regale, pe care vizitatorul le admiră sub un acoperămînt de cristal atît de gros și de rezistent, încît nici gloanțele nu îl pot străpunge. Montate în coroane, diademe sau sceptre, înconjurate de aur sau platină, șlefuite cu nesfîrșită migală, sclipesc în lumina puternică a reflectoarelor diamante de mărimea unui pumn de copil și rubine cît rodiile, topaze de un galben palid, safire cum e marea și perle ca niște stropi enormi și solizi de lapte. Venite din toate colțurile lumii, smulse din adîncul pămînturilor africane, aduse din întinsul pustiurilor Asiei sau găsite sub apa rîurilor din cele două Americi, comorile acestea neprețuite sînt martori muți, dar grăitori ai bogățiilor fără seamăn ale pămîntului și ai hărniciei pline de rod a oamenilor.

Dar hărnicia o întîlnești pretutindeni în Londra. O întîlnești, de pildă, în uriașul ei port, prin care vin sau pleacă, în fiecare an, peste 80 milioane de tone de mărfuri. În dreptul cheiurilor sale, care se întind pe o lungime de peste 50 de kilometri, sînt ancorate sute de vase cu pavilioane ale mai tuturor țărilor de pe glob. Prin estuarul Tamisei, ele pătrund în plin oraș, după ce podurile metalice și articulate s-au despicat în două pentru a le face loc. Pîntecoasele cargoboturi se opresc în partea numită Tilbury, unde macaralele și elevatoarele automate le încarcă sau le descarcă. Cereale aurii și automobile de toate culorile, fragede fructe zemoase și plăci grele de ciment, suluri groase de hîrtie și țevi încă și mai groase de fontă, elemente electronice cît gămălia de ac și strunguri carusel cît un bloc de patru etaje urcă pe vas sau coboară pe țărm, începînd sau sfîrșind o lungă călătorie pe mări și oceane.

Unii în salopete albastre, alții în halate de culoarea cafelei cu lapte, docherii forfotesc neobosiți, mînuind cu uimitoare repeziciune pîrghiile macaralelor sau pîlniile elevatoarelor. Privindu-i, îți tresare mereu inima de teamă să nu fie striviți sub o ladă care se leagănă la capătul unui lanț, să nu lunece în apă de pe scîndura umedă a punților înguste pe care circulă, să nu se rostogolească de la amețitoarea înălțime a cablurilor aeriene pe care se cațără. Munca lor grea cere încordare de fiecare clipă, dar ei o fac fără încruntare.

La Londra mai întîlnești hărnicia în nenumăratele întreprinderi industriale, unde lucrează o armată de peste 1 800 000 de muncitori. O întîlnești pe schelele de montaj ale panourilor prefabricate, din care se înalță clădiri de cîte 50—60 de etaje. O întîlnești și în școlile Capitalei.

În Anglia dăinuie încă rămășițele unui stravechi sistem care împarte școlile elementare și liceele în două categorii: unele la îndemîna «oamenilor de rînd», și altele, cărora li se spun *publice*, dar care sînt de fapt rezervate copiilor de nobili și de milionari. Pînă nu de mult, pentru a fi «cineva», trebuia neapărat să fi trecut printr-o școală publică. În ultima vreme, însă, lucrurile au început să se schimbe și în această privință, dovedindu-se că la școlile «pentru gloată» — cum erau ele poreclite odinioară cu dispreț — se învață mai mult, mai bine și mai serios decît la cele aristocratice, a căror faimă este pe ducă.

Am avut prilejul să vizitez o școală de băieți, recent construită, într-un cartier muncitoresc, din partea de răsărit a Londrei. În prima clipă, m-au izbit cîteva aspecte neobișnuite: vitrina încă goală, unde urmează să fie expuse trofeele dobîndite de echipa de fotbal a elevilor, care nu au jucat încă nici un meci; un lung pergament afișat la intrare, pe care sînt caligrafiate regulile de admitere în clubul elevilor; șepcile atîrnate în cuiere, de o formă țuguiată, asemenea unor jumătăți de ouă și cu cîte un bumb în vîrf; obligativitatea ca din fularele și cravatele băieților să nu lipsească cele două culori caracteristice școlii.

Dar cel mai mult mi-au plăcut băieții înșiși — atenți, concentrați și tăcuți la lecții, zburdalnici și asurzitor de gălăgioși în recreații. Adică, leit băieții noștri...

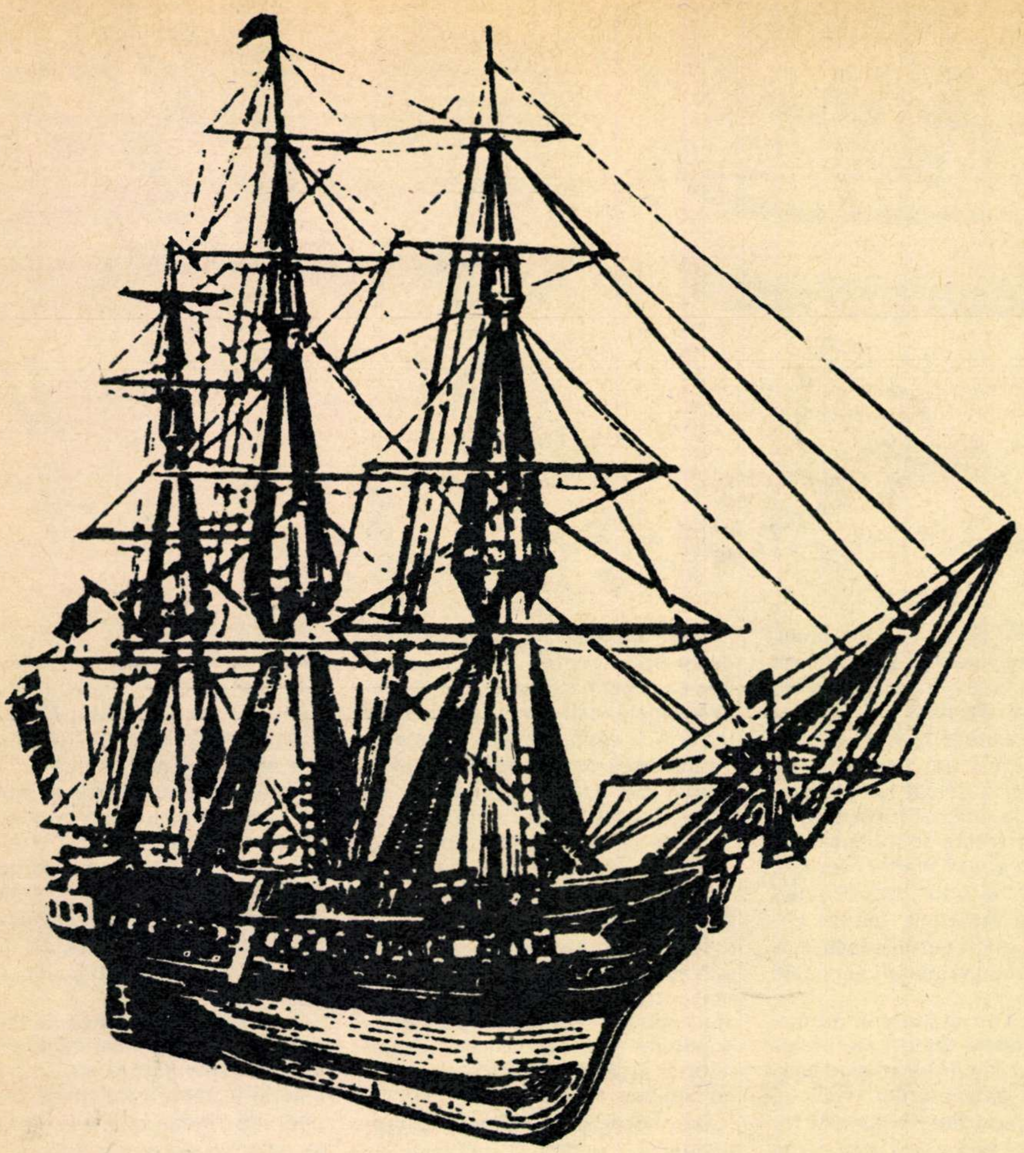

RĂSFOIND CATALOGUL COMORILOR

Comoara piratului

de DUMITRU TODERICIU

Dacă printre comori este una care bate recordurile în ceea ce privește aventurile informației rămase despre ascunderea ei — aceasta e celebra «comoară a spînzuratului», tezaurul piratului *Olivier Le Vasseur*, zis la Buse (de la archebuza cu care trăgea la țintă în bieții lui prizonieri); un om căruia îngroziții locuitori ai insulelor din Oceanul Indian i se adresau cu calificativul: «Răutatea-voastră...»

Povestea comorii lui la Buse începe cu sfîrșitul lui.

Erau orele 11 din dimineața zilei de 7 iulie 1730. Pe plaja de acostare din mica insulă Bourbon, azi insula Réunion, se înălța o spînzurătoare. Mulțimea de gură-cască se dădu la o parte ca să facă loc sumbrului convoi. Patru toboșari, un pluton de pușcași marini, guvernatorul local, un locotenent, preotul și, înalt, chipeș în cămașa cu gulerul larg răsfrînt, cu pletele negre fluturate de vînt și trăsăturile energice arse de soarele fierbinte al tropicelor, Olivier la Buse. Cîteva clipe mai tîrziu, călăul îi puse ștreangul. Plătea pentru fărădelegile înfăptuite într-o fabuloasă viață de pirat. Dar înainte ca să-i fie tras scăunelul de sub picioare, ticălosul, care fusese dezlegat, scoase din sîn o bucată de pergament pe care o ținuse ascunsă pînă atunci și, azvîrlind-o în mulțime, strigă cu o voce puternică:

— Comorile mele, pentru cine va pricepe!

Revenindu-și din stupoare, oamenii legii își duseră lugubra sarcină pînă la capăt. Cîțiva soldați căutară printre oameni mesajul secret al spînzuratului. Inutil. Dispăruse.

Începînd de atunci, au fost pregătite zeci de corăbii și de expediții care și-au propus, de-a lungul a aproape 200 de ani, să găsească comoara. Ele se bazau pe descifrarea unei întregi armate de pergamente cu rebusuri dintre cele mai stranii, despre fiecare afirmîndu-se că ar fi adevărata piesă azvîrlită de la Buse în mulțime, în dimineața în care își luase pedeapsa. După cum era și firesc, toate căutările au fost zadarnice. S-au îmbogățit doar cei care vînduseră pergamentele misterioase (fabricate de fapt de ei înșiși!). O oarecare lumină a început să se facă abia în vara anului 1923.

Evenimentul s-a petrecut în mica insulă Mahé, din grupul Seichellelor. Eroină, bătrîna și simpatica doamnă Savy, scoasă din anonimat de o serie de tulburătoare întîmplări. Femeia era proprietara unui teren așezat tocmai la țărmul mării. Într-o zi, pe cînd culegea de pe plajă scoici comestibile, atenția bătrînei fu atrasă de niște stînci care se aflau în fundul sălbaticei ei grădini, aproape de limita valurilor și a căror față, veșnic înecată în alge, licheni și vegetație marină acumulată de valurile înalte, fusese spălată de furtuna din ajun. Ia te uită! Inscripții? Nu, desene. O urnă, o inimă, un inel, altă inimă, un pumnal, un scaun, alt inel și așa mai departe, rînduri, rînduri... Printre ele, un ochi mare, deschis și o siluetă de femeie păreau mai vechi decît restul imaginilor adînc și cu răbdare săpate în piatra dură a rocii. Femeia chibzui cît chibzui, apoi alergă în grabă la un nepot al ei, om în toată firea, care se și înființă a doua zi cu o cazma și o lopată. Nu putea fi vorba decît de ceva ascuns sub stînci, pe undeva. Presupunerile li se adeveriră cînd, după patru ceasuri de efort, două sicrie, pe jumătate putrezite, apărură la lumina zilei. Unul dintre corpurile îngropate aici de cine știe cîte zeci de ani, era mai bine păstrat. În urechea pe jumătate uscată, lucea un cercel de aur. Cadavrul unui pirat, așadar! De la inscripție la pirați fu un pas, de la pirați la comoară — al doilea! Dar în timp ce pirații fuseseră descoperiţi, comoara refuză să iasă la iveală chiar şi atunci cînd bătrîna Savy, spre teama şi regretul ei, trebui să angajeze săpători din sat pentru a-i ajuta nepotul. Vestea însă se răspîndise şi, datorită ei, în povestea cu comoara doamnei Savy apăru un al treilea personaj important, un notar din capitala insulei. Acesta se prezentă cu ceremonialul cuvenit şi, luînd-o deoparte pe bătrînă, îi declară cu un aer misterios:

— Am în biroul meu mai multe documente autentice care vorbesc despre un tezaur îngropat într-una dintre insulele acestui ocean. Socotesc că el nu poate fi găsit decît dacă se vor confrunta datele din pergamentele mele cu cele de pe stîncile dumitale. Eu am jumătate din informaţie, dumneata restul. Destinul a vrut ca tezaurul să ne aparţină nouă, cu condiţia să ne înţelegem...

Femeia, amăgită de strălucirea perspectivelor viitoare, nu văzu în faţa ochilor decît perle şi bijuterii, galbeni şi diamante, aşa că se grăbi să accepte condiţiile cam exagerate ale notarului şi căutarea începu...

Bineînţeles că abia atunci, apăru prima dintre marile probleme: citirea actelor de la notar. Primul dintre ele era o criptogramă, care nu putea fi descifrată decît cu ajutorul faimoaselor «clavicule ale lui Solomon» (formule aflate într-o operă medievală de magie şi alchimie a unui autor anonim, din secolul al XIV-lea şi după ale cărei desene părea că se inspirase autorul rebusului înscris pe pergament). Se mai aflau apoi două scrisori autografe ale lui Levasseur, un testament anonim şi alte cîteva hîrtii cu inscripţii, la fel de ciudate. Pe alocuri însă, cuvîntul «comoară» apărea scris limpede şi necifrat, ca pentru a face în ciudă celor care nu izbuteau să citească restul.

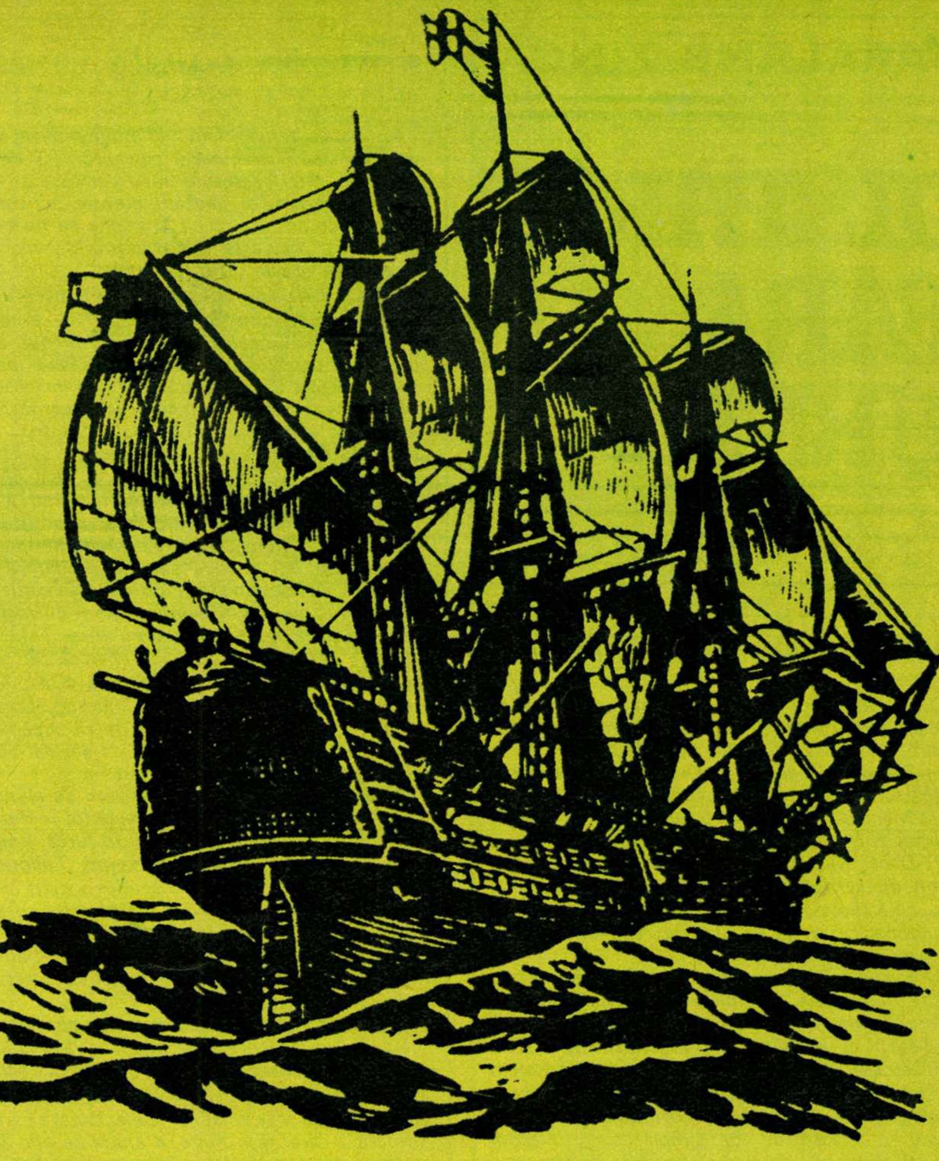

Aşa se făcu, că în problemă intră şi un al patrulea, un specialist în descifrarea criptogramelor şi a inscripţiilor cifrate, care trebuie să fie plătit pentru munca lui, în afară de procentul cuvenit din comoară... Specialistul ceru însă, mai întîi, un răgaz de cîteva luni ca să studieze viaţa lui la Buse.

Plecînd în Europa, cercetînd arhive, consultînd fel de fel de publicaţii vechi, omul acesta izbuti să afle unele lucruri. În primul rînd, el reuşi să reconstituie cît de cît biografia lui la Buse. Născut la Calais, se pare în anul 1698, acesta fusese la început marinar. În anul 1721 el se asocie cu piratul englez Taylor. Prima lor acţiune fu capturarea fregatei portugheze cu trei punţi şi 72 de tunuri «Fecioara-de-la-Capul-Bunei-Speranţe», în largul portului Saint-Denis, din Insula Réunion. La bord se afla însuşi contele Ericeire, vice-regele Indiilor Portugheze. Prada fu enormă. Fiecare dintre piraţi primi 42 de diamante destul de valoroase. Unul singur, care în locul celor 42, primise doar o piatră (aceasta cîntărea însă cît cele 42 la un loc, avînd aşadar un preţ extraordinar) se declară nemulţumit şi pentru ca împărţeala să fie dreaptă îşi sparse diamantul în 42 de bucăţi!

Cel mai important rezultat al acestei tîlhării fu însă faptul că vasul portughez deveni, sub numele schimbat de «Victoriosul», corabia de spaimă şi de faimă rea a lui la Buse. Urmară alte acţiuni de piraterie. Curînd însă celebrul amiral Dugay-Trouin pătrunse cu flota franceză de război în Oceanul Indian, în scopul de a-l curăţi de piraţi. «Victoriosul» se refugie în insula Madagascar şi aici la Buse îşi lichidă echipajul, după ce îşi îngropase tezaurul undeva, «într-o insulă» din cele 6, pe care le numeşte într-o scrisoare a sa (aflată la notar) şi dintre care face parte şi insula bătrînei Savy. Arestat prin surprindere, în anul 1729, este judecat şi executat....

Ajuns aici cu povestea sa, specialistul descoperi nu fără mirare faptul că comoara lui la Buse, fusese găsită, scoasă de la locul ei şi reîngropată, se pare, tot acolo, împreună cu o alta, cel puţin la fel de fantastică, de către alt pirat, Butin Nagéon de l'Estang, care îi scrie în acest sens fratelui său o scrisoare. Peste aceasta au dat mai mulţi cercetători, fără ca vreunul să o fi luat în serios. Trebuie spus că există cunoscători în materie, care nu cred în înfrăţirea celor două tezaure. Oricum ar fi, în cele din urmă s-a ajuns şi la descifrarea pergamentului aflat în mîinile notarului şi care conţinea semne din acelaşi alfabet secret cu care lucrase şi Nagéon. Iată ce citiră cei patru:

«Aici am pus averea. Priviţi copacul. La şase degete în interior se află ghiuleaua. De la ghiulea paşii să meargă drept spre nord-vest. La 16 paşi e piatra mică. Sapă. Aici intri la comoară. Fă treizeci de paşi spre sud-vest. Ai dat de placa de bronz? Citeşte-o...»

Au căutat (doi ani!). Au săpat (două zile!). Au găsit şi ghiuleaua şi au ajuns şi la placa de bronz. Nu era prea mare şi era acoperită de o criptogramă realizată cu un alt sistem de semne. S-au înţeles să o trimită în Europa, altor specialişti, la descifrat. De astădată, omul nostru se dădu bătut. Aşa se şi făcu. Pe drum însă vasul poştal naufragie...

Între timp, alte inscripţii de acelaşi fel fură găsite în alte insule din apropiere. Iar bătrîna Savy muri de inimă rea, cînd află că peste drum numai, în grădina unui vecin, rîndaşul dăduse peste o piatră, pe care o inscripţie gravată cu litere chineze (care fu imediat tradusă), glăsuia:

«13 800 de uncii de aur şi de argint
Aici se află o dansatoare.
Găsitorule, te las să ghiceşti
Fără să-ţi cer răsplată!»

Acum, tezaurul lui la Buse figurează în arhiva clubului internaţional al căutătorilor de comori de la Paris, aşteptînd cuminte pe fişa lui, să fie pus pe ordinea de zi a unei expediţii. Deşi, poate despre nici una dintre comorile piraţilor nu s-a scris atîta, tezaurul vestitului la Buse, ca şi de altfel celelalte aproape 200 de comori ale piraţilor îngropate prin insulele Oceanului Indian, nu prea-i tentează pe cercetătorii moderni şi aceasta din pricina şaradelor de nesoluţionat care leagă destinele lor.

HARALAMB ZINCĂ

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

ROMAN FOILETON

XV - TREI REPERE, TREI ATACURI

După îndelungi meditaţii, după zeci de pipe fumate fără contenire, mi-am determinat cîteva repere. Iată-le aşa cum mi le-am notat:

1) Trebuie să-l găsesc pe Dumitru sau Ilie Câşu, fratele lui Constantin Câşu, comandantul escadrilei de la Mamaia: omul pe care Puiu Tudoran l-a luat la bord şi l-a transportat la Otopeni.

2) Dacă «omul invizibil» îmi mai trimite vreun semn de «vizibilitate» îi voi întinde o capcană. Sau, cine ştie, poate că ar fi mai bine să ştie că am abandonat cazul, iar eu să încerc să ajung la ţintă cu paşi de pisică.

3) Eugen Galbă mi-a indicat locul unde au fost găsite rămăşiţele avionului lui Puiu Tudoran: judeţul Turda, la vreo 5 kilometri de comuna R... O anchetă pe acele meleaguri n-ar fi lipsită de interes.

Frumoase repere, nu-i aşa? O, ce încîntat eram de ele! Unde mai pui că trebuia să le atac şi, bineînţeles, să le ating fără încuviinţarea lui Sorin Tudoran. Treabă de loc simplă, căci de-acum înainte aş fi putut oricînd să fiu adus în faţa justiţiei şi acuzat că îmi bag nasul unde nu-mi fierbe oala. Şi n-ar fi fost de loc onorabil pentru mine dacă, în acelaşi timp, n-aş fi izbutit să demonstrez ceva.

În legătură cu reperul nr. 1, i-am telefonat din nou lui Florin Racoviceanu. Fostul camarad al lui Puiu Tudoran mi-a explicat cu multă amabilitate cum că, pe neaşteptate, primise din partea văduvei lui Tudoran un telefon şi care, printre altele, a vrut să ştie dacă trecusem pe la dînsul. «La răspunsul meu afirmativ, a continuat Florin Racoviceanu alegîndu-şi cu grijă nu numai cuvintele, ci şi tonul, doamna Tudoran m-a rugat să nu vă mai acord nici un sprijin, căci nu şi-a dat consimţămîntul să se întreprindă vreo anchetă. Mi-a spus că, în acest sens, a vorbit şi cu dumneavoastră cerîndu-vă să sistaţi orice acţiune».

Am rămas perplex. Din mai multe motive: nu-mi aminteam să fi comunicat cuiva că aş fi depistat domiciliul interlocutorului meu. Iar dacă ar fi fost să dau crezare, şi dădeam crezare scrisorii lui Sorin Tudoran, acesta cît şi mama sa nu cunoşteau unde locuieşte Racoviceanu şi, nici dacă acesta mai era în viaţă.

«Din pricina asta, am socotit că nu mai era cazul să vă caut aşa cum vă promisesem» — a conchis amabilul Racoviceanu. Revenindu-mi din uluire, am făcut următoarea observaţie: «Pînă mai ieri nu ştia măcar dacă mai trăiţi... N-aţi întrebat-o de unde şi-a procurat numărul dumneavoastră de telefon?». «Nu. Amănuntul ăsta n-a trecut fără a-l fi sesizat, dar mi-am zis că trebuie să-l fi aflat de la dumneavoastră...». «Unde aţi fost chemat, acasă sau la birou?» «Acasă». «Cînd?» «Ieri seara». Am mormăit ceva care ar fi putut să însemne orice numai nu «Vă mulţumesc»... Mă pomenisem într-o nouă situaţie penibilă şi, fără voia mea, îl pusesem şi pe Florin Racoviceanu într-o situaţie nu mai puţin penibilă. Aş fi curmat convorbirea dacă interlocutorul nu m-ar fi întrebat: «Deci e adevărat că aţi fost rugat să nu vă mai ocupaţi de biografia lui Tudoran?» «Da... Aţi dat cumva de adresa lui Câşu?» «Trăieşte... Locuieşte tot la Ploieşti... vă rog însă să nu vă supăraţi, dar adresa nu pot să v-o comunic... I-am dat văduvei lui Tudoran cuvîntul de onoare...»

Nici nu mai era nevoie. Îmi erau de ajuns cele cinci cuvinte: «Trăieşte. Locuieşte tot la Ploieşti».

Înainte de a pune receptorul în furcă, i-am mai pus o întrebare, ultima: «Doamna Tudoran s-a interesat şi de conţinutul discuţiei noastre?» «Desigur. I-am şi spus că v-am rămas dator cu adresa lui Câşu».

Nu avea nici un rost să mai continui. I-am mulţumit, de astă dată cu o dicţie mai clară decît înainte şi am închis telefonul.

«Tîmpită situaţie, îmi tot vorbeam plimbîndu-mă nervos prin încăpere. Pînă mai ieri, văduva lui Tudoran nu cunoştea adresa lui Racoviceanu şi, dintr-o dată, a descoperit-o. Evident, cineva a informat-o asupra investigaţiilor mele. Cineva care m-a urmărit... care, prin mine, a ajuns să afle adresa şi locul de muncă al lui Racoviceanu. Acesta nu putea să fie decît «omul invizibil». El şi nimeni altul. Datorită lui, familia Tudoran intrase în alarmă. Sorin îmi telefonase mie, iar mama sa, lui Racoviceanu. Aşadar, familia fostului pilot dat «dispărut fără urmă» se alarmase într-un moment cînd, de fapt, ar fi trebuit să mă ajute...»

Gîndul că, în tot acest răstimp, am fost urmărit, şi încă pas cu pas, începuse să mă îngrijoreze în cel mai înalt grad. «Supraveghetorul din umbră» putea astfel să-mi ghicească intenţiile, să-mi torpileze planurile. Nu cumva l-a zărit şi pe Eugen Galbă trecîndu-mi pragul casei? De ce nu? În cazul acesta, «supraveghetorul» se va fi grăbit să-i raporteze doamnei Tudoran că mi-am călcat cuvîntul, iar ea va încerca de îndată să facă presiuni şi asupra lui Galbă cerîndu-i să nu-mi acorde sprijinul. Într-un tîrziu, am descoperit bucuros că situaţia

mă şi favoriza. De pildă, dacă Galbă a fost văzut, iar asupra sa se vor face într-adevăr presiuni, mi se va oferi prilejul să conchid că «supraveghetorul» meu a fost cîndva aviator, că a aparţinut Grupului 2 vînătoare, că l-a cunoscut atît pe Racoviceanu cît şi pe Galbă. Şi uite aşa, m-am pomenit iarăşi gîndindu-mă la ipoteza că «omul invizibil» — supraveghetorul meu — nu era decît una şi aceeaşi persoană cu Puiu Tudoran.

Gata însă cu atîtea meditaţii şi reflecţii. Sosise timpul să acţionez chiar destul de rapid, dacă nu voiam să pierd partida. Pentru că ziua trecuse, mi-am propus ca în dimineaţa următoare să plec la Ploieşti şi să cer sprijinul organului de miliţie orăşenesc în identificarea domiciliului profesorului Câşu... Dar socoteala de acasă nu se prea potriveşte cu cea din tîrg. În drum spre Ploieşti, am avut o pană la maşină şi în loc să sosesc în oraşul echipei «Petrolul» la ora 8, am ajuns la ora 11. Intrînd în Ploieşti şi trecînd prin faţa «Telefoanelor», m-a străfulgerat o idee. Am oprit maşina, am intrat la «Telefoane», am consultat «Cartea» şi spre marea mea bucurie, am găsit la litera «C» pe un oarecare Câşu?Ilie. Am reţinut adresa, apoi m-am repezit la un telefon public, am format numărul, iar cînd mi s-a răspuns, am întrebat «Casa profesorului Câşu» «Da!» am auzit în receptor. Am fost cam nepoliticos. Am închis brusc telefonul şi am ieşit în stradă. M-am oprit să văd dacă nu sînt urmărit. Nu, n-am observat nimic suspect în preajma mea, deşi îmi plăcea să cred că «omul invizibil» nu era străin de pana la motorul maşinii mele. Am trecut din nou la volan şi după cinci sau zece minute mă găseam pe strada unde locuia profesorul Câşu. Am oprit în dreptul numărului 31. Prin oglinda retrovizoare, am scrutat strada: era pustie. Am coborît liniştit. Poarta ce dădea în grădina casei de la nr. 31 era întredeschisă. De acolo, o «potecă de cărămizi» ducea spre cele cîteva trepte care urcau către intrarea principală a unei clădiri îmbrăcată în iederă. Am intrat, dar după cîţiva paşi, am rămas locului uluit de ceea ce se petrecea sub ochii mei... Nu ajunsesem încă la intrare, cînd uşa s-a deschis pe neaşteptate, iar din casă a ieşit ca din puşcă o femeie cu faţa răvăşită de spaimă. A trecut pe lîngă mine, fără să mă vadă. Cîteva minute am mai auzit-o alergînd de-a lungul străzii. Am vrut să mă iau după ea, m-a oprit însă locului vocea unui bărbat:

— Pe cine căutaţi?

În pragul casei se ivise un tînăr de vreo douăzeci de ani, cu o faţă pămîntie. Buzele-i tremurau nervos.

— Pe tovarăşul profesor Câşu. Aici locuieşte?

— Pe tata îl căutaţi? m-a întrebat tînărul cu o voce tremurătoare... Cine sînteţi? N-am apucat să-i răspund, căci l-am auzit spunîndu-mi: Cu tata... cu tata s-a întîmplat ceva... o mare nenorocire...

Tînărul s-a clătinat, era cît p-aci să cadă. M-am repezit să-l sprijin. În timp ce-l ajutam să-şi revină, buzele sale continuau să-mi şoptească:

— Cu tata s-a întîmplat o mare nenorocire... o mare nenorocire...

(Va urma)

UMOR UMOR

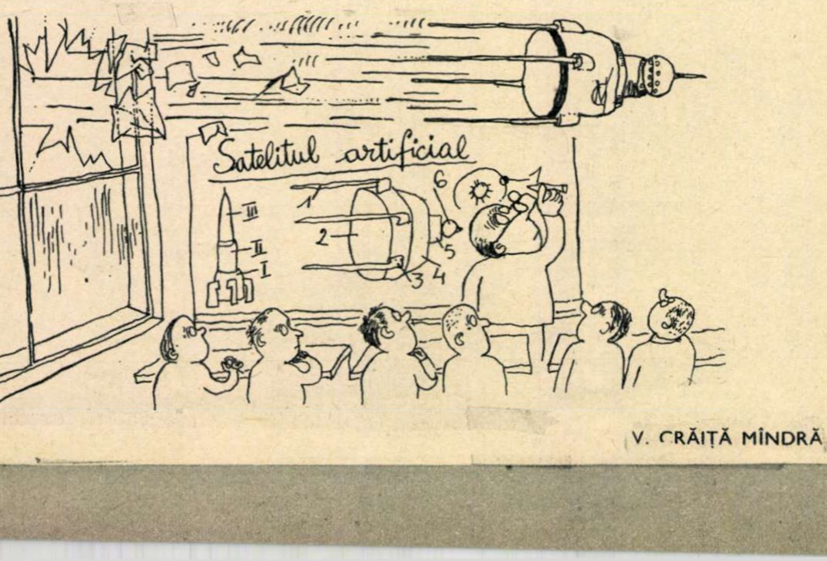

V. CRĂIŢĂ MÎNDRĂ

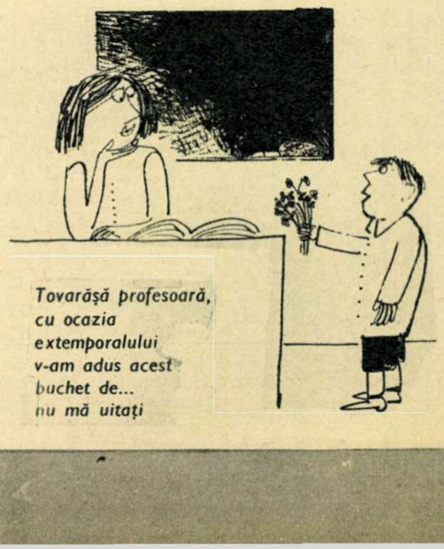

*Tovarăşă profesoară,
cu ocazia
extemporalului
v-am adus acest
buchet de...
nu mă uitaţi*

ADRIAN LUCACI

1

2

3

4

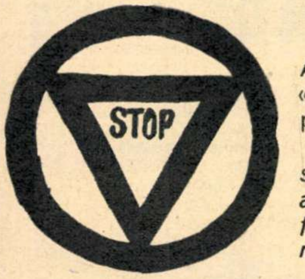

Credeți, oare, că este o glumă? Nicidecum! Sînt, într-adevăr, patrulele de circulație cu legitimație tip, pe care le întîlnești în Alba Iulia și Sebeș. La intersecțiile periculoase și pasajele de trecere pentru pietoni, «pionieri agenți de circulație» te invită, cu amabilitate, să traversezi pe locurile marcate pentru a evita un neplăcut accident...

Atenție mărită! Cunoașterea bună a regulilor de circulație este necesară (foto 1), iar sfatul specialistului este binevenit (foto 2). Recent, orașul Alba Iulia, de unde transmitem acest fotoreportaj, a fost gazda unui concurs «Cine știe cîștigă» pe teme de circulație, faza finală pe județ (foto 3). Oare echipajul «Apulum» (prezent în concurs) va lua premiu ? Desigur! Culorile Cetății au fost apărate! (foto 4).

Fotoreportaj de ELENA FUNDULEA

AGENDA CONCURSURILOR

Important!

Îi rugăm pe elevii:
DAN PĂCURARIU — București
PETRUCZ JOZEF — Bihor
DUMITRU TOMOGEA — Siret
CONSTANTIN ZELCAȘ — Constanța,
premiați la concursul «Eu în anul 2000», să ne trimită urgent adresa exactă, în vederea expedierii premiilor obținute.

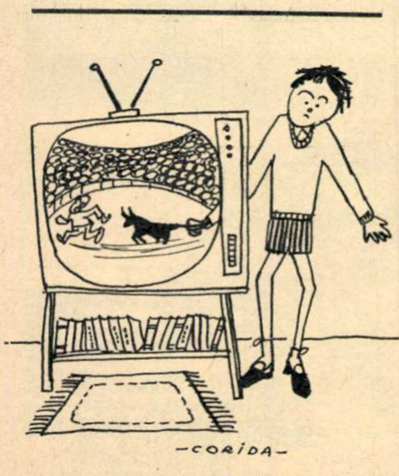

Desen de **ION LĂZĂREL**, elev

CU MICROFONUL PRINTRE COPII

Atenție, DRUM PRIMEJDIOS!

de MIHAI STOIAN

La o școală bucureșteană (nu-i dau numărul, sperînd că vinovații vor înțelege c-au făptuit un lucru extrem de rău și vor reacționa, pozitiv, în ceasul al 12-lea) a fost spart un dulap în care se aflau alfabetarele și loto-urile alfabetice ale copiilor din clasa întîi, precum și alte materiale necesare modelajului etc. Lucrurile au dispărut! Niște copii, abia trecuți peste pragul școlii, se străduiesc să învețe literele și se bucură, din toată inima, cînd scriu un «A» corect sau știu să citească «ra-ma, rama», dar se trezesc, brutal, în fața unui adevăr de viață: pe lume există nu numai oameni cinstiți. Mai dureros pentru elevii acelei clase I-a cu care am stat de vorbă, e faptul că și în lumea lor, a copiilor, nu există numai copii cinstiți.

Să spargi un dulap, în plină școală, și să furi din el materialul care-i ajută pe cei mici să învețe că $2 + 2 = 4$, asta mi se pare că întrece orice limită. Făptașul (sau făptașii) n-au fost descoperiți pînă la ora la care scriu eu aceste rînduri (e de presupus c-au fost cel puțin doi, unul a spart, iar celălalt a păzit la ușă, să nu vină cineva și să-i surprindă «la lucru»). Stai și te întrebi: de ce au făcut-o? Dac-ar fi vrut să se «joace» cu un alfabetar, n-aveau decît să ia unul singur (deși fapta rămîne faptă, nu uitați: au spart un dulap și încă în incinta școlii!). Au vrut să comită o faptă rea, cu tot dinadinsul, să-și dovedească lor înșiși că-s în stare de «acte curajoase» — socotind, probabil, printr-o gravă eroare, că actele de «curaj» pe care le văd pe micul ecran sau la cinematograf, făcute de «specialiști» în mînuirea cheilor potrivite sau a daltei, se pot aplica în viața de orice zi? Confuzia e mai mult decît tristă, căci un copil poate și trebuie să înțeleagă că una e ceea ce se petrece pe peliculă (jucat de actori care, în viața de toate zilele, sînt oameni la fel de cinstiți ca toți oamenii), și alta-i ceea ce se cuvine să facem în școală, acasă, pe stradă și așa mai departe. Sau ei să fi furat (și spart) numai pentru a face rost de bani de buzunar (pentru cinematograf, pentru prăjituri)? Dacă ipoteza mea ar fi reală, înseamnă că respectivii și-au plătit fie cinematograful, fie prăjiturile, cu bani obținuți din furt, deci în fond n-au plătit în nici un fel, dimpotrivă, au mai comis o înșelăciune...

Este perfect posibil ca orice copil să înțeleagă că satisfacerea fiecărei dorințe pe care omul o are, nu se realizează decît prin munca pe care acesta o depune. Și copilul «muncește» într-un fel, activitatea sa școlară fiind, realmente, o **muncă.** Familia lui îi dă bani de buzunar, pentru... cheltuielile mărunte. S-ar putea ca nu întotdeauna acești bani să fie suficienți pentru cîte tentații se ivesc în jur. Atunci? Spargem dulapuri, deschidem uși străine, furăm? Nici vorbă! Cine își rezolvă astfel, la copilărie, dorințele, ajunge — cînd va fi mai mare — în situații extrem de triste, căci, pierzîndu-și treptat cinstea, pierde și încrederea celorlalți oameni, ba suportă pînă la urmă și pedepsele legii: închisoarea! Și iată cum, pe nesimțite, poți aluneca — mai în joacă, mai în serios — pe o pantă primejdioasă: în loc să ajungi să înveți într-o facultate, să fii inginer, medic sau mai știu eu ce, ajungi... Am vizitat colonii de delicvenți minori, ca să știu că mulți așa au început: cu un dulap spart, cu cotrobăitul prin buzunarele tatălui dacă nu ale străinilor. Atenție!

3 Bolidul misterios

SCENARIU: **E. HADAI**
DESENE: **I. DONCA**

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: NAVA SPAȚIALĂ SELENA DESCINDE PE LUNĂ, UNDE COSMONAUȚII OBSERVĂ APARIȚIA ÎN SPAȚIU A UNUI OBIECT SFERIC CARE EMITE CURIOASE RADIOSEMNALE. ÎN ZONA SUBORBITALĂ A SFEREI SÎNT DESCOPERITE CENTRE ENERGETICE, CREAȚII ALE UNOR FIINȚE RAȚIONALE EXTRATERESTRE. ÎN TUNELUL SĂPAT ÎN PERETELE CRATERULUI ALPETRAGIUS SE GĂSEȘTE O ÎNCĂPERE PREVĂZUTĂ CU BĂNCUȚE FOARTE SCUNDE ȘI NIȘTE INSCRIPȚII HIEROGLIFICE PE PEREȚI. ÎN JURUL CENTRELOR ENERGETICE, FIINȚELE RESPECTIVE DISLOCASERĂ PESTE TREI MILIOANE TONE DE MINEREU.

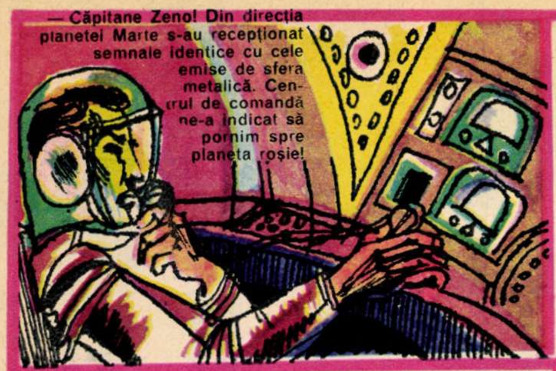
— Căpitane Zeno! Din direcția planetei Marte s-au recepționat semnale identice cu cele emise de sfera metalică. Centrul de comandă ne-a indicat să pornim spre planeta roșie!

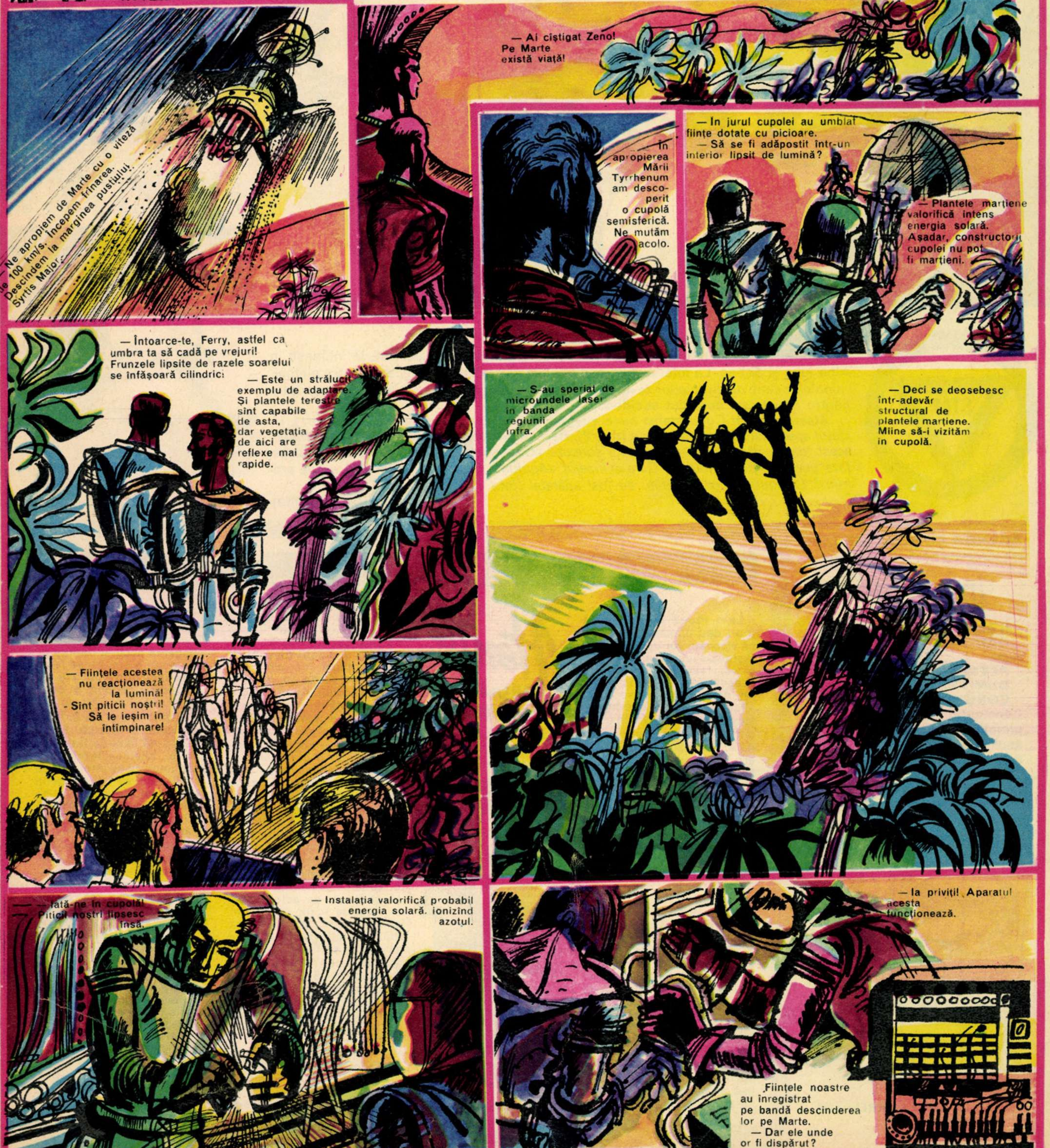
— Ne apropiem de Marte cu o viteză de 100 km/s. Începem frînarea. Descindem la marginea pustiului Syrtis Major.
— Ai cîștigat Zeno! Pe Marte există viață!
— În apropierea Mării Tyrrhenum am descoperit o cupolă semisferică. Ne mutăm acolo.
— În jurul cupolei au umblat ființe dotate cu picioare.
— Să se fi adăpostit într-un interior lipsit de lumină?
— Plantele marțiene valorifică intens energia solară. Așadar, constructorii cupolei nu pot fi marțieni.
— Întoarce-te, Ferry, astfel ca umbra ta să cadă pe vrejuri! Frunzele lipsite de razele soarelui se înfășoară cilindric.
— Este un strălucit exemplu de adaptare. Și plantele terestre sînt capabile de asta, dar vegetația de aici are reflexe mai rapide.
— S-au speriat de microundele laser în banda regiunii infra.
— Deci se deosebesc într-adevăr structural de plantele marțiene. Mîine să-i vizităm în cupolă.
— Ființele acestea nu reacționează la lumină!
- Sînt piticii noștri! Să le ieșim în întîmpinare!
— Iată-ne în cupolă! Piticii noștri lipsesc însă.
— Instalația valorifică probabil energia solară. ionizînd azotul.
— Ia priviți! Aparatul acesta funcționează.
Ființele noastre au înregistrat pe bandă descinderea lor pe Marte.
— Dar ele unde or fi dispărut?

(Va urma)

START

Palestra din Botuș

Dacă priviți fotografia făcînd abstracție de fundal, ați putea crede că ea a fost făcută într-o sală de sport sau, dacă nu, măcar pe o mare bază sportivă aparținînd cel puțin unui club. Adevărul e însă altul. Pelicula aparatului mînuit de fotograful amator a surprins acest aspect în curtea Școlii generale din satul Botuș din județul Suceava.

Elevii de aici, convinși de avantajele practicării sistematice a diverselor discipline sportive, au construit, într-un an de zile, cu forțele lor și din resurse locale, un stadion. E adevărat, stadionul lor n-are 80 000 de locuri ca «23 August», nici reflectoare (pentru nocturne) ca «Republicii», nici tartan, nici gazon. Dispune, în schimb, de un teren de handbal (care la nevoie poate fi folosit și pentru volei și fotbal), de un portic de gimnastică, de o pistă de alergare și o groapă pentru sărituri, de tabelă de marcaj și chiar de tribune. Nu-i prea mult, dar nici prea puțin. E tocmai atît și așa cum trebuie. Cum ar trebui să fie (că se poate, palestra din Botuș ne-o dovedește) pe lîngă fiecare școală, fie că se află într-un oraș ori într-un cătun oarecare.

40 de piloți de curse la Arad

Cifra e exactă (și trebuie să spunem că reprezintă o performanță). Pentru a o afla, n-a fost nevoie de investigații. Dumnealor s-au prezentat singuri, într-una din duminicile trecute, în fața unei numeroase asistențe (aproximativ 4 000 de arădeni de toate vîrstele). La volanele bolizilor dezlănțuiți, ei au evoluat, contra cronometru, de-a lungul unui traseu destul de dificil, oferind spectatorilor, timp de cîteva ore, autentice momente de suspens și încîntare, din belșug răsplătite cu aplauze.

La urmă, celor 10 cîștigători ai probelor (nu ne lasă inima să nu-i amintim aici: Viorel Ignea, Călin Ciuraș, Ovidiu Evi, Teodor Ardeleanu, Dorel Avram, Marius Constantinescu, Ioan Kerekeș, Eugenia Părău și Magdalena Schmidt), le-au fost oferite premii, diplome, flori și ciocolată. Da, da, cio-co-la-tă! De ce vă mirați? A, am uitat să vă spunem că, de fapt, cei 40 de temerari ași ai volanului din Arad sînt, ca și voi, la vîrsta cînd se dau în vînt după ciocolată...

C. DIACONU

P.S.
Dragi cititori,

Apelăm la voi rugîndu-vă să ne trimiteți la redacție cît mai multe corespondențe, pe cît posibil însoțite de fotografii, în care să ne relatați diverse aspecte din activitatea sportivă desfășurată în școlile și unitățile de pionieri din care faceți parte. Cele mai interesante vor fi publicate la rubrica «START».

ÎN ATENȚIA
PARTICIPANȚILOR
LA
CONCURSUL
„CĂLUȚUL DE FILDEȘ"

NECUNOSCUTELE „Cg1-f3", „Nb5-a4" ș. a.

Transmiterea mutărilor într-o partidă de șah prin corespondență se face folosind două feluri de notații:

— NOTAȚIA ALGEBRICĂ. Pe tabla de șah, liniile (orizontale) sînt desemnate prin cifre, iar coloanele (verticale) prin litere.

Combinînd o literă cu o cifră, putem indica oricare cîmp de pe tabla de șah. Vom nota inițiala piesei pe care o mutăm (la pioni nu se indică), cîmpul de plecare și cel de instalare. Ca să arătăm că am mutat calul de pe cîmpul g1 pe cîmpul h3, vom scrie Cg1—h3. La pioni, e2—e4 arată că pionul de pe cîmpul e2 a fost mutat pe cîmpul e4. Luarea unei piese se arată cu semnul;, iar șahul cu +, rocada mică cu O—O, iar rocada mare cu O-O-O.

— NOTAȚIA CIFRICĂ (de la 11 în sus) este folosită NUMAI ÎN ȘAHUL PRIN CORESPONDENȚĂ. În diagramă se vede cum toate cîmpurile sînt numerotate, permițînd transmiterea mutării prin indicarea cîmpului de pornire și al celui de așezare al piesei. Spre exemplu, dacă vom muta calul din g1 la h3, vom scrie 7183. Rocada mică se notează cu 5171 (la alb) și 5878 (la negru), iar rocada mare 5131 (la alb) și 5838 (la negru). La această notație semnele: sau + nu mai sînt necesare. Pentru exemplificare vom scrie cîteva mutări cu ambele notații :

1.	e2-e4	e7-e5	1.	5254	5755
2.	Cg1-f3	Cb8-c6	2.	7163	2836
3.	Nf1-b5	a7-a6	3.	6125	1716
4.	Nb5-a4	Cg8-f6	4.	2514	7866
5.	C-O	Cf6 : e4	5.	5171	6654

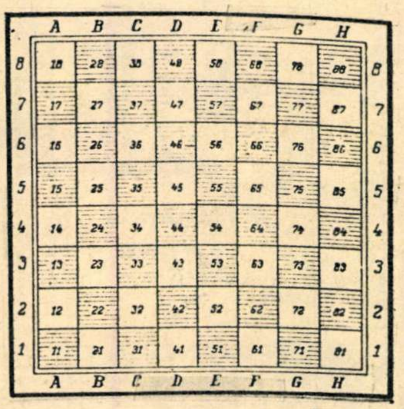

	A	B	C	D	E	F	G	H	
8	18	28	38	48	58	68	78	88	8
7	17	27	37	47	57	67	77	87	7
6	16	26	36	46	56	66	76	86	6
5	15	25	35	45	55	65	75	85	5
4	14	24	34	44	54	64	74	84	4
3	13	23	33	43	53	63	73	83	3
2	12	22	32	42	52	62	72	82	2
1	11	21	31	41	51	61	71	81	1
	A	B	C	D	E	F	G	H	

DUMITRACHE ȘI... IDEALUL SĂU ÎN SPORT

CORSARUL VI SE DESTĂINUIE

(2)

Mă cheamă Florea Dumitrache și sînt bucureștean. Lui taică-meu, Constantin Dumitrache, toată lumea de pe șoseaua Giurgiului îi zice «Nea Costică Plăpumarul». Sînt al patrulea copil din familie. Am doi frați — Nicu și Marian — și o soră — Rodica, toți mai mari decît mine. Și tata, și mama — pe care o cheamă Paula — fac parte din categoria oamenilor cu... «gabarit mare». Bărbații din familia noastră sînt înalți, spătoși. Oameni cu... greutate, care atunci cînd se așază pe un scaun îi verifică mai întîi... rezistența. Numai eu, care aveam cel mai mult nevoie de gabarit, am ieșit așa cum... se vede. Crăp de ciudă, dar nu pot schimba nimic, și singura-mi răzbunare împotriva celor mai înalți este să sar totdeauna mai sus decît ei.

Tata, frații mei, parcă vrînd să echilibreze situația, mi-au dat mie toți nervii. Pe tata nu-l scoate nimeni și nimic din pepeni. Mama ne povestește că odată, în '44, în timpul bombardamentelor, fiind foarte obosit, dormea. Tata n-a mai fugit la adăpost cînd a sunat alarma. O bombă a căzut chiar în cartierul nostru. S-au spart toate geamurile ferestrelor. S-a rupt chiar și patul și tata a căzut cu saltea cu tot între tăblii. S-a trezit, o clipă doar, a văzut totul, apoi s-a culcat din nou. Mama l-a găsit, dormind liniștit, în mijlocul dezastrului.

M-am lungit un pic cu povestea asta, dar am făcut-o ca să vedeți cam despre ce este vorba. Frații mei seamănă leit cu tata. Numai eu am ieșit altfel. Mama îmi spune cîteodată, rîzînd, că nervii, temperamentul meu se datorează faptului că în după-amiaza lui 22 mai 1948, cînd m-am născut, era prima furtună din primăvara aceea: o furtună cu tunete și fulgere.

Anii copilăriei mi i-am petrecut acolo, pe Giurgiului, la nr. 136. Tata făcea plăpumi, ajutat de Nicu și Marian. Și primele mele amintiri sînt legate de scărmănatul lînei pentru plăpumi. Cînd ne terminam porția de lînă pe care ne-o dădea la lucru, aveam voie să plecăm la joacă. De obicei ne duceam la «Șină». «Șina» era calea ferată care duce la Giurgiu. Acolo era o poienița, raiul nostru, al tuturor copiilor din cartier.

În poienița aceea am avut prima întîlnire cu mingea. Cam cîrpăcită, dar o minge adevărată. Făcuse rost de ea Marian, care era junior la «Aurora». Și pe-atunci am jucat tot între băieți mai solizi decît mine, ca și acum. Erau colegii lui Marian (el este mai mare cu 6 ani decît mine). Și poate că în vîrtejurile de la «Șină» am învățat să nu-mi fie frică de cei care sînt mai bine legați decît mine. Că dacă acum arăt așa de... neîmplinit, închipuiți-vă cum arătam pe-atunci!...

Îmi pare rău că nu am o fotografie din perioada aceea. Și cînd scriu asta, îmi vine din nou să rîd. În ultimii ani mi se fac sute de fotografii. Și, de ce n-aș spune-o, ele îmi produc o mare plăcere. Îmi place să văd, în ziarele noastre sau în cele străine, imagini în care sînt și eu. Le colecționez. Dar o să mă credeți oare dacă am să vă spun că pînă cînd nu am ajuns «vedetă» în fotbal nu m-am fotografiat decît o singură dată? Doar o singură dată, și atunci o fotografie cum se făceau la noi în cartier: «cu glastra» — mai precis cu un ghiveci de flori în brațe. Fără să știu, mă rezervam pentru acum...

(va urma)

CLUBUL MINITEHNICUS PRECIZEAZĂ:

● Îi rugăm pe participanții pînă la clasa a VIII-a (inclusiv), să nu mai trimită brevetele la redacție, ci la Consiliile județene ale organizației pionierilor. La redacție vor trimite brevete doar membrii Clubului Minitehnicus, absolvenți ai claselor a VIII-a.

● Pentru participanții la concurs, CARE NU AU IZBUTIT SĂ-ȘI PROCURE BREVETE, va apărea un nou brevet în RACHETA CUTEZĂTORILOR nr. 5 (decembrie 1969). Acest tip de brevet VA PUTEA FI TRIMIS PÎNĂ LA DATA DE 30 DECEMBRIE 1969.

•••••• Atențiune ! În numărul viitor, rezultatele Salonului automobilistic „Cutezătorii" !

108 Biblioteca municipală buseu 2 108

4

Scenariu: **DUMITRU ALMAȘ**

Desene: **PUIU MANU**

DAN BUZDUGAN

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT: IN DRUM SPRE CĂLUGĂRENI, DAN BUZDUGAN ÎL APĂRĂ PE STROE BUZESCU DE SABIA VISTIERULUI DANCIU, ÎN TIMP CE LĂBUȘ ÎL AJUTĂ PE ȘTEFAN DIN TEȚCANI SĂ SCAPE DE FUNIILE ÎN CARE-L CETLUISERĂ CĂPITANUL LUCA ȘI VORNICUL MITREA. TURCII SE APROPIAU DE NEAJLOV ȘI MIHAI VODĂ NU ȘTIA ÎNCĂ NIMIC DESPRE VÎNZAREA PUSĂ LA CALE DE CĂPITANUL LUCA ȘI VORNICUL MITREA.

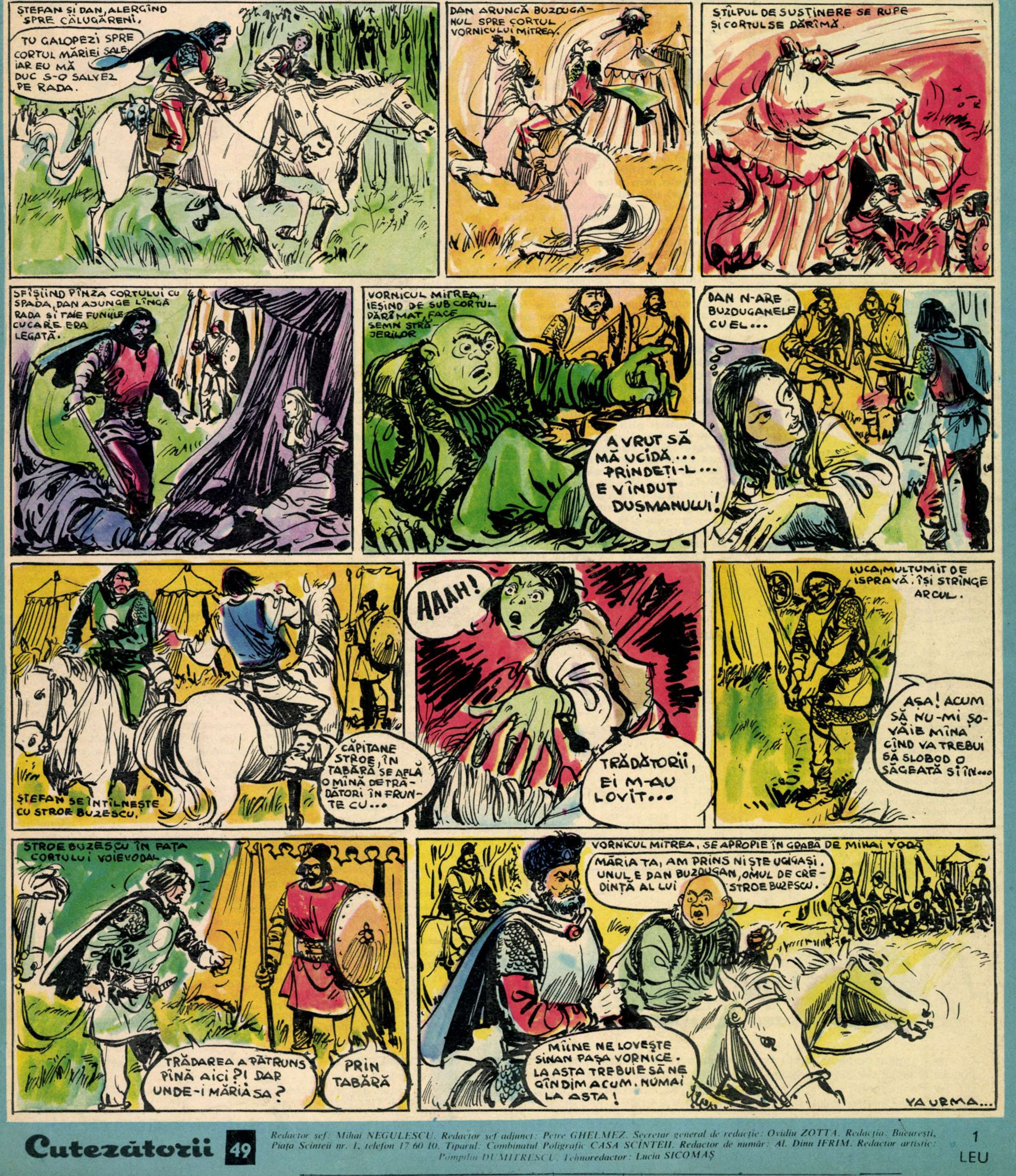
ȘTEFAN ȘI DAN, ALERGÎND SPRE CĂLUGĂRENI,
TU GALOPEZI SPRE CORTUL MĂRIEI SALE, IAR EU MĂ DUC S-O SALVEZ PE RADA.
DAN ARUNCĂ BUZDUGANUL SPRE CORTUL VORNICULUI MITREA.
STÎLPUL DE SUSȚINERE SE RUPE ȘI CORTUL SE DĂRÎMĂ.
SFÎȘIIND PÎNZA CORTULUI CU SPADA, DAN AJUNGE LÎNGĂ RADA ȘI TAIE FUNIILE CU CARE ERA LEGATĂ.
VORNICUL MITREA, IEȘIND DE SUB CORTUL DĂRÎMAT, FACE SEMN STRĂJERILOR
A VRUT SĂ MĂ UCIDĂ... PRINDEȚI-L... E VÎNDUT DUȘMANULUI!
DAN N-ARE BUZDUGANELE CU EL...
ȘTEFAN SE ÎNTÎLNEȘTE CU STROE BUZESCU.
CĂPITANE STROE, ÎN TABĂRĂ SE AFLĂ O MÎNĂ DE TRĂDĂTORI ÎN FRUNTE CU...
AAAH!
TRĂDĂTORII, EI M-AU LOVIT...
LUCA, MULȚUMIT DE ISPRAVĂ, ÎȘI STRÎNGE ARCUL.
AȘA! ACUM SĂ NU-MI ȘOVĂIE MÎNA CÎND VA TREBUI SĂ SLOBOD O SĂGEATĂ ȘI ÎN...
STROE BUZESCU ÎN FAȚA CORTULUI VOIEVODAL
TRĂDAREA A PĂTRUNS PÎNĂ AICI?! DAR UNDE-I MĂRIA SA?
PRIN TABĂRĂ
VORNICUL MITREA, SE APROPIE ÎN GRABĂ DE MIHAI VODĂ
MĂRIA TA, AM PRINS NIȘTE UCIGAȘI. UNUL E DAN BUZDUGAN, OMUL DE CREDINȚĂ AL LUI STROE BUZESCU.
MÎINE NE LOVEȘTE SINAN PAȘA VORNICE. LA ASTA TREBUIE SĂ NE GÎNDIM ACUM. NUMAI LA ASTA!
VA URMA...

Cutezătorii 49

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor de număr: Al. Dinu IFRIM. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAȘ

1 LEU

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă 41033

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

50

JOI, 11 DECEMBRIE 1969, ANUL III

116

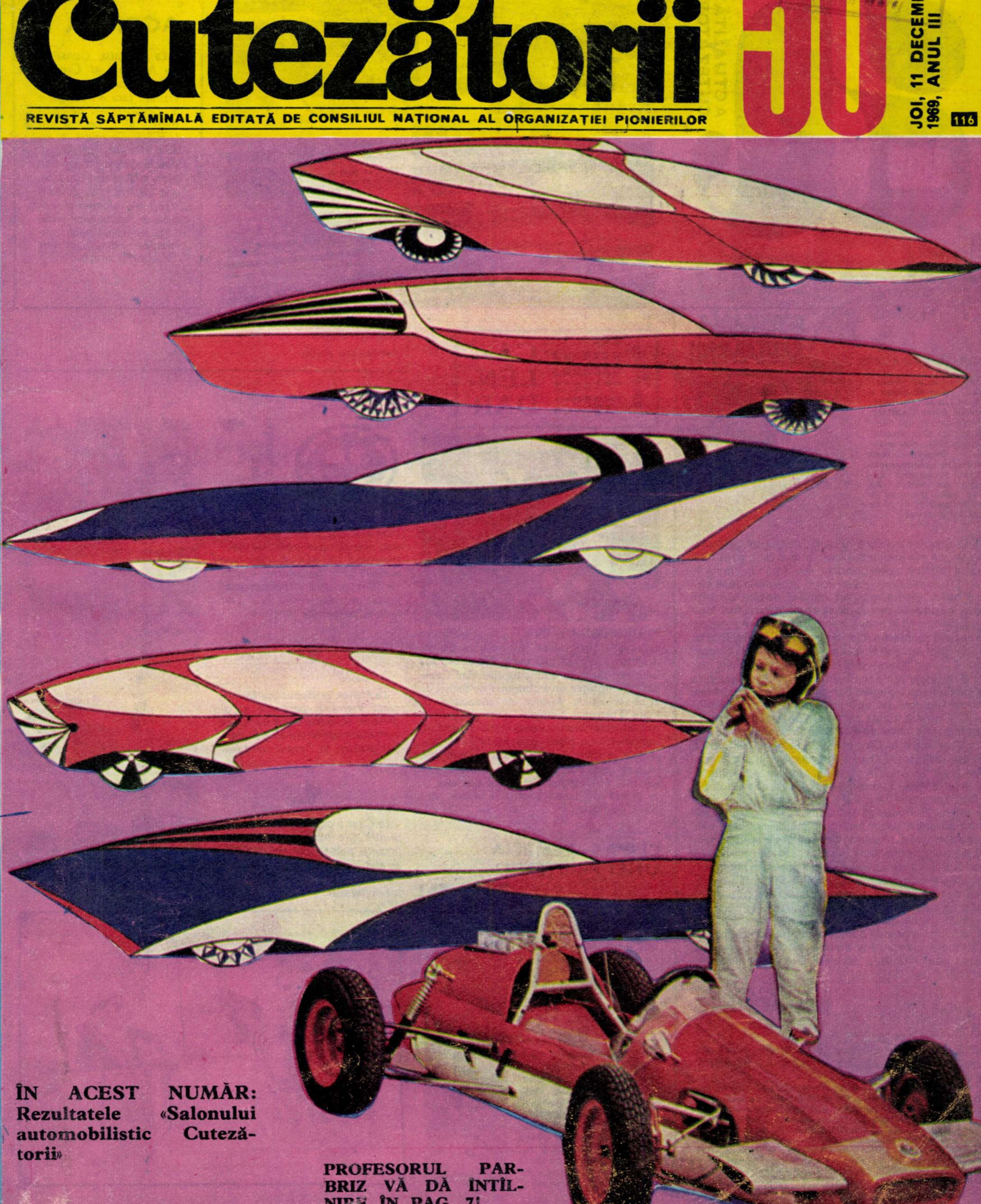

ÎN ACEST NUMĂR: Rezultatele «Salonului automobilistic Cutezătorii»

PROFESORUL PARBRIZ VĂ DĂ ÎNTÎLNIRE ÎN PAG. 7!

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

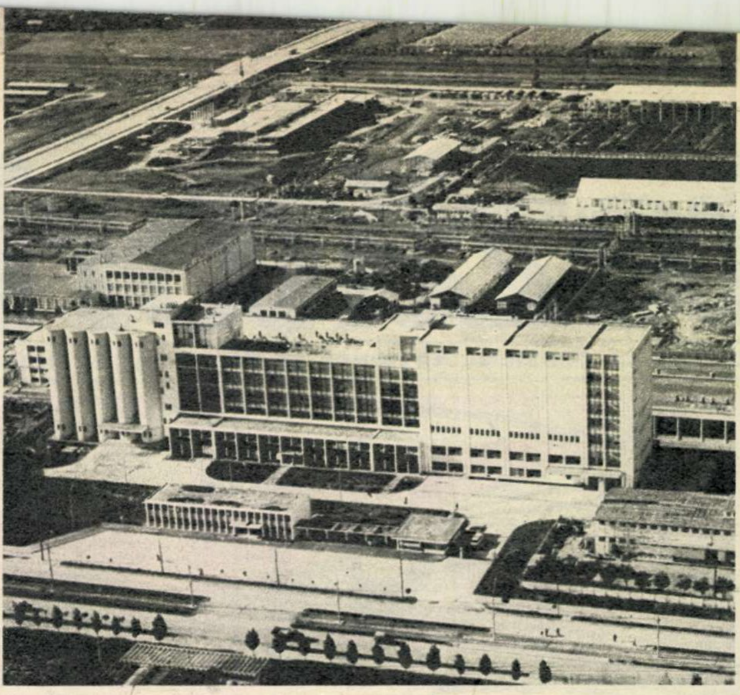

DIN NOUL PEISAJ
INDUSTRIAL IEȘEAN
VEDERE DIN AVION

AGENDĂ

La invitația Consiliului Național al Organizației pionierilor, ne-a vizitat țara o delegație a Organizației de pionieri «V.I. Lenin» din U.R.S.S Delegația a vizitat Palatul pionierilor din București, școli, case ale pionierilor, muzee, s-a întîlnit cu comandanți de pionieri și activiști ai consiliilor județene ale organizației pionierilor din județele Prahova și Brașov.

SCRISOAREA SĂPTĂMÎNII

DRAGĂ REDACȚIE,

Mă numesc Pascu Ioan, sînt în clasa a VIII-a, la Școala generală nr. 5 din Capitală, am 14 ani și opt luni, nu învăț nici foarte-foarte, dar nici prea-prea. Dorința mea este ca în vacanța mare să fac înconjurul Europei cu cartul. Aș vrea să pornesc la drum imediat după ce dau admiterea».

Iată o scrisoare care, oricum, merită un răspuns. Și aceasta din mai multe motive. Mai întîi, pentru că tînărul nostru corespondent exprimă în rîndurile sale o frumoasă dorință pe care, dacă ne-ar lăsa să-i continuăm gîndul, noi am numi-o **nobila dorință de a cunoaște, de a descoperi orizonturi noi.** Apoi, pentru că în această scrisoare prietenul nostru dă dovadă de multă sinceritate: **«nu învăț nici foarte foarte, dar nici prea-prea»** recunoaște el. Și-apoi pentru că în gîndurile sale naiv-copilărești există măcar o scînteie din acea înaltă trăsătură omenească pe care noi toți o numim cutezanță. Să vrei să străbați mii de kilometri pe un cart nu e ceva la îndemîna oricui. Dar iată, poate că tocmai de aceea e cazul să spunem cîte ceva despre visurile noastre, despre dorințele noastre. Cît pot fi ele de mari? Cît pot fi ele de îndrăznețe? Oricît! este răspunsul. Cu o condiție însă: să stea în puterile noastre posibilitatea de a le realiza. În cazul nostru: ar putea un copil, chiar dacă are el 14 ani și 8 luni, să străbată Europa pe un cart? Poate că da! Copilul. Dar cartul? Mai puțin probabil, din moment ce mărci de automobil, încercate, cedează uneori la asemenea raliuri. Dacă stăm și ne gîndim bine însă, vedem că nici copilul n-ar avea prea mari șanse într-o asemenea încercare, din moment ce, înainte de start, îl așteaptă un examen de admitere, iar el vine spre acesta cu o viteză **«nici prea-prea, nici foarte-foarte».** Fiindcă, să nu uităm, unui călător adevărat, mai ales unui as-cartist, cum s-ar vrea corespondentul nostru, pentru a străbate Europa, i-ar trebui, măcar la geografie, știința infailibilă de a accelera și a lua virajele impecabil.

Petre Ghelmez

P.S. Înainte de a trimite în tipografie acest răspuns, am cerut și părerea profesorului PARBRIZ. Iată ce mi-a spus el:

«Ionică e un cutezător și jumătate... Dar un cart nu dispune de virtuțile tehnice ale unui turism, de aceea NU POATE FI ÎNSCRIS ÎN CIRCULAȚIE. Presupunînd însă că ar putea fi, Ionică ar mai avea nevoie și de altceva, și anume de un PERMIS DE CIRCULAȚIE, document fără de care nimeni nu poate conduce un vehicul pe drumurile publice, și pentru obținerea căruia trebuie să ai vîrsta de cel puțin 18 ani. Să sperăm însă că, peste cîțiva ani, Ionică va întruni toate condițiile pentru a realiza călătoria dorită».

CA-LEN-DAR

1969
DECEMBRIE

L	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
M	3	10	17	24	31
J	4	11	18	25	
V	5	12	19	26	
S	6	13	20	27	
D	7	14	21	28	

13 DECEMBRIE 1918: a avut loc greva generală a tipografilor bucureșteni, pentru drepturi și o viață mai bună. Cu ei s-a solidarizat întreaga muncitorime din Capitală. Autoritățile au întîmpinat cu focuri de armă coloanele pașnice de muncitori în Piața Teatrului Național. Sute de muncitori au căzut victime sîngeroasei represiuni capitaliste. O placă comemorativă a fost așezată în zilele noastre, în Piața Teatrului, în amintirea acestui eveniment. În fiecare an, la 13 Decembrie, pionierii vin aici, și — prinos de recunoștință — depun buchete de flori.

CLIPA — TEMELIA UNEI PRIETENII?

DA!
spun Cutezătorii

Ion Constantin e un elev prețuit, sîrguincios și cuminte. Dar într-o zi... Mergea pe stradă fără grijă. Deodată, a observat un cablu căzut pe caldarîm. Nu și-a dat seama de primejdie: a pus mîna pe el și... băiatul a căzut electrocutat la pămînt. Tocmai atunci însă trecea pe acolo un ostaș, caporalul Gheorghe Ilie. Deși știa că-și riscă viața, caporalul s-a repezit și a smuls cablul din mîna copilului. Apoi (el însuși rănit acum), a început să-i facă băiatului respirație artificială. Ion este acum vindecat. Rana caporalului a trecut și ea, — și între cei doi, cu toată diferența de vîrstă, s-a legat o strînsă prietenie.

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

Viitori feroviari? Greu de spus Deocamdată, acești copii francezi sînt pur și simplu fascinați: frumoasă locomotivă! Deși «pe măsura lor», locomotiva — jucărie funcționează și poate transporta, pe calea ferată în circuit închis, pe oricare dintre ei.

●

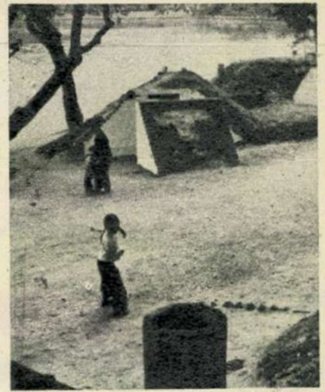

La Hanoi, în Republica Democrată Vietnam, parcurile și oglinzile sclipitoare ale lacurilor constituie adevărate atracții pentru școlari, în timpul lor liber.

●

La Casa pionierilor din Tg. Jiu, printre alte numeroase și interesante preocupări ale copiilor se află și descifrarea și învățarea «alfabetului» minunatelor cusături oltenești.

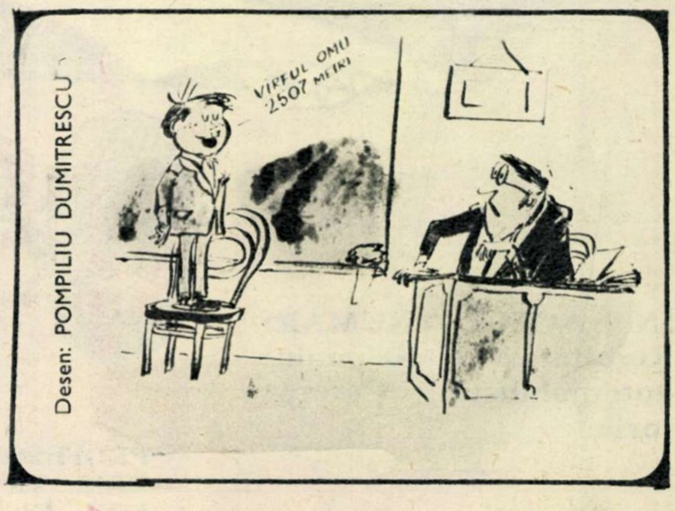

Desen: POMPILIU DUMITRESCU

MAI LUNG îmi pare DRUMUL

de MIRCEA SÎNTIMBREANU

Pragul iernii. Observați fluxul luminii? Astronomii măsoară invazia întunericului în golful pînă de curînd atît de larg al zilei, apropie din ce în ce mai mult stîlpii răsăritului și apusului: «Astăzi, soarele răsare la 7,20 și apune la 17,15»... «Mîine, soarele răsare la 7,25 și apune la 17,10»... Ziua e tăiată cu foarfeca. Așezi ceea ce a mai rămas din ea pe cadranul îndatoririlor: 8—13 școală, 13—14 masă, 14—15 odihnă, 15—17 pregătirea lecțiilor... Gata ziua! Curios, bancnota de mii de secunde a zilei s-a și terminat! Și nu ne-am jucat, n-am fost la film, nu mi-am scos cățelul la plimbare și cînd mă mai duc la bibliotecă și cînd mai fac vizita făgăduită? Alarmă! Pe bună dreptate, ziua e din ce în ce mai mică. În bugetul ei se impun restructurări, totul trebuie recîntărit, redistribuit. Ce rămîne, la ce renunțăm? Este o operație contabilă pe care milioane de școlari au și făcut-o. Poți înlocui școala și pregătirea lecțiilor cu circul sau cu dresarea cățelului? Nici gînd, e limpede. Și atunci, dacă sacul timpului s-a micșorat, cel puțin să nu mai aibă găurile pe unde se scurg de obicei și pe nesimțite o mulțime din prețioasele grăunțe. Este a doua socoteală gospodărească ce trebuie efectuată.

Ne-am luat pe urmele acestor grăunțe de timp, pierdute din punguța zilelor de toamnă. Am fotografiat timpul pierdut. Vă prezentăm în aceste pagini albumul risipirii sale pe o singură porțiune a zilei, pur și simplu neobservată, cel mai adesea

(CONTINUARE ÎN PAG. 13)

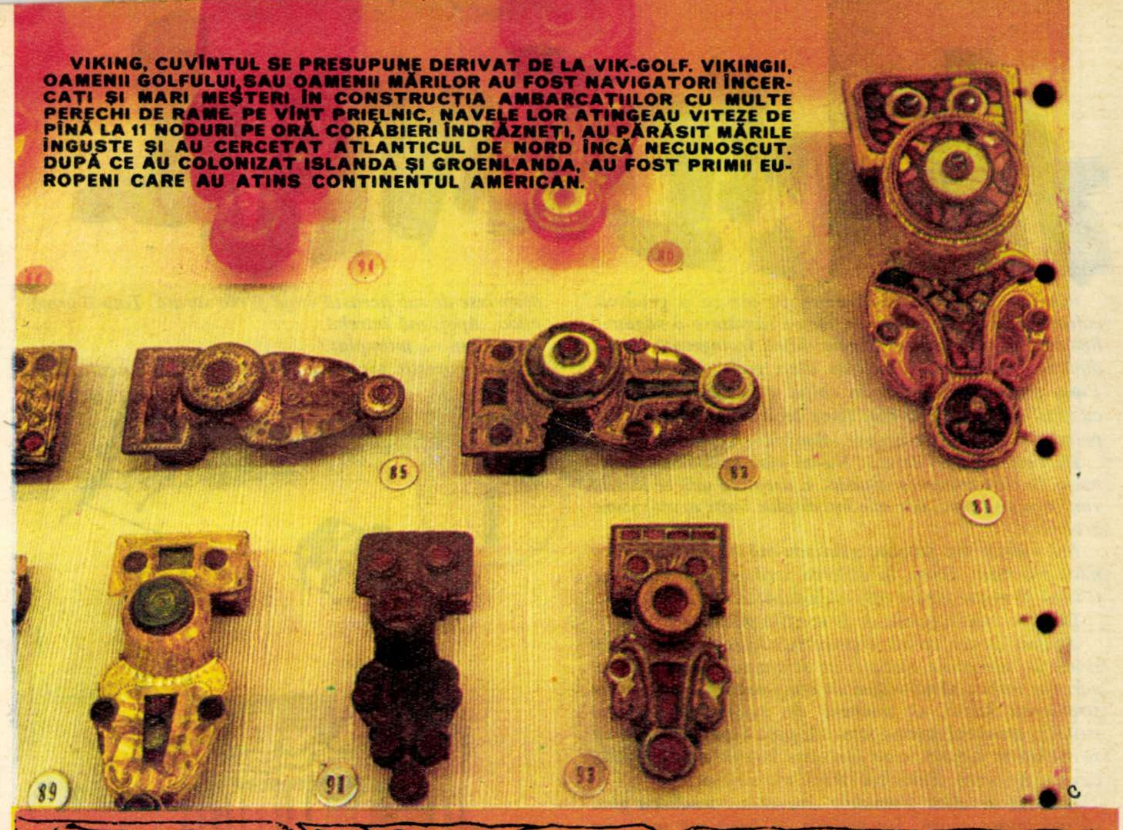

VIKING, CUVÎNTUL SE PRESUPUNE DERIVAT DE LA VIK-GOLF. VIKINGII, OAMENII GOLFULUI, SAU OAMENII MĂRILOR AU FOST NAVIGATORI ÎNCERCAȚI ȘI MARI MEȘTERI ÎN CONSTRUCȚIA AMBARCAȚIILOR CU MULTE PERECHI DE RAME. PE VÎNT PRIELNIC, NAVELE LOR ATINGEAU VITEZE DE PÎNĂ LA 11 NODURI PE ORĂ. CORĂBIERI ÎNDRĂZNEȚI, AU PĂRĂSIT MĂRILE ÎNGUSTE ȘI AU CERCETAT ATLANTICUL DE NORD ÎNCĂ NECUNOSCUT. DUPĂ CE AU COLONIZAT ISLANDA ȘI GROENLANDA, AU FOST PRIMII EUROPENI CARE AU ATINS CONTINENTUL AMERICAN.

AURUL VIKINGILOR

Patru corăbii ale vikingilor au străbătut mări și țări și s-au oprit la București, unde vor rămîne o bucată de vreme, urmînd să-și continue apoi calea mai departe. Uimirea cititorului la lectura unei astfel de vești ar fi îndrituită dacă n-ar ști că este vorba de o expoziție adăpostită în sălile Muzeului de artă, expoziție despre care au vorbit presa, radioul, televiziunea.

Numele vikingilor exercită dintotdeauna o atracție fascinantă asupra noastră. Purtîndu-ne cu veacuri în urmă, ni-i face să ne imaginăm pe neguroșii navigatori ai nordului care își conduceau cu îndrăzneală corăbiile încărcate cu avuții pe mări cuprinse de cumplite furtuni sau ne trezește imaginea piraților gata de atac la adăpostul nopților grele de întuneric.

Iată de ce curiozitatea ne-a îndemnat să vizităm expoziția «Aurul vikingilor». Contemplăm, în cele patru corăbii-vitrine care o adăpostesc, comori bogate în aur și alte metale nobile, lucrate cu un mare rafinament artistic. Oprindu-te în fața lor, admiri complicatele ornamentații realizate de străvechii meșteri ai nordului și în același timp descifrezi pagini dintr-o perioadă istorică ce n-a lăsat mărturii scrise. Bogăția de aur, argint

(CONTINUARE ÎN PAG. 6)

JURNALUL OLGUȚEI

Dorința lui Negro

Pe Negro l-am cunoscut la Reșița, orașul lui natal. Stătea sprijinit pe labele din față în dreptul porții Casei pionierilor. Văzînd că-i abătut m-am hotărît să intru în vorbă cu el: «Mi se pare că ești trist». «Sînt» — a mîriit el laconic. «Poți să-mi spui și mie de ce?» În loc de răspuns, Negro s-a grăbit, să-mi pună și el o întrebare: «Spune-mi, mai e mult pînă la vară?» «Oho, destul de mult. Dar de ce te interesează?» «Cum de ce? N-ai auzit de «Urmașii dacilor» și de isprăvile lor din vara trecută?»

Nu auzisem și asta l-a bucurat. A început repede să-mi povestească. Așa am aflat că în vară, 13 pionieri și elevi de la școlile generale din oraș, constituiți într-un echipaj, s-au deplasat în munții Semenicului unde, timp de 15 zile, au explorat din punct de vedere geologic și arheologic o zonă în suprafață de 42 km², făcînd numeroase și interesante descoperiri, printre care o străveche așezare dacică și o exploatare minieră, ambele necunoscute pînă atunci. Inimoșii geologi și arheologi amatori au scos la lumină o mulțime de obiecte arheologice și au colectat vreo 30 de eșantioane de minereu. Negro i-a însoțit tot timpul. «Au fost cele mai frumoase zile din viața mea de 2 ani și șase luni — mi-a mărturisit el. Numai că a trebuit să ne întoarcem acasă, iar aici «Urmașii dacilor» au început să studieze materialul adunat, să-l selecționeze și să-l interpreteze, o parte din el l-au trimis chiar la București, iar de mine au uitat. Și doar fac și eu parte din echipaj, sînt cel de-al 14-lea membru al lui...»

În clipa aceea, pe ușa Casei pionierilor și-a făcut apariția un grup zgomotos de băieți și fete: Bebi *și* Pamela Lupescu, Petru Krischer, Cristian Mălaia, Ion Mărie *și alții. O fată blondă ne-a văzut și a strigat bucuroasă: «Negro, ce faci? Vino cu noi!» Negro s-a ridicat și s-a apropiat fără chef. Fata a început să-l mîngîie pe cap, spunîndu-i: «Nu fii supărat, Negro. Pînă la vară nu mai e mult. Și atunci o să organizăm o expediție și mai grozavă. Ai să vezi tu.»*

Negro s-a întors spre mine și a mîrîit ursuz: «De ce m-ai mințit că pînă la vară mai e mult? Ai merita să te mușc, dar acum sînt prea fericit și te iert».

Mi-am oprit magnetofonul și, uitîndu-mă după ei, am murmurat zîmbind: «Așa e, Negro. Pînă la vară nu mai e mult...»

Olguța

ACCIDENTUL

«Ochiul lui Andersen tremura pe jos ca o gelatină, călcat în picioare, strivit. În locu-i rămăsese o văgăună hidoasă, în care mustea sîngele. Mîna Însîngerată rînjea, dînd la iveală două şiruri de dinţi galbeni, neîngrijiţi. Pipa, aruncată neglijent în colţul gurii, zvîcnea o dată cu rîsul lui. Broscoiul mai ţinea încă în mînă pumnalul, pe care sîngele se închegase, aburind».

Plictisit, închisei cartea. Nu-mi plac episoadele palpitante, în care aventura abundă. E drept că unii se dau în vînt după aşa ceva, dar mie îmi displac toate aceste scene groaznice.

Mă ridicai din fotoliu, gîndindu-mă că n-ar strica o mică plimbare, acum, la căderea serii. Ah, de nu mi-ar fi venit în minte gîndul ăsta niciodată!...

De fapt, totul a pornit de la această plimbare.

Agăţate de cer, stelele clipeau, luîndu-se la întrecere cu sutele de «licurici» electrici ce străjuiau şoseaua. Totul parcă se vorbise să mă vrăjească prin frumuseţe. Reclamele străluceau feeric. O mulţime de automobile invadau străzile, aruncînd lumina farurilor pînă departe. Dar totul se scălda în lumină, care inundase bulevardul cu strălucirea ei de basm. Tumultul străzii mă ameţea.

Îmbătat de atîta frumuseţe, traversai strada cu gînd să mă întorc acasă. Un scrîşnit de frînă mă trezi din visare. Dar prea tîrziu. Simţii o durere ascuţită în stomac şi-mi pierdui cunoştinţa.

*

Cineva se apropie de mine. Iată, ţine în mînă un pumnal. E Broscoiul, vrea să-mi scoată ochiul. Nu, nu vreau, pleacă de-aici, bandit fără conştiinţă, pleacă!

39° cu 9. Foarte grav.

Deschisei ochii. Nu, nu mă aflam într-un cuib de piraţi, ci într-un salon de spital, pe un pat moale, călduros. În aer persista mirosul de medicamente. La început nu-ţi place acest miros, dar apoi te obişnuieşti cu el.

Era zi de vizită. Aflasem asta de la vecinul meu din dreapta, un băiat cam de-aceeaşi vîrstă cu mine. Avusese un accident similar cu al meu. Trecuse strada neatent şi...

Aşteptam cu nerăbdare vizita părinţilor. Îmi imaginasem revederea. Lacrimi, săruturi, cuvinte de încurajare.

Uşa se deschise, prea încet pentru mine. Cruntă dezolare. Erau oameni necunoscuţi, veniţi în vizită la alt băiat.

Părinţii mei veniră pe la zece, încărcaţi cu pachete. Mama se cunoştea că nu dormise, avea ochii roşii. Tata, cu toate că îl caracterizează calmul, era palid şi îi tremura colţul buzelor. Emoţia ne furase glasurile. Ne priveam muţi, fără să scoatem o vorbă. Într-un tîrziu, mama se desprinse de sub această vrajă şi mă sărută. Tata îi urmă pilda. Apoi, mă întrebă:

— Cum s-a întîmplat?

I-am povestit totul, cu amănunţire. Mă ascultau cu atenţie, nedorind să piardă nici un cuvînt din povestirea mea. Cînd terminai, mama îmi spuse, silindu-se să nu plîngă:

— Mîine dimineaţă vei fi operat. O să fii din nou împreună cu noi.

Aveam să aflu mai tîrziu de ce erau în acea stare. Medicul chirurg le spusese că sînt puţine şanse de salvare, cam 20%. Mă sărutară din nou şi plecară. Erau extenuaţi sufleteşte şi aveau nevoie de relaxare.

Plecînd părinţii, căzui într-un somn dulce. Eram obosit şi aveam nevoie de odihnă. A doua zi era hotărîtoare.

După operaţie, febra îmi scăzu, pulsul reveni la normal. Totul era bine. Mergeam cu paşi repezi spre însănătoşire.

Cînd m-au luat acasă eram slăbit, dar cred că nu a fost zi mai fericită, o adevărată zi de neuitat.

Ajuns pe bulevard, i-am spus: Vrăjitorule, cu toate acestea eşti minunat!

ION MANCIU, clasa a VIII-a, Şcoala generală nr. 67, Bucureşti

---

Preeria, frămîntată de copitele mînjilor sălbatici, pare aureolată de lumina zorilor care vin de bună voie. În fereastra deschisă spre primăvara de april, soarele ia foc frumos.

Cu nările avide de aburul preeriei se avîntă herghelia in galop halucinant spre neumblate luminişuri. Un nechezat viforos care sparge ades lumea tăcerilor ne face să înţelegem că, scăpaţi de sub controlul chibzuit al vîrstnicilor, zvăpăiaţii mînji sînt la un pas de aventură: i-au simţit în depărtări chemarea irezistibilă. Dar nu, e prea departe totuşi şi ei sînt prea tineri. Sînt nerăbdători, vor ceva mult mai aproape de momentul vieţii. Şi repetă, jocul învăţat ieri care însă, astăzi, pare mult mai captivant. Imaginaţia înfierbîntată le procură ineditul ameţitoarelor curse fără popas, al luptelor victorioase cu duşmani fioroşi. Şi tot acum încearcă senzaţiile primei întîlniri cu necunoscutul. Omul, în care ei simt o forţă superioară, un conducător priceput, le apare ca o fiinţă fascinantă...

— Mama-Nia, ai spus că vine... Cînd vine...?!

Farmecul aventurii e spart de nerăbdarea mezinului care, curios să afle răspuns la întrebările care nu-i dau pace, uită pentru o secundă regulile jocului. Dar mîna omului îl struneşte şi-i strînge chingile, copleşindu-l. Şi galopul se transformă din nou în trap, şi trapul în adevărată cavalcadă. Pasărea Liră însă, fluturînd uşor aripile, s-a aşezat la fereastră. Şi cîntecul ei îmbată. Şi mînzul uită că e mînz. Şi potopul de întrebări fără răspuns încreţeşte, copilăros de matur, mult solicitata frunte acoperită de plete de culoarea soarelui.

Şi zăgazul este rupt:

— Da' de unde vine?

— Şi cine a dus-o acolo?

— Este mai mare ca mine?

— Şi dacă e fetiţă, are părul lung?

— Şi de ce n-a venit mai demult acasă, dacă este surioara noastră?

— Păi de ce...?!

Dar de multe ori cei mici nu au timp să mai asculte şi răspunsul, aşa că Mama-Nia, cea mai mare dintre noi, abia prididește cu explicaţiile. Şi explicaţii este

---

REZULTATELE CONCURSULUI

„O zi de neuitat din viaţa familiei mele"

PREMIUL I — (un magnetofon) — **MANCIU ION**, clasa a VIII-a, Şcoala generală nr. 67 Bucureşti.

PREMIUL II — (un aparat de radio «Albatros») — **VICTOR PLĂIAŞU**, clasa a VIII-a, Şcoala generală nr. 23 — Ploieşti

PREMIUL III — (un aparat de fotografiat) — **VLĂDESCU CONSTANTIN** — Lehliu-gară, judeţul Ialomiţa.

MENŢIUNI:

În obiecte, cărţi, albume, echipament sportiv:

1. **ŞTEFAN OEMOR** — Şcoala generală nr. 4 — clasa a V-a B — Rădăuţi — judeţul Suceava.
2. **BUJOR ŞTEFĂNESCU** — Şoseaua Giurgiului nr. 104—116, bloc A, scara 5, etaj V, ap. 167 — sector 5 — Bucureşti.
3. **CRISTINEL-IONEL NEGOTEI** — str. I.L. Caragiale, nr. 62 — Ploieşti.
4. **DOINA IRIMIA**, clasa a VI-a B, Şcoala generală nr. 2 — Tg. Neamţ.
5. **DRAGOŞ-NICOLAE I. NICOLESCU** — clasa a VII-a — comuna Dărmăneşti — judeţul Argeş.

MENŢIUNI

În abonamente pe un an la revista «Cutezătorii»

1. **TRAIAN MARINESCU** — str. Padeşu nr. 29, sector 5 — Bucureşti.
2. **DUMITRU CRISTINEL** — clasa a VI-a D — Şcoala generală nr. 3 — Piteşti.
3. **MIHAELA DUMITRU** — Şcoala generală nr. 3 — Piteşti.
4. **RUDOLF BALAŢCHI** — clasa a III-a G — Liceul nr. 2 — Caransebeş — judeţul Caraş-Severin.
5. **GRAŢIELA BURIAN** — str. pictor Grigorescu nr. 9 — Reghin — judeţul Mureş.

PRIMA DURERE

PREMIUL III

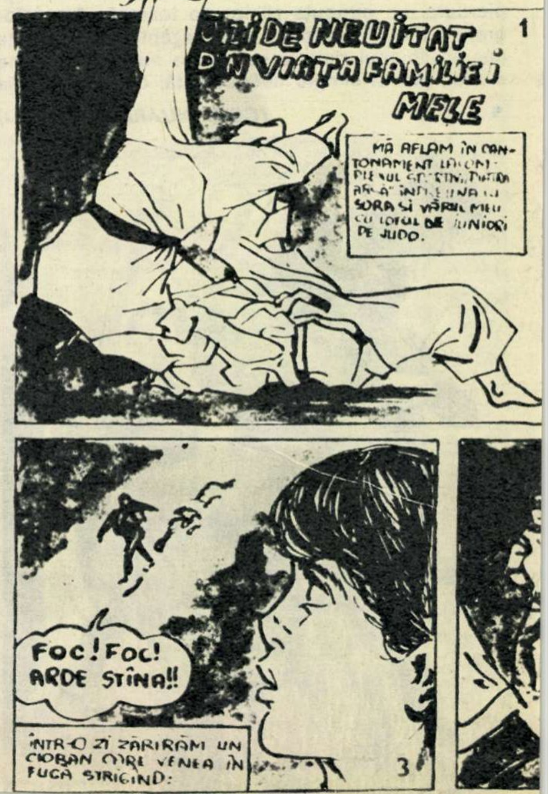
ZI DE NEUITAT DIN VIAŢA FAMILIEI MELE
1
MĂ AFLAM ÎN CANTONAMENT LA ...
... SORA ŞI VĂRUL MEU ... LOTUL DE JUNIORI DE JUDO.
FOC! FOC! ARDE STÎNA!!
ÎNTR-O ZI ZĂRIRĂM UN CIOBAN CARE VENEA ÎN FUGĂ STRIGÎND:
3

ZIUA ÎN CARE AU ÎNMUGURIT ROZMARINII

PREMIUL II

greu să dai celor aflați la vîrsta întrebărilor dificile.

— Și de ce este așa de mică?

— Și dacă este așa de mică, poate să mănînce singură?

— Și...?!

Intervin cu amănunte suplimentare Samuel și Ștefan, cei mai mari băieți din familie. Amîndoi au terminat liceul anul acesta. Persida, Daniel și eu, următorii ca mărime, aranjăm interiorul celor 4 camere — și așa destul de ordonate — ca pentru sărbătoare, amuzîndu-se de schimbul serios de cuvinte al celor mai mici cu cei mai mari.

— Și o să vrea să se joace cu noi?

— Da' de ce poartă două nume?

— Și cum merge, o duce mămica de mînă?

Lidia, Corneliu, Rodica, Lucian, Adrian, Viorel, Teofil, toți între 4 și 13 ani, îmbrăcați ca pentru sărbătoare, așteaptă nerăbdători. Dar de ce atîta nerăbdare, de ce atîtea întrebări, despre ce sărbătoare este vorba?! Am fost 12 copii la părinți... Stai, te-am prins: de ce ai folosit verbul la trecut? Da, «am fost» pentru că acum sîntem 12... și încă unul. Și nu ne mai încăpem în piele de bucurie. Căci este minunat să ai atît de mulți frați! O adevărată colectivitate în care nu ai timp să te plictisești, nu ai timp să faci mofturi. Dar iată, din automobilul oprit în fața casei coboară mămica, cu fața luminoasă de bucurie, ducînd în brațe pe cel de-al 15-lea reprezentant al familiei: Ana-Eliza. Din zumzetul ca de albine se desprind urări de bun venit, sărutări spontane. Pînă în casă mezina trece din brațe în brațe și bujorii obrajilor ei fac concurență cu obrajii aprinși ai celorlalți. I se face instalarea oficială în pătuțul din camera părinților. Și întrebările și bucuria sinceră nu mai contenesc. În centrul atenției stă bineînțeles eroina zilei, micuța Eliza care, liniștită, ne privește pe rînd, cu ochii mari, albaștri, întrebători. Se istorisesc cu haz situații comice. Toți privesc cu extaz la minunata păpușă vie. Viorel ar fi în stare să apese pe nas pentru a auzi dacă zice «mamă». Fața lui Adrian ar vrea să întrebe cum poate exista un copil așa de mic. Ochii tuturor exprimă mirare, bucurie: ce frumoasă e!

...Seara a venit de la muncă tăticu și clipele de satisfacție au fost și mai mari.

...Leg timpului la gît amintirea acestei zile în care — pentru a cîta oară? — în familia noastră au înflorit lotușii și au înmugurit rozmarinii. Alătur un gînd de fericire tatălui și mamei care ne-au dăruit viață și care cu dragoste vor să ne ridice dincolo de țipătul cocorilor, luminoasă coloană a infinitului.

VICTOR PLĂIAȘU, clasa a VIII-a,
Școala generală nr. 23 — Ploiești

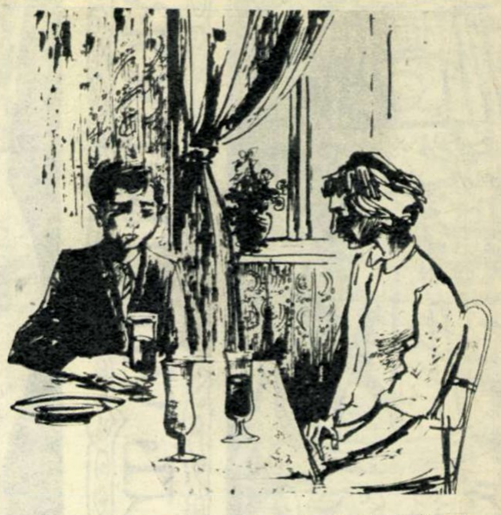

...19 noiembrie 1968. Ziua cea mai de neuitat din viața familiei mele. Ziua în care am împlinit 13 ani. Ziua în care am trăit prima mea durere. În fiecare an, în această zi, în casa noastră era sărbătoare. Ca în fiecare an au venit rude, prieteni, colegi pentru a mă felicita. Seara tîrziu, după ce oaspeții au plecat, am rămas acasă cu mama ajutînd-o să strîngă masa. Tata trebuia să sosească dintr-o clipă într-alta și ne grăbeam să așezăm masa din nou. Era un obicei în familia noastră, indiferent cine era sărbătoritul, ca după plecarea invitaților ziua să se termine printr-o masă festivă în familie. Dar iată că se făcu ora unsprezece și tata nu apăru. Aș fi vrut s-o întreb pe mama ce s-a întîmplat, dar văzînd-o îngîndurată am tăcut.

Totuși, de ce întîrzie tocmai azi, cînd știe că e ziua mea și că e așteptat la masa noastră?

În sfîrșit, pe la unsprezece și un sfert apăru și tata, surîzător ca întotdeauna și cu un pachet voluminos în mînă. Mi l-a dat, după ce m-a mîngîiat pe cap și m-a sărutat pe obraji. L-am desfăcut grăbit: cărți, foarte multe cărți și... visul meu — un aparat de fotografiat. I-am sărit de gît sărutîndu-l. Mama asista tăcută la scena noastră. Trecu apoi în bucătărie pentru a servi primul fel.

Eu m-am așezat pe scaunul meu așteptînd clipa în care cele trei pahare se vor ridica pentru tradiționalul La mulți ani .

I-am spus tatii să se dezbrace și să vină la masă.

— Îmi pare rău, răspunse el, dar astă-seară nu pot lua masa cu voi. La mulți ani Costel. Apoi, spre mama care venise de la bucătărie:

— Explică-i tu!

Mama îngălbeni. Abia murmură:

— Trebuie neapărat azi și acum?

Dar tata n-a mai răspuns. A închis ușa și a plecat. La început n-am înțeles nimic. Ce-ar fi trebuit mama să-mi explice?! Am văzut-o repezindu-se la fereastră, m-am apropiat de ea și în clipa aceea l-am văzut pe tata urcîndu-se în mașină. Și încă ceva. O mînă de femeie deschisese portiera. O clipă am rămas descumpănit. Înțelesesem. Tata pleca cu o altă femeie. Apoi printr-un gest inconștient am deschis fereastra strigînd.

— Ia-ți aparatul, tată!...

Dar mașina plecase. Nu m-a auzit sau nu a vrut să răspundă? Nu știu.

M-am întors spre mama. Plîngea. Plîngea privind în urma mașinii. I-am văzut mîinile tremurînd. I le-am luat într-ale mele strîngînd din dinți să nu plîng și eu. Îmi dădeam seama ce era în sufletul mamei și căutam să fiu cel puțin eu tare. Știam că în acel moment are nevoie, mai mult ca oricînd, de un sprijin. Am rostit cu o voce pe care nu mi-o recunoșteam:

— Mamă, hai la masă.

M-am așezat pe locul lui. Am turnat vin doar în două pahare și-am rostit:

— La mulți ani mămico!

CONSTANTIN VLĂDESCU, clasa a VIII-a, Școala generală de 8 ani Lehliu, jud. Ialomița

MENȚIUNE

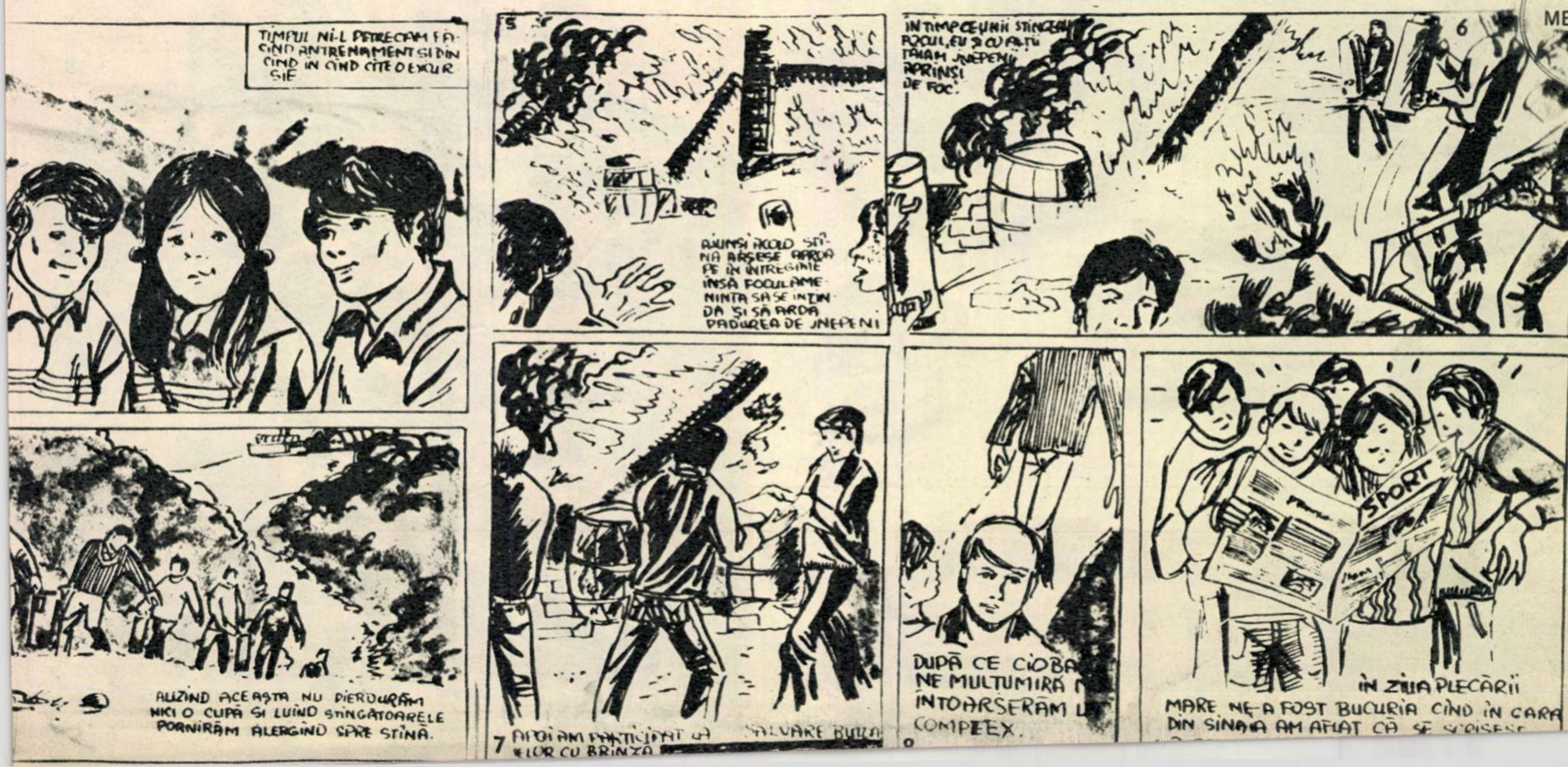
TIMPUL NI-L PETRECAM FĂCÎND ANTRENAMENT ȘI DIN CÎND ÎN CÎND CÎTE O EXCURSIE
AUZIND ACEASTA NU PIERDURĂM NICI O CLIPĂ ȘI LUÎND STINGĂTOARELE PORNIRĂM ALERGÎND SPRE STÎNĂ.
5
AJUNȘI ACOLO STÎNA ARSESE APROAPE ÎN ÎNTREGIME ÎNSĂ FOCUL AMENINȚA SĂ SE ÎNTINDĂ ȘI SĂ ARDĂ PĂDUREA DE JNEPENI
ÎN TIMP CE UNII STINGEAU FOCUL, EU ȘI CU ALȚII TĂIAM JNEPENII APRINȘI DE FOC.
6
7 APOI AM PARTICIPAT LA SALVARE BULZ
ILOR CU BRÎNZĂ
DUPĂ CE CIOBA
NE MULȚUMIRĂ
ÎNTOARSERĂM LA
COMPLEX.
SPORT
ÎN ZIUA PLECĂRII
MARE NE-A FOST BUCURIA CÎND ÎN GARA DIN SINAIA AM AFLAT CĂ SE SCRISESE

BUJOR ȘTEFĂNESCU — București

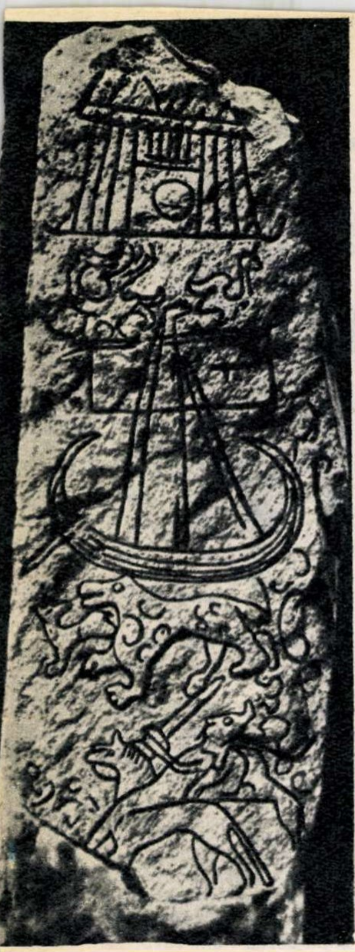
1

AURUL VIKINGILOR

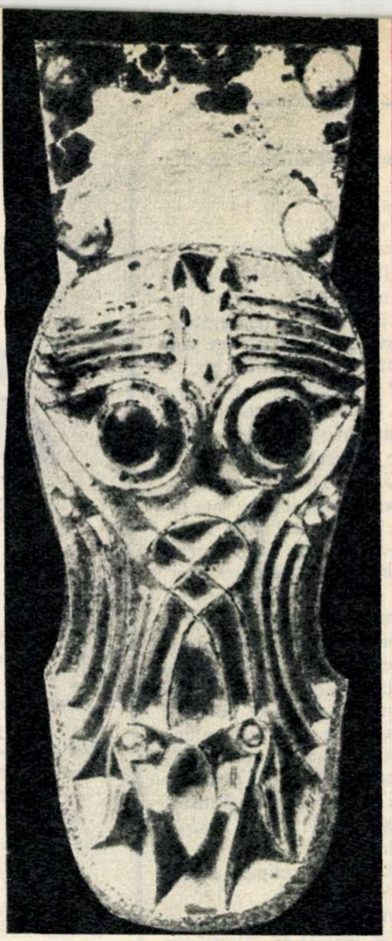
2

(URMARE DIN PAG. 3)

și pietre prețioase, modul în care au fost gravate și modelate dovedesc că civilizația vikingilor a cunoscut o mare înflorire. Negustori cu mare practică, ei întrețineau legături comerciale cu multe colțuri din lume. Comorile ne mai arată că meșterii aurari cunoșteau tainele aliajelor de aur, de mare importanță pentru executarea filigranelor, tehnică pe care ei au ridicat-o la o mare perfecțiune. Specialiștii suedezi care au studiat aceste comori pun existența lor în legătură cu ceremonia morții. Căpeteniile vikingilor erau îngropate, în loc de sicrie, în corăbii confecționate din lemn, bronz sau sticlă, împreună cu echipamentul de război: scut, suliță, săbii. Alături erau îngropați caii care purtau frîuri bogate cu aplice aurite și ornamente de o rară frumusețe. Alimentele și băutura completau zestrea necesară, după credințele timpului, trecerii «pe celălalt tărîm», iar femeile treceau spre moarte împodobite cu toate bijuteriile lor.

Aceste comori, mai sînt, de asemenea, puse în legătură și cu faptul că, în vremuri de restriște, cînd războiul pustia așezările, ca să-și apere avuțiile, oamenii le îngropau.

Iată cum, venite de departe, aceste exponate ne dezvăluie un fragment din istoria popoarelor nordice. Expoziția care prezintă comorile vikingilor, urmînd parcă soarta vechilor ei stăpîni, se află într-o continuă călătorie. După ce-a trecut prin America, unde a fost deschisă la Chicago și Mineapolis, a poposit în Europa, la Praga, Brno, Köln, München, Bordeaux și apoi la noi, la București. De aici, după o oprire la Cluj, va pleca spre Bruxelles și apoi din nou acasă, la Stockholm.

Pentru cei care au văzut și au admirat aurul vikingilor a apărut, firesc, întrebarea: cum sînt păzite asemenea comori? Specialiștii suedezi care au intovărășit expoziția au explicat că securitatea în timpul transportului este asigurată de poliție, iar în timpul expunerii prin sisteme moderne de alarmă.

Vizitatorul pleacă din expoziție uluit de forța unei fantezii pline de exuberanță, de capacitatea omului din toate timpurile de a întrupa frumosul.

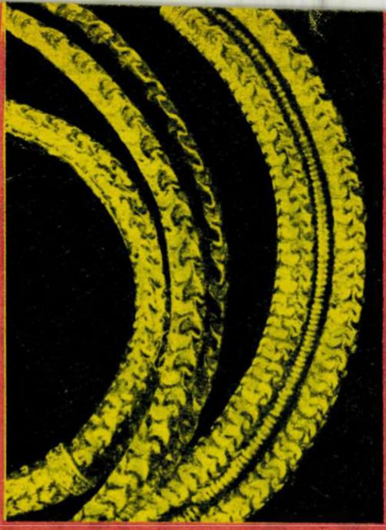
6

Din mulțimea exponatelor, am ales pentru voi cîteva imagini.

O aplică de curea lucrată din bronz aurit. Ornamentul este turnat și gravat cu pietre prețioase (granate) și chenare colorate (sec. VII e.n.), foto 1. Arheologii au descoperit sute de pietre runice — lespezi de piatră cu inscripții — care povestesc felurite întîmplări din viața vikingilor. Acum 40 de ani, a fost descoperită o piatră runică în care se pomenea de numele unei familii care a murit pe pămîntul Valahiei. Piatra runică din imaginea noastră are cifrele executate în relief, tehnică folosită rar de vikingi, foto 2. Urmăriți acest detaliu de pe o fibulă de bronz în formă de cutie. Cîmpul central conține o folie de aur, cizelată cu filigran și granulații (sec. XI e.n.), foto 3. Pintenul de fier pe care-l vedeți este lucrat cu incrustații și filigran de argint (secolul II e.n.), foto 4. Vasul este cizelat cu nervuri cu marginea aurită (sec. XI), foto 5. Și acum, cîteva coliere de aur masiv cu ornamente ciocănite (sec. V-VI e.n.), foto 6. Iată și un steag lucrat în bronz aurit (sec. XI e.n.), foto 7. Bracteatele sînt podoabe bătute sub forma medalioanelor, avînd în arta vikingă un cap mare în profil. Detaliile obținute prin ciocănire sînt lucrate în cele mai mici amănunte (sec. VI e.n.), foto 8.

3

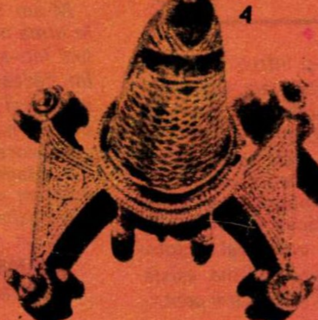
4

5

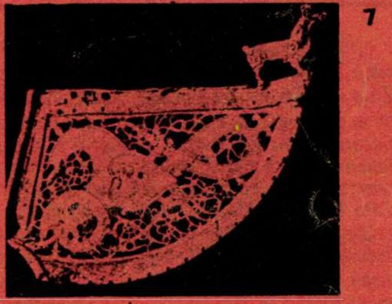
7

Somptuoase bijuterii aflate într-una din vitrinele expoziției.

8

SALONUL... AUTOMOBILISTIC „Cutezătorii"

Prezintă prof. Parbriz

REZULTATELE CONCURSULUI

Stimați cititori și dragi participanți la concursul «Salonului automobilistic Cutezătorii», știu cît sînteți de nerăbdători să aflați rezultatele. Mă grăbesc să vi le comunic:

La volanul **CARTULUI** va lua loc **LIVIU GOIA** din Galați, elev în clasa a VIII-a, Școala generală nr. 25. Cîștigătorul marelui premiu va mai primi, conform regulamentului, un echipament de pilot.

În mod **EXCEPȚIONAL**, se atribuie mențiuni în obiecte altor opt participanți care au dat răspunsuri foarte bune:

KOVACS CAROL — Cluj, str. Dostoievski nr. 6-8. **AUREL RĂCEALĂ** — Constanța, Șos. Mangaliei nr. 96. **TRAIAN MARIN DOBRE** — București, str. Drumul Taberei nr. 33. **MARIUS ADRIAN POP** — Turda, Calea Victoriei 13. **ȘTEFAN DICULESCU** — București, Piața Amzei 7-9. **NICOLAE BUCUR** — București, str. Dorobanților 68. **LAVINIU DUCARIU**, Rîșnov, Piața 6 Martie nr. 2. **DOINA VOICAN** — București, str. Grădina Bordei nr. 1.

PREMIUL SPECIAL pentru cel mai bun proiect de caroserie: **DOREL GĂINĂ**, elev în clasa a X-a la Liceul nr. 1, Oradea, autor a peste 80 de desene.

Mențiuni în obiecte: toți autorii desenelor de mașini publicate în acest număr.

PREMIUL SPECIAL pentru cea mai originală definiție a automobilului: **CRISTIAN ZAHARIA**, Brașov, str. Dr. Petru Groza, bloc 12.

Mențiuni în obiecte: toți semnatarii definițiilor publicate în acest număr.

PREMIUL SPECIAL pentru cea mai bună epigramă: **HORIA CONSTANTINESCU**, strada Rahovei nr. 50, Ploiești.

Mențiuni în obiecte: toți semnatarii epigramelor publicate în acest număr.

Aproape 5 000 de participanți! Iată un Salon automobilistic neobișnuit! Și să notăm că majoritatea s-au străduit să-și respecte «marca», adică să dea răspunsuri cît mai bune. În zilele trierii acestor răspunsuri, în redacție se spunea: «Cine vrea să-l găsească pe profesorul Parbriz, trebuie să dispună de o busolă, altminteri se rătăcește printre maldărele de plicuri!».

Și eu, și colegii din redacția «Cutezătorilor» am fost foarte mîndri că, printre cititorii noștri, se află atîți copii ageri, buni cunoscători ai tehnicii și înzestrați, în același timp, cu prezență de spirit și cu umor!

PENE DE MOTOR...

Desigur, au fost și... pene de motor, adică răspunsuri mai puțin reușite. Astfel, definiția arborelui motor i-a pus în încurcătură pe unii dintre participanți. Deși răspunsul putea fi găsit cu ușurință (există foarte multe lucrări dedicate automobilului, există Dicționarul Enciclopedic și, în sfîrșit, există... șoferi!) ei s-au mulțumit cu definiții încropite la iuțeală («arborele motor învîrte roțile» «arborele motor e o piesă f.f. importantă», «arborele motor face legătura între motor și roți») uitînd să precizeze esențialul și anume că arborele motor transformă mișcarea rectilinie a pistoanelor în mișcare circulară.

O altă întrebare «dificilă» se pare că a fost cea referitoare la activitatea inginerului român Aurel Persu. Deși există suficiente informații în această direcție (la un moment dat eu v-am și spus, la «Corespondența salonului», că articole cu referiri la Persu au apărut chiar în «Cutezătorii» și în «Luminița»), unii n-au dat nici un răspuns la această întrebare, iar alții au dat un răspuns foarte general. Or, contribuția inginerului Persu (care, între altele, a îmbunătățit aerodinamica automobilului, preconizînd mașina în forma unei jumătăți de picături de apă în cădere și introducînd roțile în caroserie) se cuvine cunoscută de toți învățăceii într-ale tehnicii.

(CONTINUARE ÎN PAG. 8 - 9)

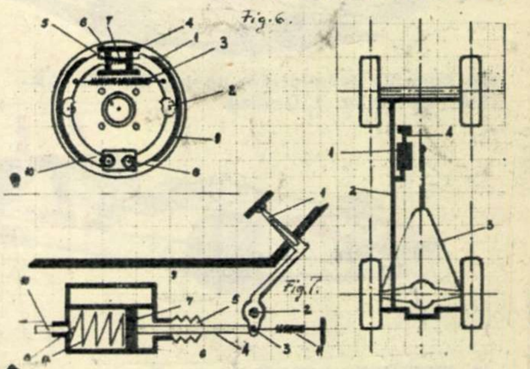

Desenul tehnic cu care **VASVARI COLOMAN** și-a ilustrat răspunsul despre mijloacele de frînare a automobilului.

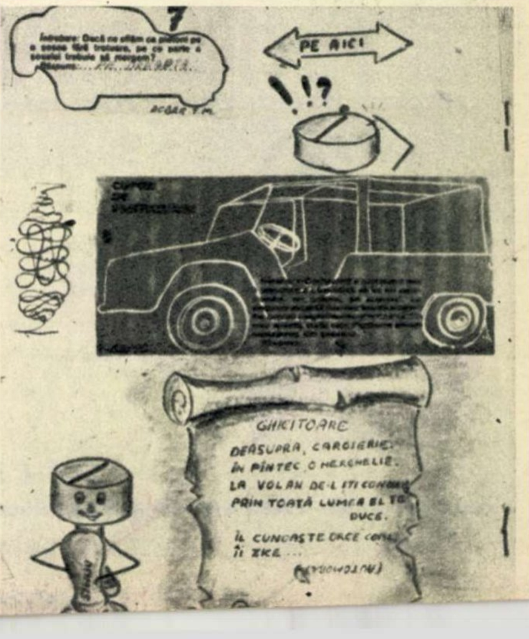

O pagină din vesela cărticică în manuscris a lui **MARIN TRAIAN DOBRE**.

JOC DE CUVINTE

«Cu suta» mergi cu-a ta mașină,
Pe orice timp, pe orice rută,
Dar nimeni nu va fi de vină
Dacă-ntr-o zi va fi «cu-sută»!

HORIA CONSTANTINESCU
str. Rahovei nr. 50, Ploiești

CABALINĂ

Plînge Murgul și nechează
Că mașina-l concurează
Și el, bietul, ca avere
Are doar un cal putere!

MIHAI VASILE
Brașov, str. Constantin Lacea

LIMUZINA DE LUX

Caleașca sclipitoare
Drumețului îi spune:
— Admiră-mă, străine,
Dar, iute, te ferește!

RADU CIOBĂNIȚA
Negrești, com. Dobreni, jud. Neamț

Cîntecul preferat al șoferului neatent: «M-așteaptă un.. pom!»

MIHAIL V. RĂDULESCU
comuna Coșoveni, jud. Dolj

UNUI PRIETEN DISTRAT:

Nici la «urgență» n-a-nțeles misterul
(Și-n cazul ăsta logica ți-o pierzi!)
Cum e posibil, stopul «stînd» pe roșu,
Să vezi, deodată, numai stele... verzi?!

ALEXANDRU ANASTASESCU
Ploiești, str. Democrației nr. 56, et. II, ap. 5.

CUGETARE

Pietonul este, după mine,
Ceva nesigur, efemer,
Căci existența sa, în sine,
Depinde numai de... șofer!

ADRIAN CRUCEANU
str. Ștefan Mihăileanu nr. 36 A
București

BALADA ȘOFERULUI GRĂBIT

Luasem în acel sezon
Șoseaua în arendă
Și, cu virtuți de avion,
Zburam către...amendă.

Oricine-n cale mă-ntîlnea
Zburînd ca o nălucă
În gîndul său filozofa:
— Se duce... și-i pe ducă!

Ce caraghios; de pe-un tăpșan
Mi-au răsărit în față
Trei gîște mari și un curcan
Sătui de-atîta viață!

EPIGRAME
DEFINIȚII

Ura! 'Nainte! Tot așa!
Dar iată, dintre pene,
Un falnic plop se-apropia
Ca tauru-n arene.

Cînd m-am trezit eu, din leșin,
Cu capul cît o bute,
Aveam o coastă mai puțin
Și-un nas în plus: pe frunte!

CĂLIN CORNEL RĂDULESCU
Liceul nr. 1,
Roșiorii de Vede

RELATIVITATE

Pieton, pînă mai ieri
Ocărîse pe șoferi!
Dar, de cînd și-a luat mașină,
Pietonii sînt de vină!

CIPRIAN STOICESCU
București, str. Mătăsari nr. 51

Automobilul e singura jucărie care-l însoțește pe om dincolo de anii copilăriei!

CRISTIAN ZAHARIA
Brașov, str. Dr. Petru Groza, bloc 12, sc. B, ap. 15 et. 11

Utilaj pentru recoltat... morcovi de pe marginea șoselei!

AUREL CORCIU
Șimleul Silvaniei, str. Ion Creangă nr. 4, ap. 1

Cel mai complex mijloc de exterminare a vieții pe Terra!

PAUL BĂRBULESCU
Pitești, str. Aleea Școlii Normale nr. 1

Urmașul comun al calului și al... carului.

BENONE POPESCU
Liceul nr. 4, Brașov
Calea Bucureștilor 57, sc. C, ap. 10

Automobilul este un Mustang acostat de un Jaguar într-un mod nu prea Opel... Diplomat. Intervine țanțoș un Cadet care pentru energia lui este avansat Căpitan și apoi Amiral. După ce acesta își petrece concediul la Capri unde admiră o Sirenă. El se plimbă prin munții Tatra (unde le întîlnește pe Felicia și pe Octavia) cu care vizitează apoi Carpații unde în Bucegi s-a înălțat Steagul Roșu fluturînd peste mîndra Dacie.

CIPRIAN STOICESCU
București, str. Mătăsari nr. 51

Automobilul este un... mami-fier!

ȘTEFAN DICULESCU
București
Piața Amzei 7—9,
scara C, ap. 6

Automobilul este un vis pe pneuri, însă dacă-l conduci visînd riști să nu mai visezi niciodată.

VIOREL JAVORENCIUC
Dorohoi, str. Ghica 40,
jud. Botoșani

Automobilul este un amestec de sens, nonsens, contrasens, și dublusens!

MARIUS CĂLIN BENEA
Liceul Simeria,
jud. Hunedoara

SALONUL AUTOMOBILISTIC CUTEZĂTORII

·COMOD 1· **·COMOD 2·**

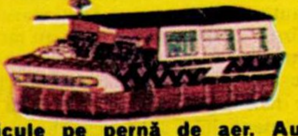

vehicule pe pernă de aer. Autor: MARIN HARCHIDAN, București, șos. Fundeni, 147.

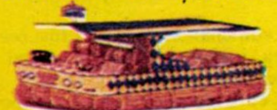

DOUĂ «DANE»

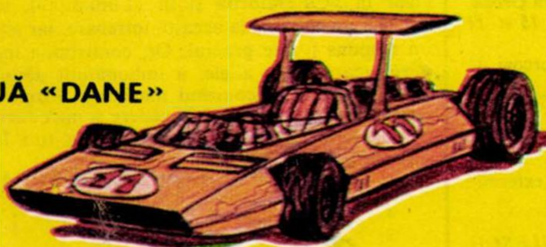

din colecția premiatului nostru DOREL GĂINĂ, Liceul nr. 1, Oradea.

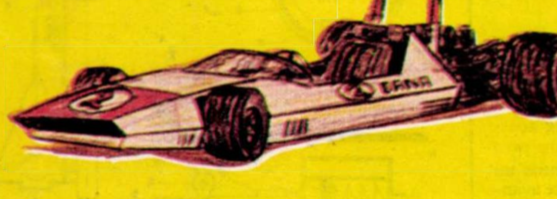

Autor: DINU ALEXE, București, bd. 1 Mai nr. 315.

«Pasărea Albastră»

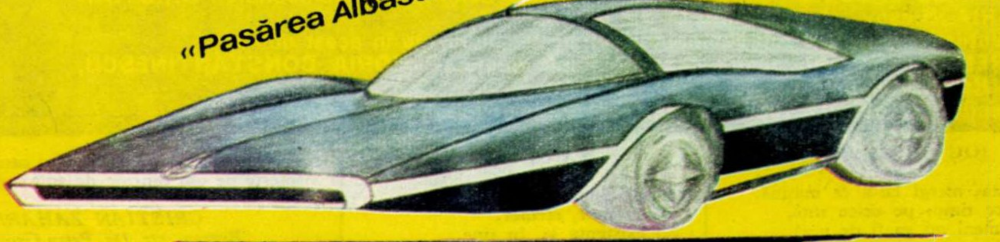

«AZUR»

limuzină sport. Autor: CORNEL CHIRIȚA, Galați, bd. Republicii 71.

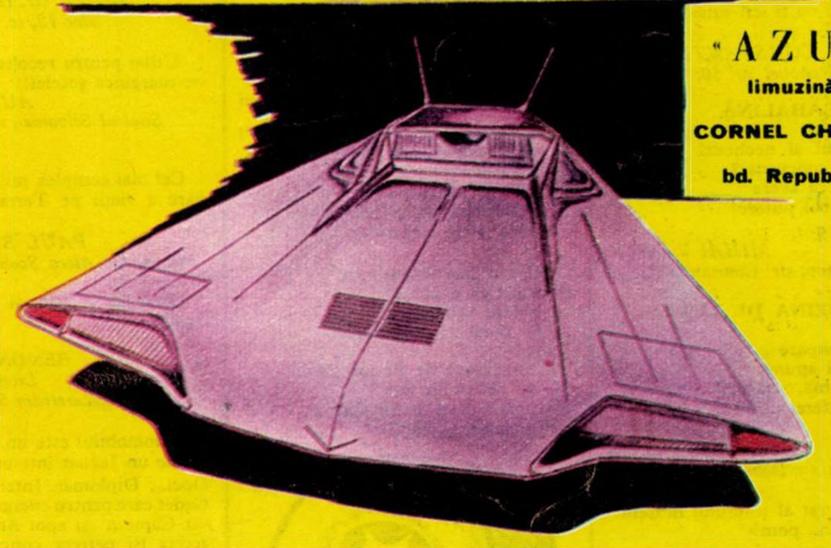

„INTERNAȚIONAL"

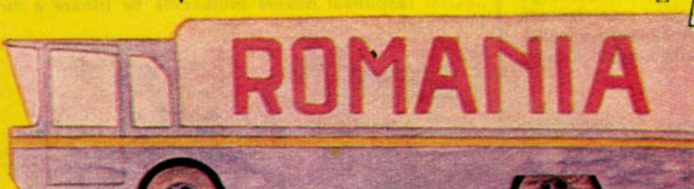

·ATLAS·

mașini de transport greu. Autor: DRAGOȘ RĂDULESCU, București, Șoseaua Mihai Bravu 116–122, bloc D 14.

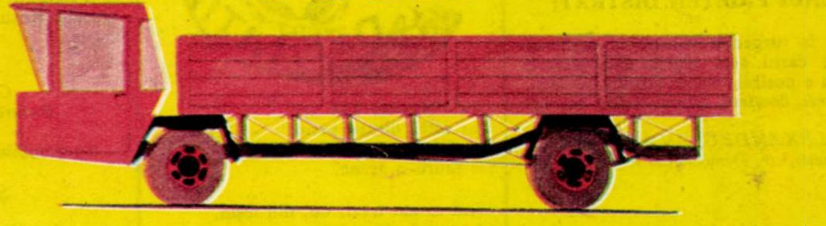

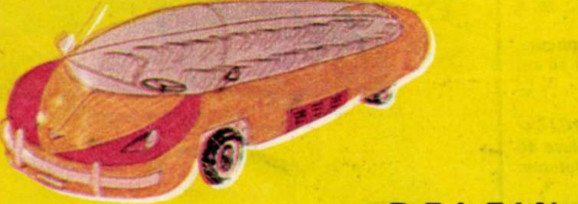

~DELFIN~

microbuz. Autor: VAȘVARI COLOMAN, București, str. Mihai Vodă nr. 9.

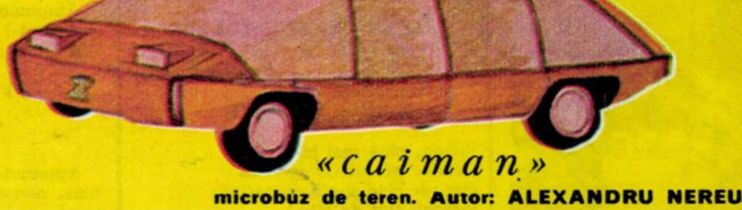

«caiman»

microbuz de teren. Autor: ALEXANDRU NEREUȚĂ, București, str. Despot Vodă nr. 22.

(URMARE DIN PAG. 7)

SURPRIZE PLĂCUTE

Majoritatea participanților merită însă felicitări. Pe lîngă răspunsurile lor care dovedesc multă străduință, ei și-au manifestat amorul... automobilistic și prin modul original de prezentare. VAȘVARI COLOMAN din București și-a însoțit răspunsurile cu excelente desene tehnice, pe hîrtie milimetrică. DOBRE TRAIAN MARIN, tot din București, e autorul unei mici cărți vesele, «Aventurile lui Șurubel», al cărei personaj principal este un... șurub care comentează cu haz fiecare răspuns. AUREL RĂCEALĂ din Constanța ne-a trimis o fotografie care ne-a făcut o deosebită plăcere. El e pilot de cart, cîștigător de serie în cadrul raliului din iunie 1969.

ÎNVINGĂTORII

Iată o împrejurare în care sorții s-au potrivit cu situația reală! În urma trierii, au fost reținute nouă plicuri. Unul dintre acestea, cel trimis de LIVIU GOIA, din clasa a VIII-a, Școala generală nr. 25 din Galați, ne-a atras totuși în mod special atenția printr-un oarecare plus de precizie și de acuratețe... Am aplicat însă tragerea la sorți, deoarece și celelalte opt fuseseră notate cu «excelent». Ei bine, surpriză! Numele celui ieșit în urma tragerii la sorți: tot Liviu Goia! Ulterior am telefonat la Galați pentru a solicita de la școală cîteva informații în vederea acestui articol. Am aflat că Liviu este un elev foarte bun, premiant, cu înclinații spre fizică, matematică și chimie. E membru al cercurilor foto, fizică, literatură. Tovarășul profesor Popa, dirigintele lui, a mai adăugat că e un băiat politicos, atent atît cu cei mai în vîrstă cît și cu colegii. Pentru a răspunde cît mai bine la întrebări, Liviu s-a documentat la biblioteca municipală și la aceea a școlii. Dorește să devină inginer mecanic auto.

Cît despre ceilalți opt participanți care au intrat în «finală», noi am fost de părere că merită, cu toții, felicitările noastre. Totodată, redacția a hotărît să le acorde, în mod excepțional, mențiuni.

Despre cîștigătorul premiului special pentru cel mai bun proiect de caroserie vă pot spune că e un adevărat pătimaș al desenului reprezentînd automobile. Într-adevăr, DOREL GĂINĂ, din clasa a X-a, Liceul nr. 1 din Oradea ne-a trimis un album cu peste 80 de tipuri de automobile (de curse, de sport, de turism etc.) create de el. Majoritatea poartă numele de Dana: Dana-Fulger, Dana-Colibri, Dana-Sioux și chiar Dana-Trăsnet! Fetița care l-a inspirat pe Dorel are, probabil, o personalitate foarte complexă!

UN CONCURS CU «VA URMA»

Și acum, prieteni, vă invit să urmăriți în continuare rubrica «Salonul automobilistic Cutezătorii». Probabil că, la începutul anului 1970, vom lansa ediția a doua a concursului. Cum credeți voi că ar trebui să organizăm noua ediție? Aștept cu nerăbdare propunerile voastre și, deocamdată, vă urez tuturor medii cît mai mari la sfîrșitul trimestrului și... vacanță plăcută!

PROFESORUL PARBRIZ

(P. conf. OVIDIU ZOTTA)

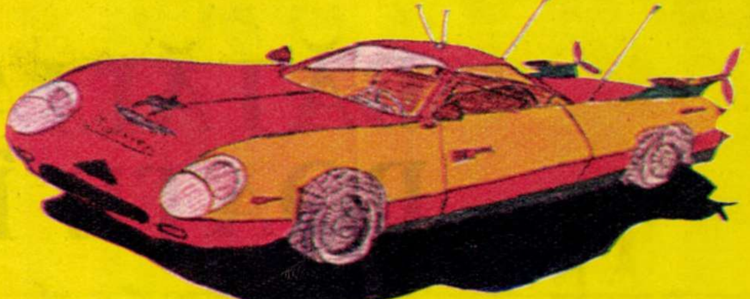

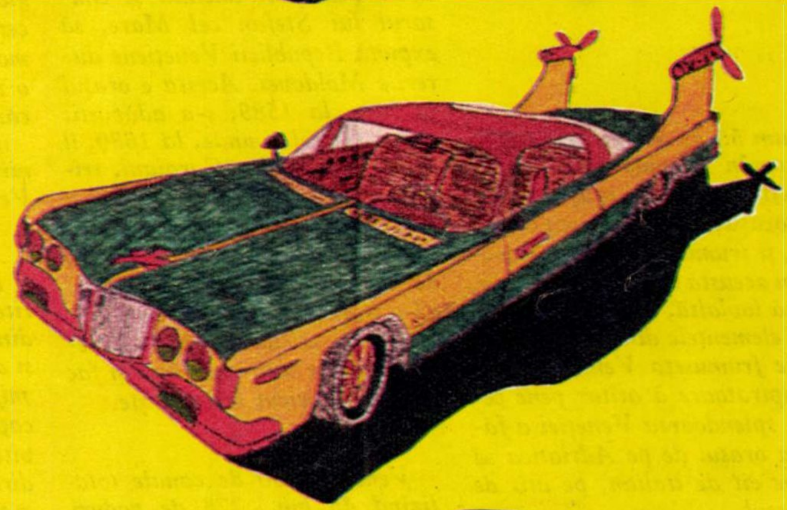

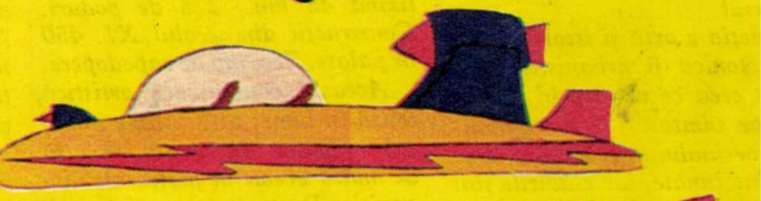

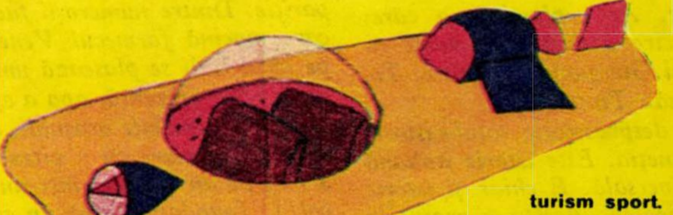

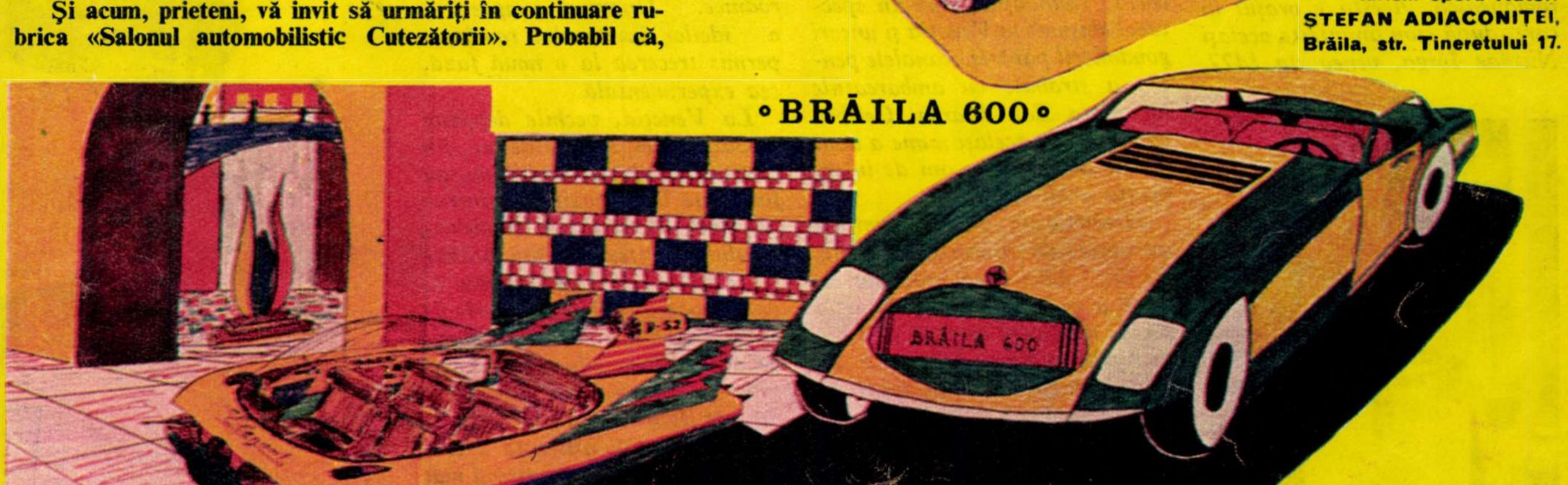

°BRĂILA 600°

turism sport. Autor: **ȘTEFAN ADIACONIȚEI**, Brăila, str. Tineretului 17.

Celelalte mașini din această pagină aparțin elevei **OLGA MARDIROSIEVICI**, de la Școala generală dr. Petru Groza, din Deva.

Autorul desenelor reproduse pe copertă: **ALEX. DRAGOMIR**, Școala generală nr. 194, București.

BĂTĂLIA VENEȚIEI POATE ÎNCEPE!

Acum 55 de ani ilustrul învățat român Nicolae Iorga nota: «Veneția nu e un oraș frumos, ci un orașunic... Frumusețа e multiplă, și frumusețea din toate orașele cu această reputație din lume, strînsă laolaltă, nu ni-ar da încă toate elementele din care se alcătuiește frumusețea Veneției...»

Inspiratoare a atîtor pene celebre, splendoarea Veneției a făcut ca orașul de pe Adriatica să fie, pe cît de italian, pe atît de universal.

Veneția e artă și istorie. Artă arhitectonică și urbanistică, întrucît ceea ce izbește în primul rînd pe vizitator este originalitatea vechiului oraș în care străzile sînt canale, iar clădirile sînt palate. Artă plastică, a cărei strălucire o ilustrează nume ca ale lui Giorgione, Veronese, Tițian sau Tintoretto.

Cît despre istorie, totul e istorie la Veneția. Este istorie italiană și universală. E chiar și istorie românească. Acesta e orașul în care, după cum amintește același Nicolae Iorga, venea, la 1477, Ioan Țamblac, unchiul și emisarul lui Ștefan cel Mare, să expună Republicii Venețiene durerile Moldovei. Acesta e orașul în care, la 1589, s-a adăpostit Petru Cercel și unde, la 1680, îl aflăm pe Nicolae Caraiani, trimisul lui Constantin Brîncoveanu.

Epoca de glorie a Republicii Venețiene a apus. Acum o sută de ani Eminescu putea să scrie: «S-a stins viața falnicei Veneții... Vestigiile zilelor de aur ale cetății dogilor au rămas însă și fac încîntarea oricui le cunoaște.

*

Veneția. 180 de canale totalizînd 45 km 378 de poduri. Construcții din secolul XI. 450 de palate. Zece mii de capodopere.

Această concentrare artistică, unică în lume, care atrage anual 1,5 milioane de turiști, se află de multă vreme în pericol de dispariție. Dintre numeroșii factori care macină farmecul Veneției, pe locul întîi se plasează umiditatea. Atotprezentă, apa a ajuns să îmbibe temeliile orașului, care coboară în mare cu o viteză de 3 mm pe an (30 cm într-un secol!). Inundațiile sînt un spectacol obișnuit la Veneția și uneori gondolierii părăsesc canalele pentru a străbate cu ambarcațiile lor piața San Marco. Celebra catedrală cu același nume a avut nevoie acum cîțiva ani de intervenția arhitecților.

Nenumărate alte monumente au nevoie de intervenții urgente. Pe lîngă măcinarea lentă dar sigură a palatelor sale, Veneția pierde în fiecare an 2 la sută din picturile pe lemn, 3 la sută din cele pe pînză, 5 la sută din fresce și 6 la sută din operele artistice executate în marmură. Fiecare zi costă Veneția și omenirea un inestimabil tribut.

Desigur, oamenii de cultură nu asistă pasiv la degradarea capodoperei care este Veneția întreagă. De mulți ani se ridică glasurile oamenilor de cultură cerînd salvarea ei printr-un efort mondial. Savanții și-au dedicat o importantă parte a muncii lor căutării mijloacelor prin care Veneția va putea fi restituită omenirii. Și totuși bătălia pentru Veneția n-a început încă.

*

În anul 1967 experți din diferite țări ale lumii s-au întrunit, din inițiativa guvernului italian și a UNESCO, pentru a discuta mijloacele practice de salvare a capitalei dogilor. Una dintre invitații, semnată de René Maheu, directorul general al UNESCO, a fost adresată inginerului Dinu Moraru, cunoscut prin lucrările sale privind combaterea umidității, posesor al mai multor brevete de invenție românești și străine. În același an, participînd la o întrunire internațională asupra aceleiași teme, desfășurată la Roma, inginerul român a fost desemnat raportor asupra problemei uscării electroosmotice a clădirilor.

Schimburile de opinii ale oamenilor de știință s-au dovedit rodnice. Unanimă apreciere a ideilor invitatului român a permis trecerea la o nouă fază, cea experimentală.

La Veneția, vechile depozite «Ca'Pesaro», închise de ani din cauza excesului de umiditate, au fost puse la dispoziția inginerului Dinu Moraru și a colaboratorului și asistentului său Atanasie Popescu. Ei au introdus în pereții pătrunși de apă o serie de electrozi plasați la 40 cm unul de altul, alternîndu-i pe cei pozitivi cu cei negativi. Electrozii au fost legați cu un generator de curent. Uimită, asistența a trebuit să constate, o săptămînă mai tîrziu, reducerea cu 20 la sută a umidității zidurilor.

În același timp aveau loc experimente la Roma, la villa Farnesina și Ostia antica.

Dar mai întîi sistemul imaginat de inginerul D. Moraru a fost aplicat în România, unde a redat sănătatea unor construcții de valoarea Bibliotecii Teleki din Tg. Mureș, clădirii Muzeului de istorie din Brașov și altor importante edificii.

Procedeul Moraru permite nu numai înlăturarea umidității clădirilor, dar și ferirea lor de un atac viitor. Pentru aceasta este suficient să se realizeze o pilă electrică naturală, asigurîndu-se o legătură la pămînt electrozilor introduși în pereți. Astfel, rezistența clădirilor la umezeală poate fi asigurată fără nici un consum de energie. O aceeași clădire va fi uscată în patru săptămîni folosindu-se generatorul electric și în patru luni cu ajutorul pilei naturale. Nu întîmplător ziarul venețian «Il Gazzettino»,

1

1. VENEȚIA – UN ORAȘ SUB SEMNUL ÎNTREBĂRII.
2. CLĂDIRI CENTENARE AȘTEAPTĂ O NOUĂ TINEREȚE.
3. SECRETUL: UN ELECTROD.
4. – O TENSIUNE ELECTRICĂ...
5. ... ȘI O IDEE PORNITĂ DIN ROMÂNIA.

ca și agenția Montecitorio, numește invenția genială.

După paginile presei internaționale și filele prețioase ale brevetelor de invenție, am reîntîlnit numele inginerului Dinu Moraru în cuprinsul unei reviste școlare. Liceul «Titu Maiorescu» din Giurgiu, sărbătorindu-și printr-un număr festiv 100 de ani de existență, îi dedica o pagină în care amintea, printre alte realizări ale absolventului de acum 20 de ani, înrolarea sa în lupta pentru salvarea Veneției. Nu-i deloc imposibil ca mîna de ajutor cea mai eficace s-o întindă capitalei dogilor, prin fiul său atît de înzestrat, modestul port dunărean. Ar fi încă o dovadă a respirației universale a dragostei de cultură, care întotdeauna a înflorit în sufletele noastre.

H. LEREA

2

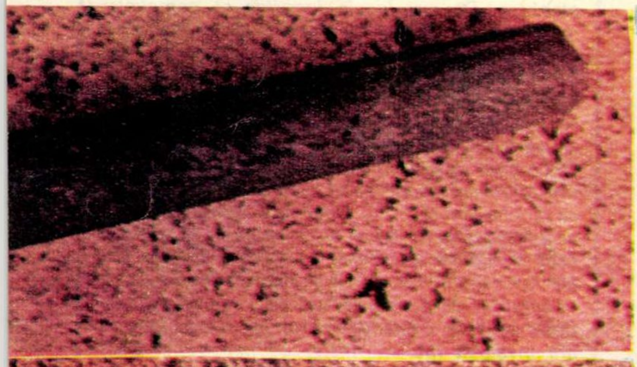
3

4

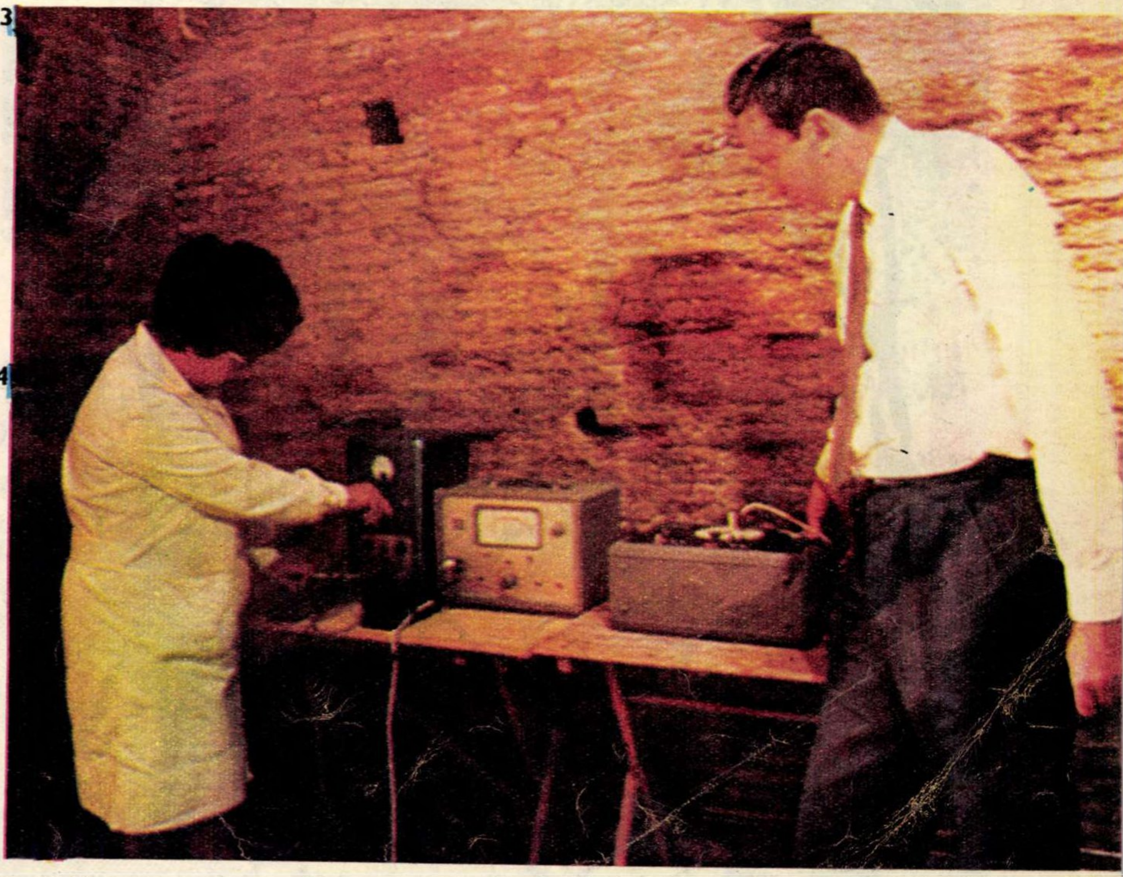
5

HARALAMB ZINCĂ

Roman foileton

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

XVI

ACCIDENT? CRIMĂ?

Într-adevăr, asupra familiei Câşu se abătuse o nenorocire. Încă de dimineaţă — să fi fost ora opt, opt şi jumătate — profesorul plecase de acasă la volanul «Trabant»-ului. La întrebarea soţiei: «Încotro?», el nu i-a răspuns. Primise un telefon, iar convorbirea îl enervase şi-l obligase să plece de acasă. N-a vrut să-i spună soţiei cu cine a vorbit, de ce s-a enervat. A plecat bombănind. Trei ceasuri mai tîrziu, soţia profesorului fusese invitată la miliţie unde i se adusese la cunoştinţă că, după toate aparenţele, profesorul Ilie Câşu suferise un atac de cord şi murise fulgerător. Nu la volanul maşinii, ci în timp ce se plimba prin pădurea Snagov, drept care Procuratura oraşului a dispus deschiderea unei anchete.

Am urmărit îndeaproape cercetările Procuraturii. Iată, pe scurt, concluziile acesteia.

— În dimineaţa zilei respective, prof. Ilie Câşu a primit un telefon în urma căruia a plecat la Snagov.

— La Snagov şi-a lăsat maşina la locul de parcare, a intrat în pădure şi s-a plimbat o vreme pe marginea lacului.

— Un îngrijitor l-a văzut stînd pe o bancă lîngă un bărbat cam de vîrsta decedatului. Au discutat, au fumat şi s-au despărţit în linişte.

— Profesorul a mai rămas pe bancă vreo zece minute, după asta s-a ridicat, a mai mers vreo 30 de paşi, apoi a fost văzut prăbuşindu-se.

— La autopsie, medicii legişti au constatat că Ilie Câşu a murit subit datorită unei puternice intoxicaţii cu nicotină.

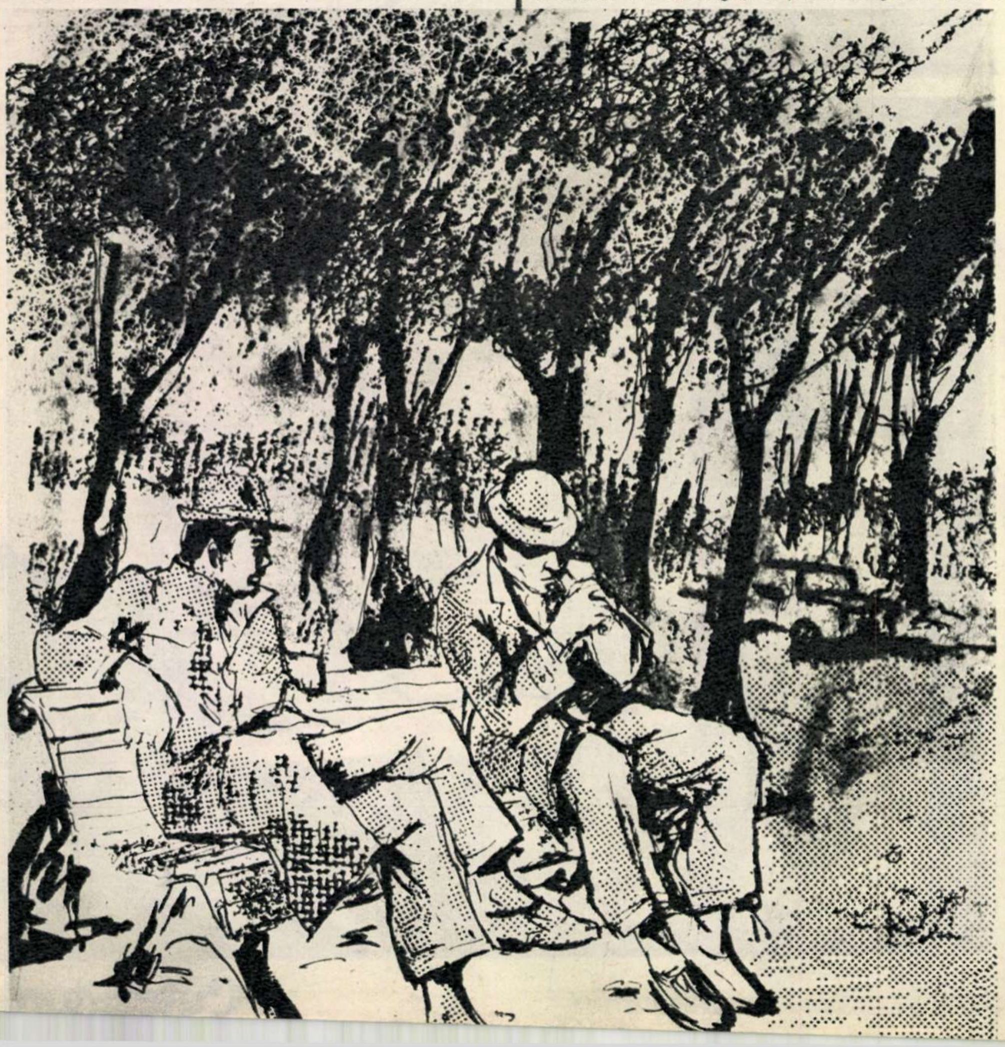

Totuşi, concluziile Procuraturii nu erau definitive. Ele au lăsat încă multă vreme ca asupra acestei tragice întîmplări să planeze un mare semn de întrebare: «Accident sau crimă cu premeditare?» Moartea prematură a lui Ilie Câşu s-ar fi putut datora faptului că fuma exagerat de mult (3 pachete pe zi). În acelaşi timp însă atrăgea atenţia şi filmul acelei dimineţi — convorbirea telefonică (cu cine?), plecarea în grabă de acasă (de ce?), întîlnirea de la Snagov (cu cine?).

Vă imaginaţi starea mea sufletească. Să trecem însă peste acest neînsemnat amănunt şi să revenim la investigaţiile noastre. La înmormîntarea profesorului Câşu, l-am cunoscut pe fratele acestuia, pe Constantin Câşu, fostul comandant al escadrilei de vînătoare de la Mamaia. Oricît mi-ar fi fost de greu, m-am văzut forţat de împrejurări să-i fac, chiar a doua zi după înmormîntare, o vizită. M-a primit cu cordialitate, iar discuţia s-a dovedit extrem de utilă. Iată şi un extras din stenograma convorbirii:

H.Z.: *Vă mai amintiţi de Puiu Tudoran?*

C. Câşu: *Cum să nu. Am auzit că a murit pe frontul de apus. A fost un brav ofiţer, un as al aviaţiei româneşti de vînătoare.*

H.Z.: *Fratele dv. v-a povestit vreodată ce s-a petrecut pe aeroportul Otopeni în dimineaţa zilei de 24 august 1944?*

C. Câşu: *Da. Fratele meu, fie-i ţărîna uşoară, a fost de felul său un om prudent, în aparenţă moale şi fricos. I se potrivea zicala «Lasă-mă să te las». Eu am fost acela care l-a împins atunci în braţele aventurii, căci eu i-am ordonat lui Tudoran să-l ia în avion şi să-l lase la Pipera.*

H.Z.: *De ce n-a aterizat la Pipera?*

C. Câşu: *După spusele fratelui meu, n-au putut ateriza la Pipera deoarece de pe pămînt se deschisese focul asupra avionului. Au scăpat ca prin minune. Erau ceasuri confuze. N-au stabilit cine şi de ce a tras în ei. Puiu Tudoran era vestit pentru sîngele său rece. Pe pămînt nu se prea simţea în siguranţă, în aer însă, la bordul oricărui aparat de zbor, stăpînea înălţimile. Văzîndu-se atacat, şi-a îndreptat avionul spre Otopeni unde a aterizat fără prea multă bătaie de cap. Acolo, în momentul cînd a coborît din carlingă, au fost înconjuraţi de circa*

zece soldaţi hitlerişti şi obligaţi să se predea. Fratele meu, civil fiind, a fost deîndată despărţit de Tudoran şi închis într-o baracă unde se mai găseau şi alţi civili declaraţi prizonieri din ordinul lui Gestenberg. A stat patru zile în prizonierat, mai exact cît au ţinut luptele din jurul Bucureştiului.

H.Z.: *Dar cu Puiu Tudoran ce s-a întîmplat?*

C. Câşu: *În clipa cînd hitleriştii l-au smuls pe fratele meu de lîngă dînsul, Tudoran s-a împotrivit, a protestat — nu voia să-l lase pe Ilie singur. S-a produs şi un incident. L-au bruscat pe Tudoran, el a ripostat. Şe pentru că gluma se îngroşa, au apărut deodată doi ofiţeri — unul în uniformă germană, celălalt în uniforma aviaţiei române. Ofiţerul neamţ şi-a muştruluit subalternii, după care cei doi l-au invitat pe Tudoran la comandamentul trupelor germane.*

H.Z.: *Adică la generalul Gestenberg?*

C. Câşu: *Aşa-mi pare.*

H.Z.: *Cu fratele dv. s-a mai întîlnit?*

C. Câşu: *Nu. Deşi, atunci cînd a dat curs invitaţiei celor doi ofiţeri, i-a spus fratelui că o să se întoarcă imediat. Dar nu s-a mai întors.*

H.Z.: *În zorii zilei de 24 august 1944 l-aţi trimis pe Tudoran la Bucureşti să aducă solda, nu-i aşa?*

C. Câşu: *Îi venise rîndul. Exact după 30 de minute de la decolarea sa, am primit o radiogramă în care mi se comunica situaţia confuză de pe aeroporturile Pipera-Băneasa-Otopeni, dar nu mai aveam cum să întorc avionul la bază.*

H.Z.: *Solda după care Tudoran plecase la Bucureşti aţi primit-o?*

C. Câşu: *Da, însă mult mai tîrziu decît de obicei.*

H.Z.: *Ce credeţi despre moartea fratelui dv ?*

C. Câşu: *Sînt de-a dreptul copleşit; îl ştiam ca pe un bărbat sănătos şi dintr-o dată toată nenorocirea asta...*

H.Z.: *Cine ar fi putut să-l cheme în pădurea Snagov?*

C. Câşu: *Nu ştiu. Cred că nici el nu ştia...*

……

Aşadar, «mozaicul» existenţei lui Puiu Tudoran, din momentul decolării de pe aerodromul militar de la Mamaia şi pînă în ziua cînd fusese dat dispărut fără urmă, se întregise. Acum ştiam precis — cel puţin aşa mi se părea atunci — ce s-a întîmplat la Otopeni. Din păcate, legenda care circulase pe seama lui Puiu Tudoran se dovedise a fi o realitate amară. Nu mai încăpea nici o îndoială că Puiu Tudoran fusese invitat la comandamentul lui Gestenberg. De aici încolo lucrurile se complicau iarăşi, căci trebuia să-mi răspund la întrebarea pe cît de grea, pe atît de hotărîtoare: Devenise oare Puiu Tudoran, în momentele acelea dramatice, agent al spionajului hitlerist? După toate aparenţele, da. Însă ceea ce dă greutate unui act de acuzare nu sînt aparenţele, ci probele concrete. Or, tocmai probele îmi lipseau. Devenisem sceptic. Îmi spuneam că întrebarea-cheie era ameninţată să rămînă fără răspuns. Doar dacă «omul invizibil» ar fi fost prins. Numai el ar mai fi putut să aducă o rază de lumină în această tenebroasă afacere. Cu atît mai tenebroasă, cu cît şi moartea lui Ilie Câşu — singurul om care-l văzuse pe Tudoran îndreptîndu-se spre comandamentul lui Gestenberg — era învăluită într-un mister de nepătruns. Deşi concluziile Procuraturii oscilau mai mult către ipoteza-accident, eu, avînd atîtea date la îndemînă, eram înclinat să dau curs celei de a doua ipoteze. Intuiam o legătură între «cazul Tudoran» şi moartea unui martor ocular. Gîndul acesta mă forţa să cred şi mai departe că Puiu Tudoran n-a murit, că trăieşte sub identitatea «omului invizibil».

Ar fi trebuit să mă adresez prietenului meu, căpitanului de securitate Lucian. (Desigur că-l cunoaşteţi din romanele «Sfîrşitul spionului fantomă», «Moartea vine pe bandă de magnetofon», «Invitaţie după miezul nopţii») şi să-i împărtăşesc temerile mele. N-am făcut-o. Mi-am spus că ar fi mai potrivit să-i fac o vizită numai după ce eu voi fi încheiat investigaţiile în comuna R... acolo unde în urmă cu 23 de ani fuseseră găsite rămăşiţele avionului lui Puiu Tudoran. Voiam să-i prezint un dosar complet. În concluzie, am hotărît să plec imediat în Transilvania, pe urmele războiului antihitlerist.

(Va urma)

MAI LUNG îmi pare DRUMUL

(URMARE DIN PAG. 3)

neluată în seamă de foarte mulți copii. O porțiune modestă de drum, necalculată nici chiar de către cei mai grijulii și, pe care minuscule minute pot suge ca niște lipitori cantități enorme din sîngele zilei. ÎNTOARCEREA DE LA ȘCOALĂ.

La ducere, nici o problemă: casă — școală = 5—10 minute. Și la reîntoarcere? Să urmărim prin teleobiectiv «găuri» prin care se scurge uneori post-meridianul zilei.

I. ORA 13. «Deconectarea» ghiozdanelor. Aceste motoare ale reîntoarcerii pe orbita terestră a domiciliului au fost puse grămadă. Chemarea temelor pentru a doua zi se aude ca un scîncet: «Copii, stați, de ce ne lăsați?» Eh, «de ce?!» Cînd ai ghiozdanul în spinare ești ca un soldat în misiune, cu pușca în bandulieră. Acum sîntem «civili», încotro? Acum... la răscruce de vînturi. «Ancora» a fost desprinsă, cîrma e în mîna primului capriciu, unde ne-o duce briza «Chiulului de prînz!»

Să pornim în căutarea timpului pierdut.

II. Facem o capră pe mutate? E fix! Într-adevăr, e fix... orele 14, cînd capra a obosit. Sau, poate, i s-a făcut foame. N-au mîncat decît... o oră!

III. O oră «stație!» În 15—60 de minute caracteristicile tehnice ale Opel-ului sînt descifrate:«4 cilindri în linie, 6 800 rotații pe minut. Consum: 8,3 litri benzină pe suta de kilometri. Viteză maximă: 160 km». — Știu că fuge! Și noi stăm?! Așadar, pietonului îi stă bine cu drumul... pînă peste drum. Aici călătorii noștri se despart, în sens giratoriu, după preferințe și pungă.

IV. Cu 4 lei se poate pierde 1 1/2—2 ore...

V. Se poate trage la fix și mai ieftin...

VI. ...sau chiar pe gratis.

VII. Sensul giratoriu s-a închis. Iată-i din nou împreună «în inima drumului». La o miuță. Evident, mini-fotbal — 30 de minute repriza. Cîte reprize? N-am cronometrat.

VIII. În sfîrșit, spre casă!

— Ce-ai făcut toată după-amiaza? întreabă mama. Urmează, invariabil, ceea ce se numește o minciună: repetiții, cerc etc. etc.

DAR REPORTERUL NOSTRU A DEVELOPAT... ADEVĂRUL.........

Și am încălecat pe o șea și v-am spus povestea așa...

Ce-ar fi s-o începem cu «a fost odată?»

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

III

VI

ci
ne
ma
BIANCO MANI
DAMIANI
IV

VII

V

!?

VIII

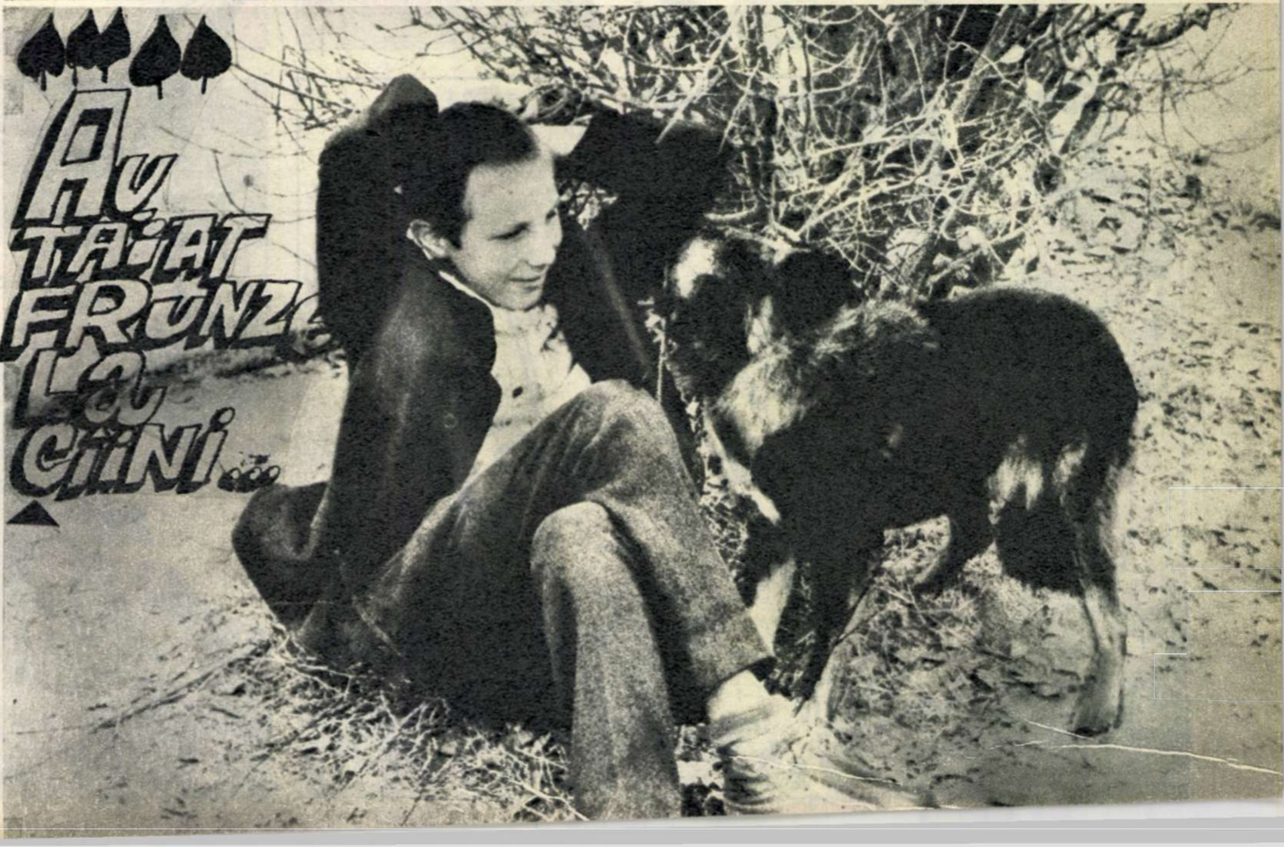
AU TAIAT FRUNZE LA CÎINI...

Bolidul misterios

SCENARIU: **E. HADAI**

DESENE: **I. DONCA**

4

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: DUPĂ O DESCINDERE PE LUNĂ, UNDE ÎNTÎLNEŞTE CENTRE ENERGETICE DE ORIGINE NECUNOSCUTĂ, ECHIPAJUL NAVEI SPAŢIALE «SELENA» PORNEŞTE SPRE PLANETA MARTE PENTRU A ELUCIDA NATURA RADIOSEMNALELOR TRANSMISE DE FIINŢE RAŢIONALE EXTRATERESTRE. CONSTATÎND EXISTENŢA VIEŢII PE PLANETA ROŞIE, ASTRONAUŢII ÎNTÎLNESC TREI FIINŢE STRANII ŞI DESCOPERĂ ÎN APROPIEREA MĂRII TYRRHENUM CUPOLA ÎN CARE SE ADĂPOSTISERĂ. DISPĂRÎND, FIINŢELE LASĂ ÎN CUPOLĂ APARATE CE DENOTĂ O ÎNALTĂ DEZVOLTARE TEHNICĂ.

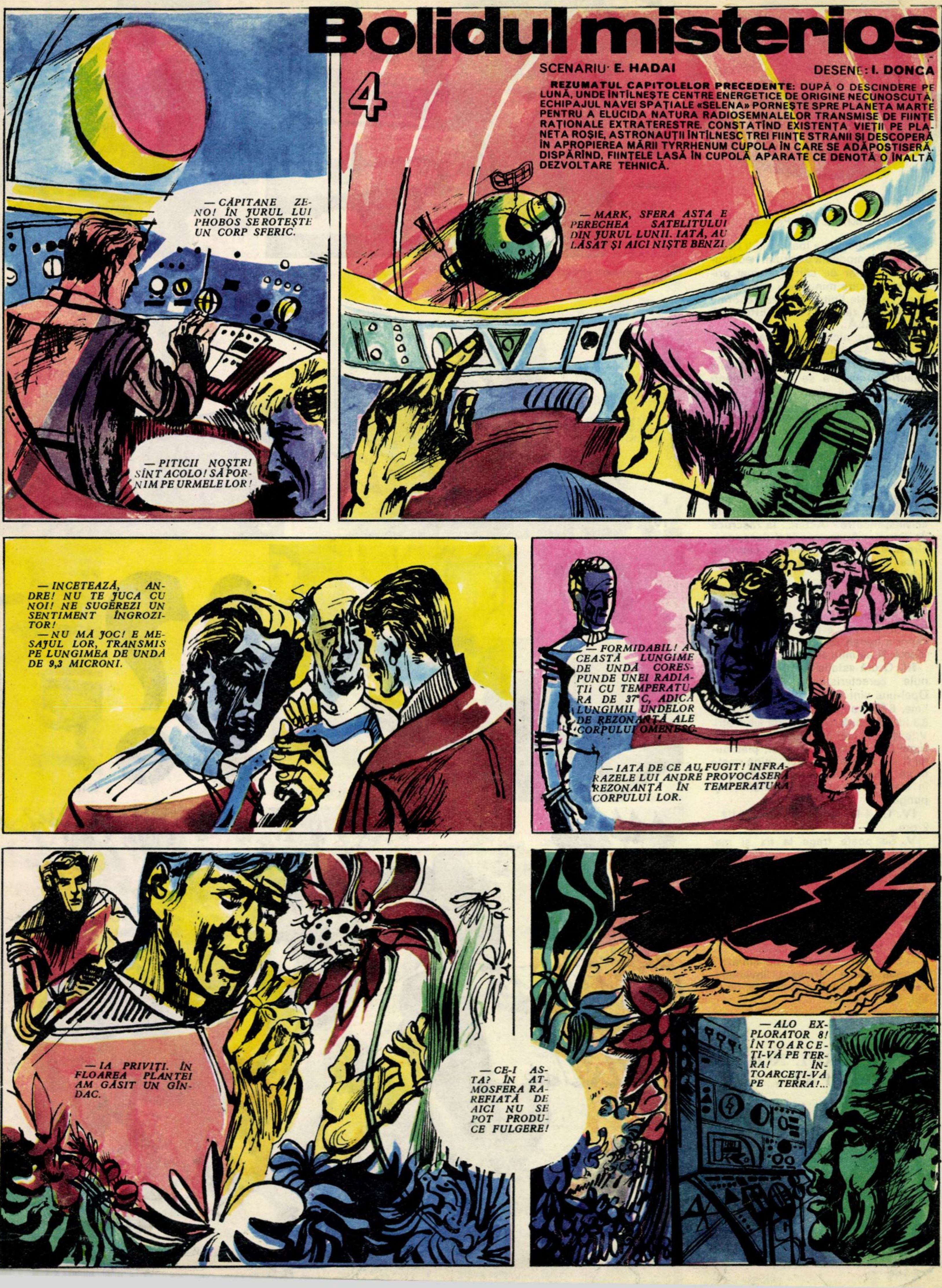
— CĂPITANE ZENO! ÎN JURUL LUI PHOBOS SE ROTEŞTE UN CORP SFERIC.
— PITICII NOŞTRI SÎNT ACOLO! SĂ PORNIM PE URMELE LOR!
— MARK, SFERA ASTA E PERECHEA SATELITULUI DIN JURUL LUNII. IATĂ, AU LĂSAT ŞI AICI NIŞTE BENZI.
— INCETEAZĂ, ANDRE! NU TE JUCA CU NOI! NE SUGEREZI UN SENTIMENT ÎNGROZITOR!
— NU MĂ JOC! E MESAJUL LOR, TRANSMIS PE LUNGIMEA DE UNDĂ DE 9,3 MICRONI.
— FORMIDABIL! ACEASTĂ LUNGIME DE UNDĂ CORESPUNDE UNEI RADIAŢII CU TEMPERATURA DE 37°C, ADICĂ LUNGIMII UNDELOR DE REZONANŢĂ ALE CORPULUI OMENESC.
— IATĂ DE CE AU FUGIT! INFRARAZELE LUI ANDRE PROVOCASERĂ REZONANŢĂ ÎN TEMPERATURA CORPULUI LOR.
— IA PRIVIŢI. ÎN FLOAREA PLANTEI AM GĂSIT UN GÎNDAC.
— CE-I ASTA? ÎN ATMOSFERA RAREFIATĂ DE AICI NU SE POT PRODUCE FULGERE!
— ALO EXPLORATOR 8! ÎNTOARCEŢI-VĂ PE TERRA! ÎNTOARCEŢI-VĂ PE TERRA!...

(VA URMA)

CORSARUL 3 VI SE DESTĂINUIE

Ce aș putea să vă spun despre prima mea întîlnire cu mingea? Cred că nimic, sau aproape nimic. Pentru că nu-mi aduc aminte de nici o întîmplare mai interesantă. Ceea ce știu cu siguranță este faptul că nu m-am mai despărțit de ea și că eram în stare, ca și acum, să dorm cu capul pe minge. De altfel, cred că în asta constă tot secretul. Sînt băieți mai dotați decît mine, mai talentați, mai puternici, mai înalți, cu picioare mai sprintene sau mai zdravene. Nu cred însă că există prea mulți care să iubească mingea așa cum o iubesc eu. Să i se dăruiască atît. Cîteodată am sentimentul că și mingea are o inimă care simte dragostea și credința mea pentru ea. Și de aceea sîntem atît de buni prieteni amîndoi. N-am înșelat-o, pînă acum, niciodată. Este idealul meu în sport. Este viața mea. Ei i-am consacrat întregul meu timp liber. Nu sînt prea mulți ani de cînd ne-am cunoscut. Și sînt și mai puțini de cînd am ajuns «vedetă». Toată lumea vorbește despre talentul lui Dumitrache. Dar puțini, foarte puțini știu sau pot înțelege că talentul meu înseamnă, de fapt, nenumăratele ceasuri în care, pe gazonul verde sau pe asfaltul tare din curtea școlii, am alergat după această minge, căutînd s-o cunosc cît mai bine, să știu ce vrea în fiecare clipă, în fiecare fază. Poate că unora li se va părea puțin cam mult că eu, la 21 de ani, încerc să trag niște concluzii. Dar viața mea, mai ales cea de fotbalist, a fost extrem de dură, de parcă cineva într-adins ar fi comprimat mai mulți ani într-unul singur. Au fost și sînt la noi fotbaliști care au jucat mult mai mult decît mine, ca perioadă de timp, dar sînt puțini — poate nu au avut șansa — ca într-un an și jumătate să stea fața-n față cu apărătorii campioanei lumii, ai echipei clasate pe locul al doilea la «World Cup», cu cei din echipa medaliată cu bronz în C.M. (ediția precedentă). Puțini s-au bătut ca noi — Lucescu, Dinu, Radu, eu și ceilalți — pentru un loc sub soarele fotbalului, în aceste preliminarii ale lui Mexico '70. Și de aceea, chiar dacă nu trag concluzii, cred că pot să-mi spun niște păreri.

Fotbalul seamănă foarte mult cu viața. Cu viața unui școlar, a unui student, a unui profesor, a unui inginer sau a unui cercetător. Numai că în activitatea acestora, pentru scopul pe care și-l propun să-l atingă, au mai mult timp decît centrul atacant care în secunda x dintr-un meci trebuie să facă totul pentru a realiza țelul: GOLUL. Atunci trebuie să învingi o mulțime de piedici și, mai ales, trebuie să fii pregătit ca să le poți învinge, să ai cunoștințele necesare. Desigur, nu-i ușor să acumulezi aceste cunoștințe. Și pentru a îndeplini programul — uneori nemilos — pe care ți-l impune antrenorul, trebuie să renunți la multe lucruri, trebuie să-ți înfrîngi multe porniri care te îndeamnă s-o lași mai moale, să eviți duritatea. Dar trebuie să mergi înainte dacă vrei ca în secunda *aceea*, din minutul *acela*, să zbori pe lîngă apărător, să faci din el o marionetă dezarticulată și să marchezi. Pentru asta, pentru a face toate acestea, trebuie însă multă dragoste o dragoste nețărmurită pentru ceea ce faci, o credință nestrămutată în izbîndă.

(VA URMA)

PERFORMANȚĂ **Desen: V. CRĂIȚĂ-MÎNDRA**

Cupa „FAIR-PLAY-CUTEZĂTORII"

Om, înainte de toate

Stevan Horvat la Paris, în cadrul recepției de la sediul UNESCO, imediat după primirea «Trofeului fair-play».

Faptul, viu comentat la vremea sa în întreaga lume sportivă, s-a petrecut în cadrul Campionatului mondial de lupte greco-romane de la Toledo (S.U.A. — 1966).

Luptătorul Stevan Horvat, medaliat pînă atunci (tot în această competiție) o dată cu aur și de trei ori cu argint se afla, la un moment dat, la un pas de cucerirea (pentru a doua oară) a titlului mondial. Mai avea de luptat doar cu doi adversari. Dar cei doi, care între timp și-au disputat între ei un meci, au fost descalificați de juriu care i-a acuzat de pasivitate (amîndoi doreau un rezultat de egalitate, în felul acesta avînd și unul, și celălalt, mult mai multe șanse de-a acumula puncte și-al învinge pe Horvat mai ușor). Iugoslavului i-a revenit, astfel, în mod automat, titlul suprem.

«Nu pot să primesc un titlu pentru care n-am luptat eu însumi și pînă la capăt — **a declarat el juriului.** Vă rog să reveniți asupra deciziei dv. și să le dați posibilitatea colegilor mei să-și încerce șansele cu mine».

Rugămintea lui a surprins și-a impresionat profund, deoarece adversarii erau valoroși, iar un meci pierdut sau terminat la egalitate l-ar fi scos din competiție. Juriul i-a aprobat totuși cererea. Și meciurile s-au disputat: dîrz, spectaculos. Horvat a învins în amîndouă și a primit titlul de campion mondial.

La puțin timp după acest eveniment, UNESCO i-a oferit sportivului iugoslav «Trofeul fair-play» **pe anul 1966. La primirea acestei înalte distincții, el a declarat, emoționat și fericit.**

«Abia acum, înțelegînd că gestul meu firesc a fost atît de apreciat, mă consider cu adevărat campion mondial».

Iată un sportiv al cărui nume ar fi rămas înscris doar în șirul lung al campionilor mondiali. Numai că el a știut și a reușit să se ridice cu o măsură deasupra acestora, încununîndu-și activitatea competițională prodigioasă și cu strălucirea pe care o dau modestia, cinstea și probitatea. De aceea ni se pare că despre Stevan Horvat se poate spune că-i mai mult decît un campion; e un om

SEVER NORAN

Biblioteca [illegible]

5 DAN BUZDUGAN

Scenariu: DUMITRU ALMAȘ **Desene: PUIU MANU**

AJUNS ÎN TABĂRĂ, DAN BUZDUGAN SE REPEDE SĂ SCAPE PE RADA DIN MÎINILE LUI MITREA VORNICUL DAR OAMENII ACESTUIA ÎL PRIND ȘI-L LEAGĂ. ȘTEF DIN TEȚCANI CADE TOCMAI CÎND VREA SĂ-I DEZVĂL LUI STROE BUZESCU PE CEI CE UNELTEAU SĂ-L PIAR PE DOMNITOR. MITREA VORNICUL ÎNCEARCĂ SĂ STRECO RE LA URECHEA LUI MIHAI VODĂ CĂ STROE BUZES S-AR FI «HICLENIT», IAR DAN BUZDUGAN, OMUL LUI CREDINȚĂ. E UN TRĂDĂTOR.

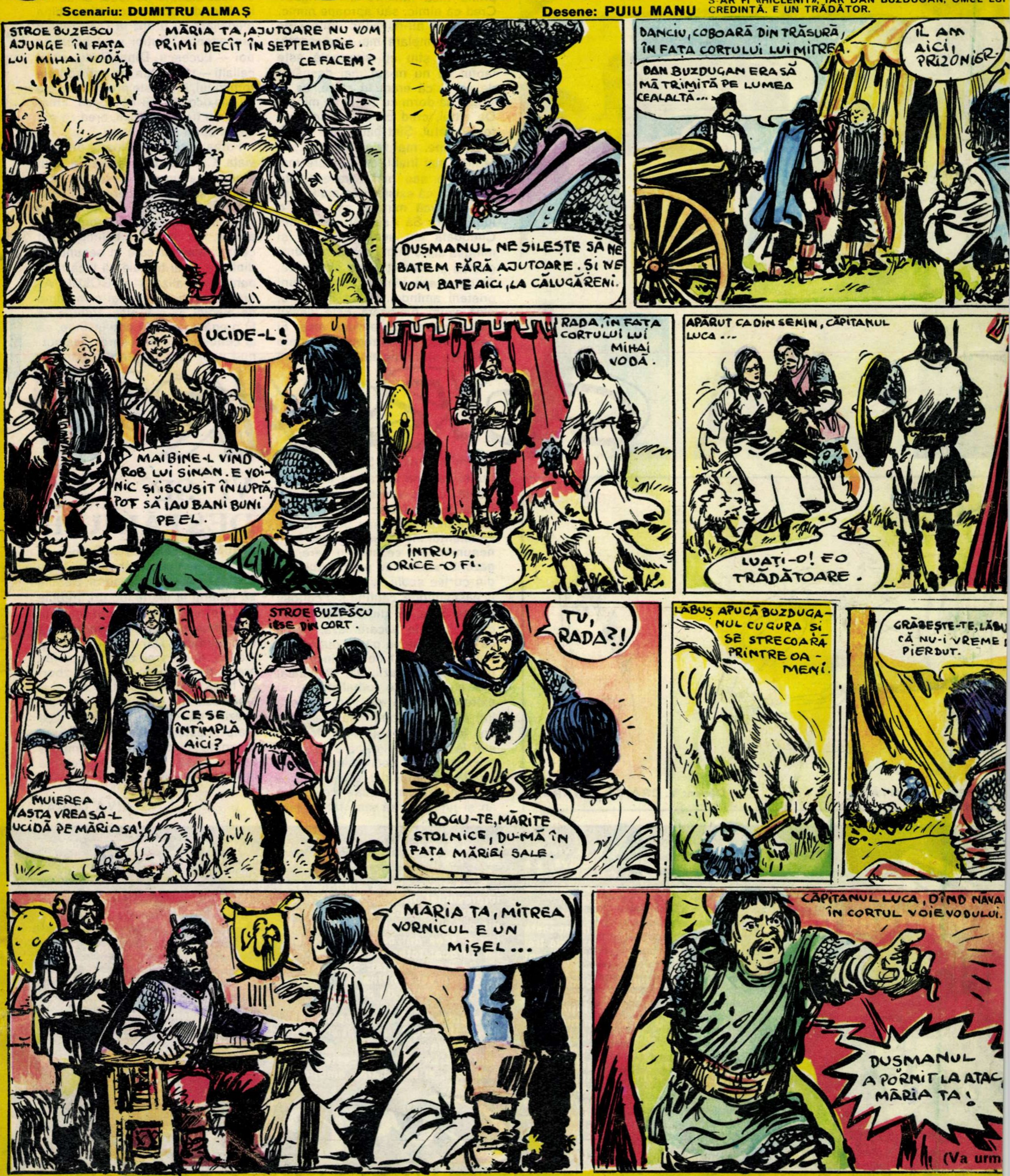
STROE BUZESCU AJUNGE ÎN FAȚA LUI MIHAI VODĂ.
MĂRIA TA, AJUTOARE NU VOM PRIMI DECÎT ÎN SEPTEMBRIE. CE FACEM?
DUȘMANUL NE SILEȘTE SĂ NE BATEM FĂRĂ AJUTOARE. ȘI NE VOM BATE AICI, LA CĂLUGĂRENI.
DANCIU, COBOARĂ DIN TRĂSURĂ, ÎN FAȚA CORTULUI LUI MITREA.
DAN BUZDUGAN ERA SĂ MĂ TRIMITĂ PE LUMEA CEALALTĂ...
ÎL AM AICI, PRIZONIER.
UCIDE-L!
MAI BINE-L VÎND ROB LUI SINAN. E VOINIC ȘI ISCUSIT ÎN LUPTĂ. POT SĂ IAU BANI BUNI PE EL.
RADA, ÎN FAȚA CORTULUI LUI MIHAI VODĂ.
ÎNTRU, ORICE-O FI.
APĂRUT CA DIN SENIN, CĂPITANUL LUCA...
LUAȚI-O! E O TRĂDĂTOARE.
STROE BUZESCU IESE DIN CORT.
CE SE ÎNTÎMPLĂ AICI?
MUIEREA ASTA VREA SĂ-L UCIDĂ PE MĂRIA SA!
TU, RADA?!
ROGU-TE, MĂRITE STOLNICE, DU-MĂ ÎN FAȚA MĂRIEI SALE.
LĂBUȘ APUCĂ BUZDUGANUL CU GURA ȘI SE STRECOARĂ PRINTRE OAMENI.
GRĂBEȘTE-TE, LĂBU CĂ NU-I VREME PIERDUT.
MĂRIA TA, MITREA VORNICUL E UN MIȘEL...
CĂPITANUL LUCA, DÎND NĂVAL ÎN CORTUL VOIEVODULUI.
DUȘMANUL A PORNIT LA ATAC, MĂRIA TA!
(Va urm

Redactor șef: Mihai NEGULESCU, Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1 telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii.
Redactor de număr: Ecaterina ROȘCA, Redactor artistic Ioan DONCA. Tehnoredactor: Rozalia BARANY
Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă

41033 1 leu

Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

51

JOI, 18 DECEMBRIE 1969, ANUL III

117

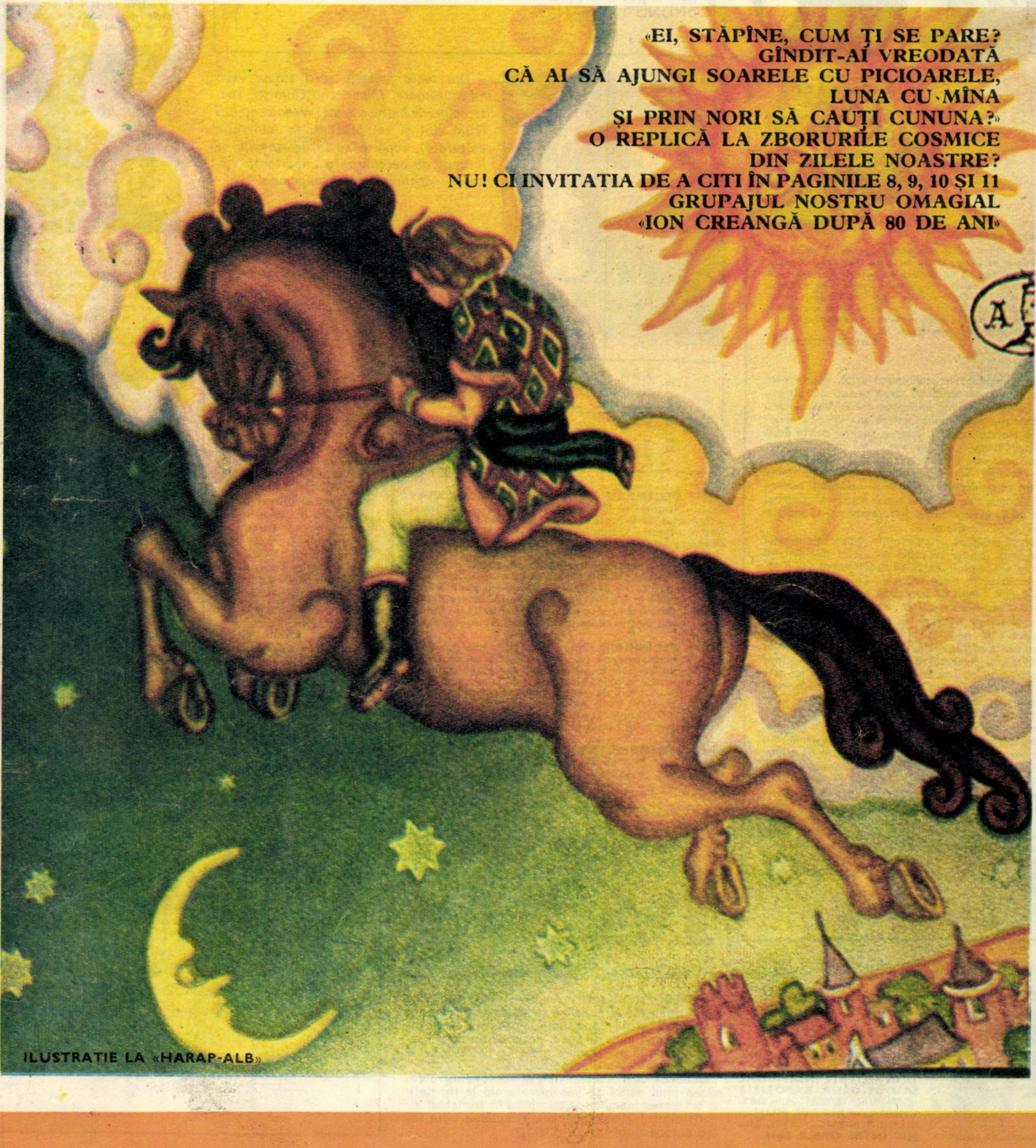

«EI, STĂPÎNE, CUM ȚI SE PARE?
GÎNDIT-AI VREODATĂ
CĂ AI SĂ AJUNGI SOARELE CU PICIOARELE,
LUNA CU MÎNA
ȘI PRIN NORI SĂ CAUȚI CUNUNA?»
O REPLICĂ LA ZBORURILE COSMICE
DIN ZILELE NOASTRE?
NU! CI INVITATIA DE A CITI ÎN PAGINILE 8, 9, 10 ȘI 11
GRUPAJUL NOSTRU OMAGIAL
«ION CREANGĂ DUPĂ 80 DE ANI»

ILUSTRAȚIE LA «HARAP-ALB»

ACTUALITĂȚI CUTEZĂTORII

51

MIERCURI, 10 DECEMBRIE 1969, AU ÎNCEPUT LUCRĂRILE PLENAREI COMITETULUI CENTRAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN. PLENARA A AVUT LA ORDINEA DE ZI: PROIECTUL PLANULUI DE STAT AL ECONOMIEI NAȚIONALE PE ANUL 1970; PROIECTUL BUGETULUI DE STAT PE ANUL 1970; PROPUNERI CU PRIVIRE LA MAJORAREA PENSIILOR ȚĂRANILOR COOPERATORI. PLENARA A DEZBĂTUT, DE ASEMENEA, ȘI ALTE PROBLEME PRIVIND CONTINUA DEZVOLTARE ȘI PERFECȚIONARE A SOCIETĂȚII NOASTRE SOCIALISTE. ÎN ÎNCHEIEREA LUCRĂRILOR PLENAREI, A LUAT CUVÎNTUL TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, SECRETAR GENERAL AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN.

SCRISOAREA
SĂPTĂMÎNII

«Dragă redacție,

Sînt în clasa a VII-a la Școala generală nr. 2 din Craiova și aș vrea să știu dacă un elev care copiază la teze merită să fie lăudat de colegii lui, așa cum se întîmplă cu două colege de-ale mele care au făcut acest lucru, și despre care unii copii spun: «sînt meritele lor, tu de ce n-ai copiat?» Cînd am întrebat-o pe una dintre aceste eleve de ce copiază mi-a răspuns: «Păi, ce, n-am voie?»

SANDA BĂLUȚĂ

Iată o mentalitate școlărească urîtă, despre care credeam că nu vom mai avea ocazia să scriem. Vom începe cu ultima întrebare, dragă Sanda, aceea pe care și-o pune uimită colega ta: «Păi ce, n-am voie?» (să copiez n.n.) Desigur, aici nu există decît un singur răspuns: nu, un elev n-are voie să copieze la teză și la nici o altă probă scrisă, privind procesul de învățămînt. Sînt reguli precise după care școala noastră se conduce și cărora li se supun toți școlarii țării. Abaterea de la aceste reguli înseamnă abaterea de la disciplina școlară, și fiecare abatere se sancționează după gravitatea ei.

Dar să judecăm și implicațiile morale ale acestui «mic furt» (pentru că altfel nu putem să-l numim) pe care unii copii încearcă să-l săvîrșească sau îl săvîrșesc chiar, la o oră sau alta. Ce ne arată el? În primul rînd faptul că acel copil nu prea are gustul muncii. Dacă l-ar avea, și-ar pregăti temele cu grijă, din timp și n-ar mai fi nevoit să recurgă la asemenea mijloace. Apoi, necinste. În loc să recunoască deschis că nu poate să răspundă, că a pierdut timpul în loc să învețe, el încearcă să înșele. Să înșele pe cine? Pe profesorul care se străduiește să-l învețe tot ce e mai bun și mai frumos. Pe părinții care i-au acordat încredere și care se mîndresc cu fiul sau fiica lor despre care știu că «sînt școlari, învață». Pe colegii care muncesc de multe ori pînă noaptea, tîrziu, pentru că, trebuie să recunoaștem, multe teme nu-s chiar așa de ușoare. Pe ei înșiși! Pentru că ei sînt cei mai înșelați într-o asemenea situație.

Curios în cazul de față este însă faptul că unii dintre colegi, și uneori dintre cei care învață bine, privesc cu indulgență la asemenea fapte. Nu înseamnă asta și puțin egoism? Ce mă interesează de cel de lîngă mine? Ce-ar fi, dragă Sanda, ca despre toate acestea, și despre încă multe alte aspecte ale unor asemenea fapte «mărunte» să discutați odată și în detașamentul vostru de pionieri? Sincer, pionierește, cutezător!

Petre Ghelmez

Fragmente de ceramică

VREȚI SĂ FACEȚI CUNOȘTINȚĂ CU 500 DE EXPEDIȚIONARI, SĂ AFLAȚI O MULȚIME DE PERIPEȚII, UNA MAI INTERESANTĂ DECÎT ALTA? VREȚI SĂ ADMIRAȚI «COMORILE» PE CARE LE-AU DESCOPERIT ȘI LE-AU ADUNAT? NIMIC MAI SIMPLU: **PROFITAȚI DE TIMPUL LIBER PE CARE VI-L OFERĂ VACANȚA ȘI VIZITAȚI, INDIVIDUAL SAU ÎN GRUP, EXPOZIȚIA** *«EXPEDIȚIILE CUTEZĂTORII»*, **DESCHISĂ LA PALATUL PIONIERILOR DIN BUCUREȘTI, ZILNIC ÎNTRE ORELE 10-16.**

Din toate județele țării sosesc vești îmbucurătoare. Mineri sau chimiști, constructori de hidrocentrale, vrednici oțelari (cum sînt și cei prezenți în fotografia alăturată), raportează în aceste zile de început de decembrie o importantă victorie: îndeplinirea planului pe anul 1969!

CALENDAR

1969 DECEMBRIE

L	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
M	3	10	17	24	31
J	4	11	18	25	
V	5	12	19	26	
S	6	13	20	27	
D	7	14	21	28	

● 18 **DECEMBRIE 1691 a murit cronicarul Miron Costin, logofăt al Moldovei (n. 1635). El a continuat letopisețul lui Grigore Ureche, povestind evenimentele din istoria Moldovei, dintre 1595—1661, mai ales despre domnia lui Vasile Lupu. Lucrarea intitulată: «Letopisețul Țării Moldovei de la Aron-Vodă încoace», este cea mai importantă operă a sa. Povestitor de mare talent, Miron Costin izbutește în lucrările sale istorice să ne prezinte personaje și evenimente reale ca într-o povestire pasionantă. «Letopisețul Țării Moldovei a servit ca izvor de inspirație lui Mihail Sadoveanu pentru romanul «Neamul Șoimăreștilor».**

● 20 **DECEMBRIE 1963 — a murit compozitorul Paul Constantinescu (n. 1909). Creația sa muzicală extrem de bogată, cuprinde aproape toate genurile de compoziție: muzică simfonică, de cameră, muzică pentru film, coruri, dansuri populare pentru orchestră simfonică. Paul Constantinescu este autorul operei comice «O noapte furtunoasă», după comedia cu același titlu a lui I.L. Caragiale.**

● 24 **DECEMBRIE 1919 — cu 50 de ani în urmă, muncitorii de la Pirotehnie, Regie, Arsenal și tipografii au declarat grevă, ridicîndu-se la luptă pentru o viață mai bună.**

AUTOCAMION ÎNTR-O ELICE ?

DA!

SPUN Cutezătorii

Galațiul este orașul în care se înalță cele mai mari furnale din țară. Faima sa însă este întreținută deopotrivă și de constructorii de nave, care au lansat la apă sute de vase, de la cargouri și motonave pînă la mineraliere grele de 12 500 tone — — adevărate cetăți plutitoare.

Deosebit de interesant este și acest «amănunt»: elicea unui astfel de vas mare arată la montare ca un copac secular și cuprinde în trunchiul ei, făurit dintr-o alamă specială, greutatea unui întreg autocamion!

CU AVIONUL ÎN JURUL LUMII

De pe aeroportul international București—Băneasa a decolat joia trecută un avion al companiei aeriene **TAROM** (avînd la bord turiști străini), care a plecat într-o călătorie în jurul lumii, pe itinerariul: București —Teheran—Caraci—New-Delhi—Bangkok—Singapore—Hong-Kong—Tokio - Honolulu - Acapulco — New-York —Las Palmas —Roma —Istanbul —București.

Durata călătoriei: 11 decembrie 1969 — 6 ianuarie 1970.

Acesta este primul avion românesc care efectuează un zbor în jurul lumii. Echipajul este comandat de încercatul pilot Ion Alexandru, care va parcurge cu acest prilej circa 47 000 km.!

PRETUTINDENI TRĂIESC COPII

1. În Republica Democrată Vietnam, educației școlare a copiilor i se acordă o deosebită atenție. În ultimii ani, numărul școlilor a crescut simțitor, ele apărînd pînă și în cele mai depărtate zone alpine. Astfel, în anul de învățămînt 1968—1969, numai în școlile din zonele muntoase, numărul elevilor a fost de 340 000.

2. La casa tinerilor tehnicieni din Magnitogorsk (U.R.S.S.) funcționează 84 de cercuri. Printre ele se află și acela al micilor metalurgiști. Cei care activează în acest cerc au construit în ultimul timp un bluming în miniatură, pe care îl vor prezenta la expoziția anuală de creații ale copiilor.

3. Curajoasă fată, nu? E explicabil însă, pentru că acest fioros tigru a preferat să vină... împăiat la «Tîrgul internațional de la Plovdiv» (R.P. Bulgaria), unde a fost făcută fotografia.

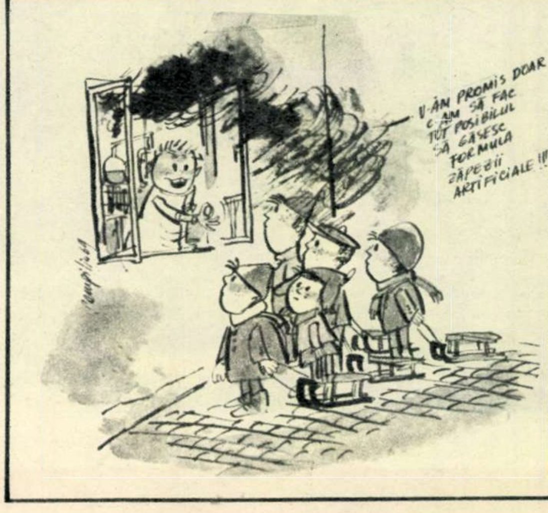
V-AM PROMIS DOAR C-AM SĂ FAC TOT POSIBILUL SĂ GĂSESC FORMULA ZĂPEZII ARTIFICIALE!!!

Desen: POMPILIU DUMITRESCU

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

Transmiterea ștafetei

Marin Vasilescu este omul care, aici, în sculăria Uzinei «Timpuri noi» din București, de ani și ani, se ocupă de tineri. Ce înțelege el prin «a se ocupa de tineri»? La această întrebare Marin Vasilescu nu-ți dă răspunsul în cuvinte, se uită peste hala vastă cît un aeroport, unde strungurile și rabotezele stau aliniate ca soldații unei unități înaintea luptei și-i îmbrățișează cu privirea pe toți tinerii care, aplecați deasupra mașinilor, se află într-o continuă înfruntare cu metalul pe care-l lucrează și cu ei înșiși, pentru autoperfecționare. De-a lungul anilor, această continuă luptă a însoțit construirea cunoscutei serii de motoare «D», adică Diesel-ul românesc.

— Cum stau treburile, tovarășe Vasilescu? îl întreb.

Răspunsul întîrzie. În locul său vorbește iarăși spațiul uman al halei, generațiile de sculeri de astăzi ale uzinei, perfecționate prin experiența comunistului Marin Vasilescu. Dialoghez cu cel mai tînăr, din cea mai tînără promoție de muncitori ai uzinei. Se numește Ion Medeleanu, a absolvit doi ani de școală profesională și se află în cea de a patra zi a vieții sale de muncitor. Bilanțul: în prima zi i s-a arătat pornirea, oprirea și schimbarea vitezelor la strung și a greșit două piese; în a doua zi a fost mai bine, în a treia n-a greșit de loc, iar astăzi, încă nu se știe, dar speră...

Va deveni metalurgist și se va adăuga generațiilor intrate în conul de lumină al acestui om statornic, în generozitatea dăruirii cunoștințelor sale.

— E greu, tovarășe Vasilescu?

— Mai mult, complicat. Sînt tineri pe care-i înveți meseria și de care, treptat, te legi sufletește, îi îndrăgești, și cînd termină, e greu să te desparți de ei. Cîteodată se întîmplă să nu reușești, și atunci te înverșunezi. Uneori se întîmplă să nu izbutești exact așa cum ai vrut...

— Dar dacă într-o zi nu v-ați mai ocupa de calificarea tinerilor?

— Mi-ar părea rău.

E sincer și vorbele îi curg drept. El e strungar. Fiul lui e strungar. Îmi vorbește despre o conștiință a transmiterii profesiei. O adevărată ștafetă de aur.

Dar cuvintele sînt de prisos.

PLATON PARDĂU

VACANȚĂ PLĂCUTĂ

JURNALUL OLGUȚEI

Ochii albaștri ai cartierului

Mă aflu în Giulești, în cartierul de blocuri. Interlocutoarea mea, o femeie mai vîrstnică, mă privește neliniștită. Se cunoaște că-i iubește pe copii și că-i vine greu să vorbească rău despre ei.

— Ochii albaștri ai cartierului? Da. Așa îi numește nepoțica mea, Dana. Cînd vine seara, zice: «S-au aprins ochii albaștri ai cartierului». Știți, felinarele sînt albastre. E așa frumos pe la noi seara! Într-adevăr, se poate ca Dana să aibă dreptate: ochii cartierului sînt albaștri.

Și acești ochi albaștri sînt loviți, distruși fără cruțare. Cu mingea, cu piatra, din neatenție sau intenționat. Zilnic, ochii albaștri ai cartierului se împuținează. Acum, seara, mai licăre stingher cîte unul pe ici, pe colo.

Cine sînt făptașii?

— Da, cîte cineva strigă la ei din balcon — se frămîntă interlocutoarea mea. — Răspund urît. cîteodată murdar; e imposibil să crezi că un copil se poate exprima astfel... Cel puțin față de un om mare. Dar cum observă că ai vrea să vii într-adevăr jos, la ei, să le ceri socoteală, fug de rup pămîntul.

Și totul le cade victimă: iarba, florile și mai ales pomii.

Dar cine sînt aceștia?

Căutările m-au făcut să încercuiesc cu roșu două școli: Școala generală nr. 163 și,mai ales,Școala generală nr. 166.

În cele două școli menționate se ascund cei care au stins ochii albaștri ai cartierului, distrugătorii de puieți, cei ale căror replici uluiesc orice om cu bun simț, fie el copil sau matur... Sînt puțini. Sînt foarte puțini, infinit de puțini față de majoritatea zdrobitoare a elevilor. Dar trebuie descoperiți și învățați să se poarte omenește. Din cauză că nu pot fi prinși spre a li se cita numele, am fost silită să spun: Școala generală nr. 163, și,mai ales,Școala generală nr. 166. Regret

Olguța

DESCOPERIRILE LUI EMIL

LOTRU

REPORTAJ DE AL. DINU IFRIM

▲ *Feciorul care la 15 ani lucra pe Bistrița.*

Elicopterul, prezență activă aici în munți: transportă stîlpii liniei de înaltă tensiune. ▼

Emil ascultă cu oarecare neliniște vuietul cascadelor frînte în colții de piatră, se uită amețit la culmile sălbatice ce se ridică aproape vertical, uneori împingînd cîte un braț amenințător de stîncă chiar deasupra capetelor, eclipsînd cerul cu totul. Zice:

— Aici, pe firul văii, probabil că nu e soare niciodată.

— Ba da, cam o oră pe zi. Răsare pe la 2 și la 3 apune.

— Departe mai e...

— Da. O sută de kilometri de la Rîmnicu Vîlcea.

— Și numai drum de munte.

— Te obosește parcurgîndu-l în mașină, dar oamenii l-au tăiat în stîncă, metru cu metru. Sus, la baraj, au mutat Lotrul din loc, l-au așezat într-o altă albie.

Cu cît devine Emil mai nerăbdător, cu atît șoferul, Gheorghe Voinic, pare mai calm. Sau poate că ochelarii alburii pe care îi poartă îi dau această înfățișare. Aruncă o privire lui Emil.

— Nu prea ești obișnuit cu drumurile... Ei, drăcie! — se încruntă deodată, frînînd brusc: o lespede de piatră se prăvale fulgerător, retează calea pe dinaintea roților și se rostogolește în Lotru.

Emil își revine — se cam speriase.

— Ba da, zice, chiar primul drum pe care l-am făcut, ca reporter, a fost destul de lung. Dar nu era în munți. Am cunoscut mulți șoferi atunci. Dumneavoastră sînteți de mult timp la volan?

— Douăzeci de ani și mai bine.

— Atunci și dumneavoastră ați parcurs distanța Pămînt-Lună.

— De două ori, nu o dată. Dar drumurile pe care le fac acum, deși grele, sînt destul de plăcute. Și arată cu capul lădița pe care o duce în mașină, încuiată cu lacăt.

Reia discuția:

— Dar nu-i numai asta. Am lucrat la Bicaz, conducător de coloană. Șoferul încărca autocamionul mai mult cu lopata. Nu erau mașinile astea cu cupa de-o tonă sau mai multe care îți încarcă basculanta într-o clipă. Și nici nu aveam apartamente și camere confortabile, cum au constructorii de aici — noaptea dormeam în cabină. Asta, mai la început.

— Au venit mulți aici de la Bicaz, de la Argeș...

— Mă întîlnesc cu ei me-

(continuare în pag. 6-7)

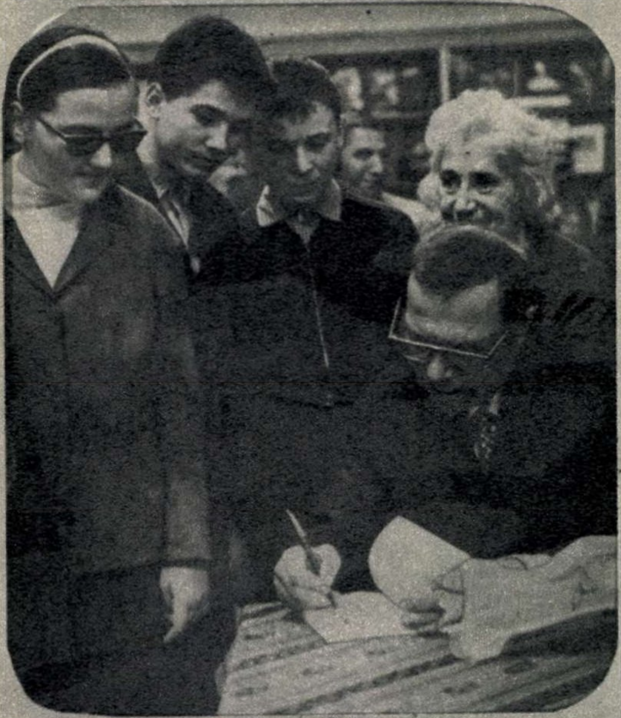

NU DE MULT, LA LIBRĂRIA «MIHAIL SADOVEANU» DIN BUCUREȘTI, SCRIITORUL OCTAV PANCU-IAȘI A DAT AUTOGRAFE CU PRILEJUL APARIȚIEI UNEI NOI EDIȚII A ROMANULUI SĂU «CARTEA CU OCHI ALBAȘTRI». TOTODATĂ AUTORUL A OFERIT UN AUTOGRAF «CUTEZĂTORILOR».

Romanul «Cartea cu ochi albaștri», în forma aceasta, nouă, constituie pentru mine un fel de sărbătoare. Este cea de a 20-a carte a mea. E mult? E puțin? Cred că e atît cît să nu-mi fie rușine întîlnindu-mă cu voi, copii, cu voi cei de azi și cei cărora, cu două decenii în urmă, cînd eu însumi abia ieșeam din copilărie, le-am făgăduit să scriu pentru și despre ei. Nu încerc un sentiment de mulțumire, ci doar unul, omenesc, de bucurie că pînă acum mi-am ținut cuvîntul. Cutezătorilor, cartea aceasta are culoarea ochilor și a viselor voastre! Și, poate, ceva din strădania acestei reviste care vă poartă numele: ambiția de a vă deveni un prieten!

Octav Pancu-Iași

Dragi, copii, ÎN ZILELE DE VACANȚĂ VEȚI AVEA TIMP MAI MULT PENTRU FILM, TEATRU, LECTURĂ. DE ACEEA «CUTEZĂTORII» VĂ RECOMANDĂ:

FILME

— BĂTĂLIA PENTRU ROMA — **film care vă va prilejui reintîlnirea cu cîțiva actori îndrăgiți: Florin Piersic, Emanoil Petruț, Ion Dichiseanu alături de actorii străini Orson Welles și Sylva Koscina. O pagină dramatică de istorie cu bătălii și răzbunări și care se termină cu căderea Romei.**

WINNETOU ÎN VALEA MORȚII **vă prezintă peripeții ale binecunoscuților eroi ai lui Karl May. De data aceasta, veți urmări aventurile pentru descoperirea unei comori aflate în Valea Morții și, bineînțeles, vă veți bucura să-l revedeți pe Pierre Brice.**

Din lista de filme ale lunii decembrie am mai ales pentru voi BALADA PENTRU MĂRIUCA **și** PRIETENI FĂRĂ GRAI, **două filme românești despre care revista noastră v-a mai vorbit.** O POVESTE VECHE, VECHE, **film inspirat din basmele lui Andersen,** NOILE AVENTURI ALE RĂZBUNĂTORILOR **și** GALILEO GALILEI.

TEATRU

La Naționalul din București vă recomandăm să vizionați piesa de succes. «ALIZUNA». **În fotografia noastră, actrița Silvia Popovici într-un moment din spectacol.**

CĂRȚI

În cursul lunii noiembrie și decembrie veți găsi în librării:

— SĂGEATA CĂPITANULUI ION **de Alexandru Mitru.**

— MESAJUL DIN OCEANUL AERIAN **de Radu Nor.**

— ȘOIMII MOLDOVEI **de Radu Teodoru.**

— TEATRU ȘCOLAR **de C. Fierăscu.**

Timp de cîteva zile, redacția noastră a fost în alertă: reporterii și-au pus penițe noi la stilouri și și-au făcut rezerve de cerneală și bloc-notesuri; fotoreporterii, după ce și-au verificat aparatele, și-au scos de la magazie zeci de filme alb-negru și color; dactilografele au exersat la mașini, reușind să bată peste 200 de semne pe minut, iar stenografele și-au revăzut notițele de la cursurile de specialitate; pe lîngă avion și cele două automobile, cărora le-a făcut o revizie generală, Emil a achiziționat, temporar, și un elicopter; Dan Buzdugan a urmat în taină un curs de culturism, iar acum, dornic să participe la aventuri și mai palpitante, e gata să se bată nu cu două, ci cu nouă buzdugane deodată; pînă și Olguța — suava și în aparență liniștita Olguță — și-a ascuțit bine, mai bine decît oricînd, toate creioanele ei multicolore. Și toate pregătirile astea s-au făcut într-un singur scop: pentru vacanță; și dintr-un singur motiv: **pentru că noi nu luăm vacanță.**

Nu luăm vacanță, dar nu ne pare rău. Dimpotrivă, ne bucurăm. Ne bucurăm pentru că am aflat că voi ați hotărît să vă înfruptați pe săturate din această respectabilă porție de timp liber, care însumează circa 500 de ore, desfășurînd pe tot cuprinsul țării o mulțime de activități, unele mai interesante decît altele. Așa că vom avea de unde alege și ce scrie.

CÎT MAI MULT TIMP ÎN AER LIBER

Asta nu-nseamnă că miile de pionieri și școlari bucureșteni vor sta, de dimineața și pînă seara, numai pe-afară. Au și multe, foarte multe activități cultural-artistice și spectacole pe care le vor prezenta sau la care vor asista în săli, la căldură și sub luminile reflectoarelor. (Amabilă, tovarășa Eugenia Mănditâ, președinta Consiliului municipal al Organizației pionierilor ne-a vorbit amănunțit despre toate acestea, noi însă, din cauză de spațiu, nu vom aminti decît vreo cîteva). La Palatul din Cotroceni, de pildă, vor fi prezentate de către pionieri spectacolele: «Frumoasa din pădurea adormită» (balet).

NUMAI NOI

«Poezia anotimpurilor» (recital de poezie), «O fetiță caută un cîntec» (muzică ușoară și populară), «Aho, aho, copii și frați!» (datini și obiceiuri de iarnă); pionierii se vor întîlni cu actori și cîntăreți preferați, vor viziona filme artistice și documentare etc. etc. Și, pe lîngă toate acestea (și multe altele asemănătoare), în fiecare sector se vor organiza carnavaluri, iar în fiecare unitate — serbări ale pomului de iarnă și plugușoare.

Dar și mai numeroase vor fi activitățile sportive și jocurile distractive. Pe primul plan se află patinoarele (atît cele artificiale — «Floreasca» și cel de la Palatul pionierilor — cît și cele naturale — vreo cîteva zeci, amenajate în tot orașul), precum și derdelușele. La «Floreasca» (unde vor putea patina zilnic și gratuit pe toată perioada vacanței aproximativ 7 000 de copii) se va desfășura un mare concurs de patinaj viteză și distractiv, precum și faza pe municipiu a «Cupei Cutezătorii» la patinaj-viteză. Micii hocheiști bucureșteni vor fi prezenți la Miercurea Ciuc, unde se vor strădui să intre în posesia «Crosei de aur», iar cei cu săniuțele își vor disputa ciocolata și alte premii pe pîrtiile din Titan, Cocioc, Pantelimon, Țăcăliei și de la Palatul pionierilor. Alte mii de pionieri și școlari bucureșteni vor participa la excursii de 6 zile pe Valea Prahovei, Valea Oltului și în alte locuri din țară, unde, de asemenea, vor folosi schiurile și săniuțele. N-a fost uitat nici șahul (un concurs la Clubul «Cutezătorii»), nici handbalul, nici tenisul de masă (Cupa «30 Decembrie»), nici chiar fotbalul (Turneul pe teren redus de la Palatul pionierilor). Și, pe lîngă toate acestea, vor mai fi și surprizele pe care Moș Gerilă le va oferi, în parcul de distracții din Obor, tuturor copiilor mari și mici.

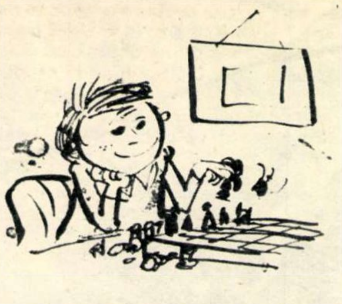

NU LUĂM VACANȚĂ

REDACȚIA ÎN ALERTĂ

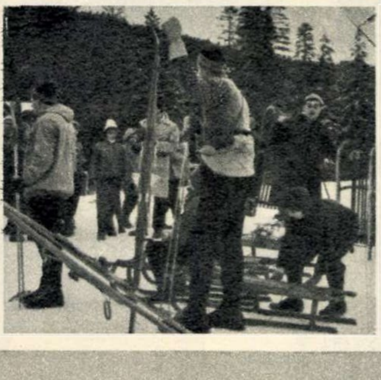

DIALOG PE ACEEAȘI SCENĂ

Și dac-o fi și s-o-ntîmpla să nencurcăm în labirintul activităților pionierești din Capitală, știm noi ce să facem într-o asemenea situație. Într-o asemenea situație (dar nu numai din acest motiv), vom lua trenul și ne vom opri într-unul din sate, să zicem la Deveselu, comună aflată la cîțiva kilometri de Caracal. O să putem asista la un interesant «Dialog pe aceeași scenă!».

Să nu credeți cumva că toate planurile de vacanță ale pionierilor de-aici se reduc la acest dialog. Și ei vor «zbura» cu săniile, (dacă va ninge, bineînțeles), se vor întrece în construcții de zăpadă, se vor deghiza în tot felul de personaje pentru carnaval. «Dialogul» însă va rămîne punctul forte. Au ei o mai veche dispută — artistică, istorică, geografică, geologică, arheologică, cu vecinii lor din satul Comanca. De ani de zile nu se știe cine e mai tare. În vacanța aceasta, și unii, și alții, sînt fermi hotărîți să afle odată...

SCHIORI ÎN... COSMOS!

Ni s-a spus că la Școala generală din satul Gălbinași (Ilfov) vom avea rara ocazie să vedem în această vacanță o mulțime de schiori zburînd prin... cosmos. Sînt aici peste 100 de perechi de schiuri și cam de două ori pe-atîția pasionați ai acestui sport pentru care, deși «copiii din Bărăgan», dovedesc reale aptitudini. În vacanța aceasta, ei au hotărît să încerce nu numai știutele și bătătoritele pîrtii de pe dealurile din împrejurimi, ci și pe acelea mai puțin cunoscute ale cosmosului. Schiurile lor sînt simple, dar cînd ai imaginație, totul e posibil. Așa că un concurs «Cine știe, răspunde» pe tema cuceririi spațiului cosmic, deosebit de atrăgător și de original (cu machete de nave și costume de cosmonauți etc. etc.) îi va plimba printre planetele sistemului nostru solar.

TOT PE DRUM, PE DRUM, PE DRUM...

«Dacă vă veți decide să scrieți despre spectacolele pe care le vor susține în această vacanță membrii formațiilor artistice pionierești din județul nostru, s-ar putea să n-aveți sorți de izbîndă», ne-a spus tovarășul Gligor Hașa, președintele Consiliului județean al Organizației pionierilor Hunedoara. De ce? Pentru că ei vor fi tot pe drum, pe drum, pe drum și acasă nicidecum. Mai precis, cei peste 100 de pionieri și școlari se vor afla mai tot timpul în «turneu de iarnă» pe itinerariul Deva—Orăștie—Petroșani—Dobra – Ilia—Sarmizegetusa—Călan și alte cîteva localități. În schimb, pe sportivi îi vom găsi foarte ușor, ei avînd «domiciliul stabil» la Lupeni. Aici, în cadrul celei de-a doua ediții a «Olimpiadei albe», după ce îi vom face pionierei Gabriela Lieb (campioană națională la schi) o fotografie în momentul în care va aprinde flacăra olimpică și va rosti jurămîntul olimpic, vom avea prilejul să asistăm la întreceri de schi, săniuțe și patinaj disputate în nocturnă pe pîrtiile special amenajate, între reprezentanții județelor: Caraș-Severin, Gorj, Mehedinți, Timiș, Dolj, Vîlcea și Hunedoara. Cît despre ceilalți copii hunedoreni, îi vom întîlni, cu siguranță fie în «orășelele» lor, fie pe cele 20 patinoare naturale încleștați în disputele concursului «Patina fermecată», fie încercînd să cîștige, pe derdelușuri, chiar și numai o parte din «Săniuța zburătoare».

*

Nu, noi nu vom lua vacanță. Dar cînd ne gîndim ce subiecte interesante ne veți oferi voi pentru revistă, vă spunem cu toată sinceritatea că nu ne pare rău...

L. NOVAC și
C. DIACONU

Fără cuvinte...

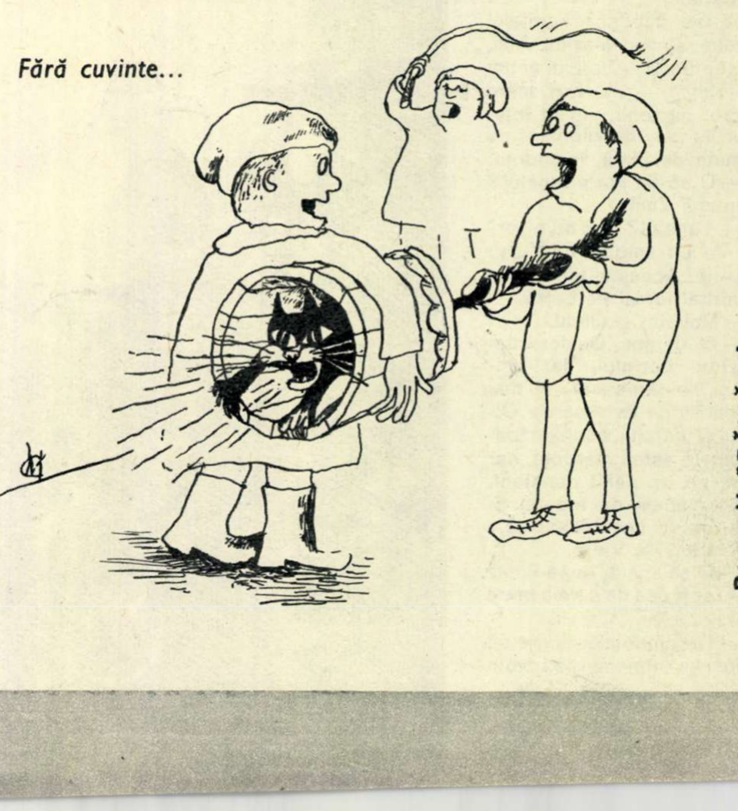

Desen: V. CRĂIȚĂ-MÎNDRA

LOTRU

REPORTAJ DE AL. DINU IFRIM

(urmare din pag. 3)

Peisaj cotidian pe Lotru.

reu. Cu Mircea Dicui, mecanic, cu cei din vestita brigadă a lui Farcaş, cu Gheorghe Poenaru, fecior care la 15 ani lucra pe Bistriţa. Nimeni n-a putut să-l convingă să plece acasă.

Emil şterge cu palma geamul aburit.

— Ninge, de-a binelea! spune. Zăpadă.

— Adevărată iarnă pe aici. Jos, era toamnă, cu soare cald. Nu mai avem mult... Uită-te!

Pe crestele înzăpezite, două capre negre. Au încremenit o clipă, întorcînd capetele cu coarne răsucite. Apoi, fulgere negre, s-au mistuit după stîncile singuratice.

86 DE APE DESFERECATE

Stelian Mazilu, inginer şef la barajul, situat la peste o mie douăsute de metri altitudine, aleargă încolo şi încoace, îşi bate palmele să se încălzească. Zăpada scîrţîie sub tălpile cizmelor. Cizme poartă şi o fată subţirică, cu părul strîns sub cască. E atît de tînără, încît pare mai mult o elevă de liceu. De altfel, s-a recomandat simplu, ca la şcoală:

— Lucia Bogaci, inginer hidroenergetic.

— Anul acesta aţi terminat facultatea?

— Da.

— Aţi fost repartizată pe Lotru...

— Eu am cerut.

— Dar aţi fi putut rămîne şi în Bucureşti?

— Acolo sau pe-aproape. Am absolvit cu medie mare şi aveam întîietate să-mi aleg locul. Ce puteam să aleg mai frumos şi mai măreţ...

De jur-împrejur, muntele cu întunecate păduri de brad vuieşte ca zguduit de tunete depărtate.

— Se împuşcă muntele! spune Stelian Mazilu. Aici, la suprafaţă — barajul acum se ridică — nu vezi mare lucru: oamenii sînt în interior, la zeci de kilometri de lumina de afară, în munte.

— O să fie mare tunelul? întreabă Emil.

— Tunelul? Dar nu e vorba de un singur tunel sau galerie. Aceasta, fiindcă nu e vorba numai de Lotru.

— Mai sînt şi altele...

— 86 de ape. Desferecăm bazinul Lotrului, dar umblăm pe dedesubt, şi mai departe, pe la izvoarele Oltului şi Jieţului, adunăm toate apele astea mărunte, dar care au un debit constant. Aşa-s apele de munte. Şi tuturor le deschidem cale liberă, aici, la Vidra.

— O să apară, după Bicaz şi Argeş, cea de a treia mare montană.

— Fără îndoială. Şi n-o să mire pe nimeni cînd vom vedea zburînd şi aici păsări maritime nordice, aşa cum s-a întîmplat pe Bistriţa.

— Ce lungime vor avea galeriile prin care se adună toate aceste ape?

— 142 km. Bucată cu bucată de stîncă smulsă din munte, din inima lui, de către om. Cu perforatoarele, cu explozibil.

— Adevărată bătălie. Dar.. ce se aude acum? întreabă Emil.

O bufnitură violentă răzbate înfundat.

— Artificierii, la galerie, la Haneş...

Pe aici vor trece apele.

Gheorghe Voinic şi... arma sa.

Artificierul pregătește cartușele — dinamită.

Microbuzul a pornit din nou. Sub cauciucul roților, cioburile de gheață din băltoace se sparg ca sticla.

Coborîm o bucată de drum pe unde am venit, apoi cotim într-o latură. Muntele e tot mai amenințător. Gheorghe Voinic e la fel, numai că din lentilele alburii ale ochelarilor se răsfrînge acum o undă de ironie. Cel puțin așa i se pare lui Emil. N-are însă dreptate. Omul stă cu mîinile încleștate pe volan, drumul e greu, abia se strecoară printre șișturi ascuțite de piatră, și, arareori ne aruncă cîte o privire. A tăcut cît a tăcut, apoi, fără să se uite la noi, zice:

— Pădurea asta n-a fost atinsă de secure. Nici picior de om n-a călcat-o. Acum, cu hidrocentrala, s-au schimbat lucrurile. Douăzeci de ani i-am lăsat pe fire de apă și-n munți, dar nu-mi pare rău. Am ce să povestesc.

Emil se uită la pădurea sălbatică din jur.

— Ori fi lupi pe aici?

— Ei, jigodiile astea se aciuesc mai la vale. Cînd e vifornință, îți urlă la geam. Rîșii țîșnesc prin copaci, pîndesc să-ți sară în cap. Aici însă, în desiș, ursul împărătește. Și te pomenești cu el nas în nas. Ca Dumitru Cucu, un brigadier.

— Ce s-a întîmplat cu el?

Se ducea omul cu niște treburi sus la baraj. S-a oprit la un izvor, lîngă un copac. Și-a scos casca din cap, a pus-o lîngă el și s-a aplecat să bea. N-a tras două înghițituri și... i-a dispărut casca. Se uită în hățiș, că auzise trosnet de creangă uscată. A înlemnit: casca o bălăbănea în dinți un pui de urs!

— Nu era mare pericol...

— Dar ursulețul nu era singur. Cu el se mai afla încă unul. Și între ei, mama lor, o ursoaică cît un taur, căreia îi sticleau ochii.

— S-a repezit la om?

— Brigadierul, surprins, a dus degetele la gură și a tras o fluierătură. Ursulețul cu casca s-a speriat, a lepădat-o la pămînt și a luat-o razna, urmat de celălalt. A fugit și ursoaica. Ei, dar uite că am ajuns, minerii de aici tocmai se pregătesc să intre în schimb, artificierii la fel. Alții sînt în munte. Or să apară pe gura asta de galerie, cu trenul.

Rezemat de munte, artificierul Victor Preoteasa, un om voinic, cu fața năpădită de țepi aspri, dar luminată de o anumită bunătate, și a tras în față geanta vînătorească pe care o poartă în spate. Deschide capacul și controlează capsele.

— Cartușe ai destule? îl întreabă inginerul Anton Popescu.

— Da, e plină lădița.

Cale liberă în... munte.

Se află la picioarele lui, ticsită cu cartușe — dinamită. El și ceilalți din echipă, Vorindan, Dumitru Ștefan, sînt gata să-și îndeplinească misiunea.

LĂDIȚA CU LACĂT

Emil a tot așteptat prilejul să-l întrebe pe Gheorghe Voinic ce are în lădița din microbuz, pe care o ține încuiată cu lacătul.

— Cartușe, nu-i așa? îl iscodește Emil, care se pun în găurile făcute de mineri cu perforatoarele, în munte.

— Dar știi cum se produce explozia? îl întreabă șoferul.

— Bănuiesc. Cu vreun aparat.

— Da, intervine inginerul. Artificierii pun cartușele cu capse în cele șaptezeci-optzeci de găuri făcute în stîncă, le leagă în serie cu fire, care se adună la acest aparat de mînă. Apoi se retrag cu el cam la o jumătate de kilometru distanță. Răsucesc butonul și, curentul slobozit, trece în filamentul din capse, înroșindu-l. Are loc explozia — se dislocă doi metri de munte dintr-o singură împușcătură. Stînca fărîmată e scoasă afară cu trenul și înaintarea continuă, pe alt front.

— Front?!

— Da, așa se zice, și pe drept cuvînt. E o bătălie crîncenă. Muntele opune o rezistență îndîrjită. Și are aliați pe măsură; cînd nu te aștepți, undeva în tavan o lespede, cedează, și dau năvală apele ascunse în capcane de rocă. Așa că prevedem totul, clipă cu clipă, și... de partea noastră e victoria. O dovadă: 3 000 000 metri cubi de stîncă scoasă la lumină — un munte întreg mutat dintr-un loc în altul.

Bubuiturile din adînc au încetat.

— Acum vin băieții! anunță un artificier. Și ca să se convingă, pune urechea la pămînt, pe șinele ce ies din tunel.

Gheorghe Voinic se repede la microbuz și dă lădița jos. Descuie lacătul.

— Nu văd nici un cartuș! Ce-i ăsta?! se miră Emil.

— Aparatul de proiecție, răspunde șoferul. Arma mea.

Gheorghe Voinic, șofer și operator totodată pe caravana cinematografică, cutreieră munții pînă la cele mai îndepărtate șantiere ale marii hidrocentrale ce va întruni puterea celor de la Bicaz și Argeș, luate la un loc.

Oriunde e prezent, la Haneș și la baraj, la Mănăileasa, la centrala subterană unde va avea loc miraculoasa trecere a apei în constelații de lumină și deasupra căreia, Ciungetul, cătun acum, își va așeza pe frontispiciu stemă de oraș alpin. Oriunde e prezent, vară și iarnă, pe vreme bună și pe viscol. Ostaș în epopeica bătălie a constructorilor de pe Lotru.

ION CREANGĂ

după 80 de ani:

de AL. DIMA

Membru Corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

Casa din Humulești.

* * *

CREANGĂ A DAT LA LUMINĂ UN BUN SUPREM AL ACESTUI NEAM, ÎNSUȘIRILE DE DELICATEȚE, SENTIMENT ȘI UMOR. ASTFEL, PUTEM PĂSTRA VIU ÎN LITERATURA NOASTRĂ CULTĂ SUFLETUL DIN VEAC AL ACESTUI POPOR.

MIHAIL SADOVEANU

* * *

Cei optzeci de ani trecuți de la moartea lui Creangă, nu i-au îmbătrînit deloc imaginea pururi vie.

I-am recitit de curînd nemuritoarele «Amintiri» și neuitatele basme, și punînd laolaltă impresiile de altădată, cînd copil eu însumi îl gustam cu nesaț — cu cele de-acum, m-a surprins aproape desăvîrșita lor asemănare. Mi s-a părut că timpul a rămas neclintit și că undeva, în sufletul meu, stăruie coardele pe care mîna meșterului de odinioară umblă și acum.

Știm cu toții: copilul din noi nu moare niciodată și că el alcătuiește, de fapt, statornicia ființei noastre dincolo de schimbările vîrstei. Citim, de aceea, cu sentimentul regăsirii, paginile care ne-au încîntat altădată și parcă ne întoarcem, cu înfrigurare, la ceea ce am fost cînd semănam cu autorul-erou.

De unde să vină această impresie de durabilitate a operei lui Creangă peste atîta vreme?

Unii vorbesc de un fel de romantism al copilăriei, de «poetizare» cu toată «aparența» de realism, dar interpretarea se arată de îndată falsă și nepotrivită. «Amintirile» și «basmele» sînt aproape smulse direct naturii și nici un nimb nu le învăluie. Impresia de autenticitate e perfectă și arta pe larg mînuită de Creangă și depășind cu mult stratul folcloric propriu-zis, pare ea însăși atît de firească încît nimic artificial sau plăsmuit nu se ivește de undeva.

1858. Ianuarie 25.

Ion Creangă

Impresia de durabilitate purcede din altă parte și anume tocmai din exactitatea desăvîrșită a evocării. Copilul-autor și autorul-copil se acoperă fără fisuri și ceea ce e și mai caracteristic e fuziunea aspectelor concrete și individuale cu cele generale. Ne convinge totdeauna sentimentul că marele clasic nu s-a descris numai pe sine însuși în etapa copilăriei lui, ci pe aceasta chiar ca ființă eternă și universală. Desfăcut de mediul și vremea lui, humuleșteanul rămîne copilul de totdeauna care poate trăi în orice epocă, din antichitate și pînă astăzi. Ceea ce încîntă e tocmai această universalitate în timp și spațiu, și o dată cu ea, capacitatea de a nu o seca de seva vieții, ci dimpotrivă de a umple schema eternă, cu sîngele mereu schimbat al generațiilor succesive.

Totodată, personajele povestitorului desprinse din veșnicie nu trăiesc mai puțin în contextul lor național și regional, în cadrul geografiei și în cel al obiceiurilor strămoșești, încă atît de vii pe meleagurile humuleștene, de pe la jumătatea veacului trecut. E o racordare tipică și cu totul firească între vremelnicie și eternitate, așa cum se întîmplă întotdeauna în marea artă.

Și perpetuarea prospețimii lui Creangă vine și de altundeva și anume din fermecătoarea intimitate pe care o sugerează evocările și chiar basmele sale. Copilul ne apare mai distant și diferențiat în romantism, mai idealizat și idilizat excesiv acolo. Creangă însă ni-l apropie ca pe un frate dacă sîntem de vîrsta eroilor lui, ca pe propriul nostru fiu dacă sîntem părinți. E minunat cum a izbutit acest țăran puțin școlit să împletească atîtea fire deosebite: eternitatea copilăriei cu vremelnicia ei, alături de intimitatea clipei.

Dezlegarea pare s-o dăruiască, cel puțin în parte, virtutea lui Creangă de a evoca realitatea cu mijloacele dialogului și ale unei povestiri strînse cu tot aerul ei sfătos.

Așa se explică, cel puțin în parte, de ce după opt decenii, scriitorul care în vremea lui rămăsese un dascăl necunoscut, a devenit astăzi nu numai popular, ci și universal, pătrunzînd în imperiul veșnic al artei. Acolo duce cu el, pentru totdeauna, copilăria lui, a voastră, a «cutezătorilor» de astăzi și a noastră, a celor de ieri, care trăim cu voi împlinirile vremilor de față.

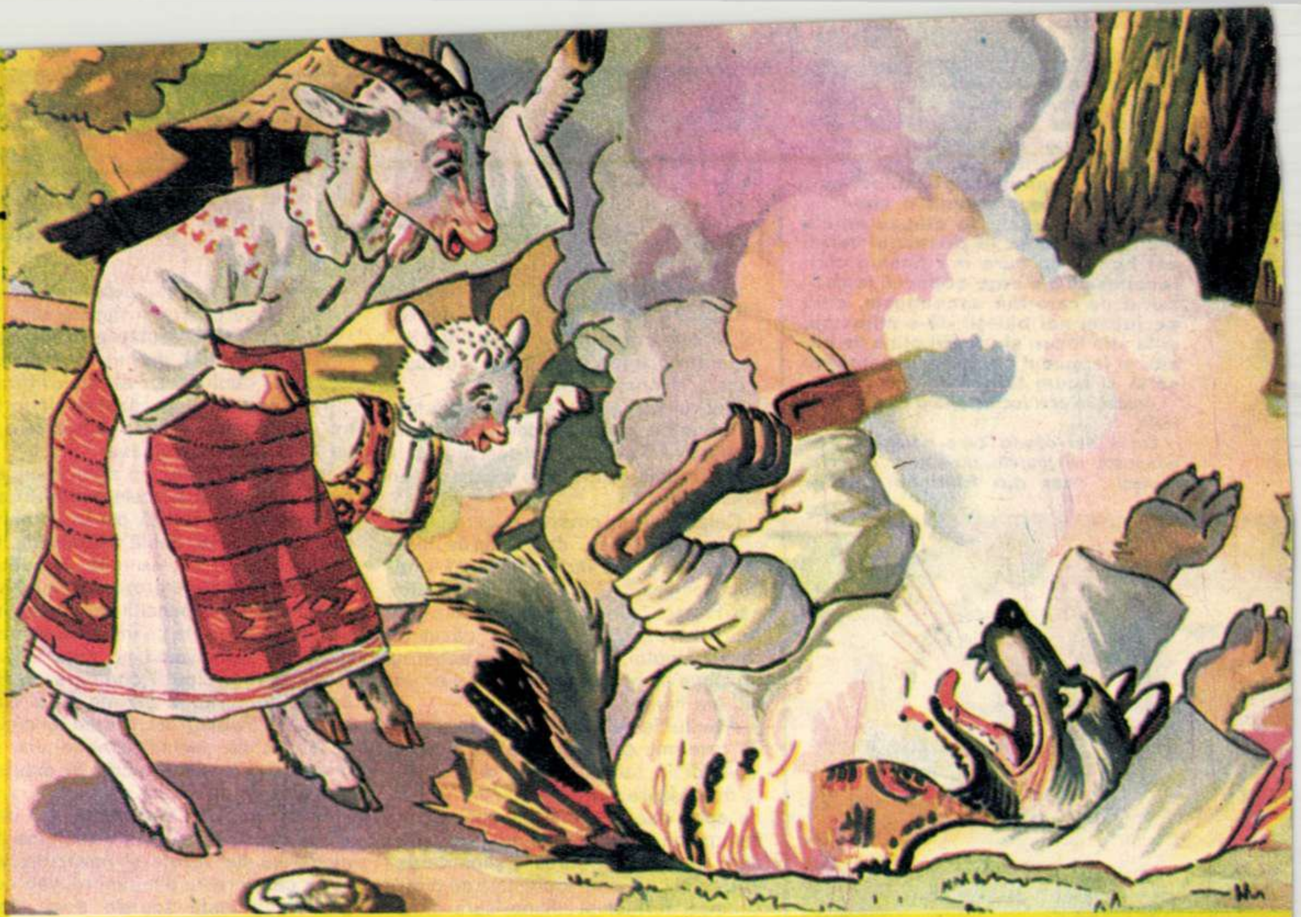

Ilustrație de **DEM. DEMETRESCU** la „CAPRA CU TREI IEZI"

ÎNTÎMPLĂRILE CU PUPĂZA DIN TEI

Ilustrate de graficianul **POMPILIU DUMITRESCU**

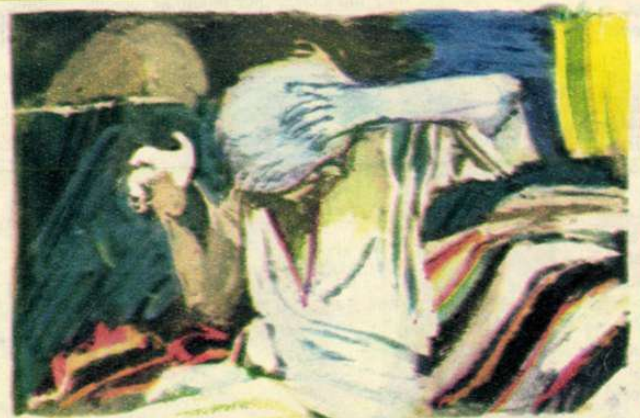

MĂ TREZEȘTE MAMA ÎNTR-O DIMINEAȚĂ DIN SOMN CU VAI-NEVOIE, ZICÎNDU-MI:

— «SCOALĂ, DUGLIȘULE, IAR VREI SĂ TE PUPE CUCUL ARMENESC ȘI SĂ TE SPURCE, CA SĂ NU-ȚI MEARGĂ BINE TOATĂ ZIUA»?

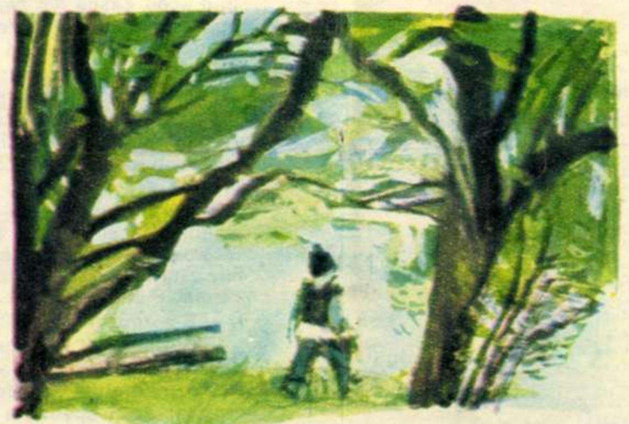

— ȘI CUM MĂ SCOL, ÎNDATĂ MĂ TRIMITE MAMA CU DEMÎNCARE ÎN ȚARINĂ. ȘI PORNIND EU, NUMAI CE ȘI AUD PUPĂZA CÎNTÎND: PU-PU-PUP! PU-PU-PUP! PU-PU-PUP!

MĂ ABAT PE LA TEI, CU GÎNDUL SĂ PRIND PUPĂZA, CĂCI AVEAM GROZAVĂ CIUDĂ PE DÎNSA... PENTRU CĂ MĂ SCULAM ÎN TOATE ZILELE CU NOAPTEA-N CAP DIN PRICINA EI.

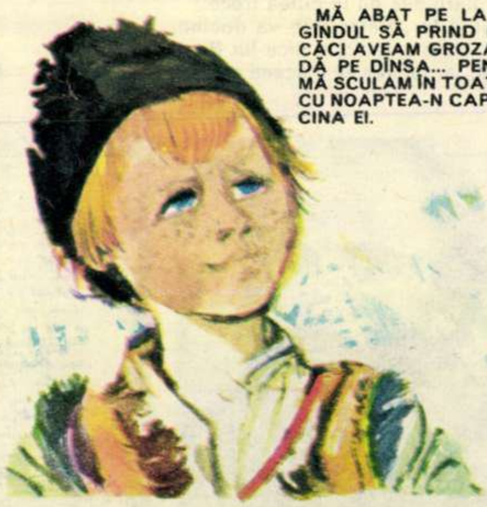

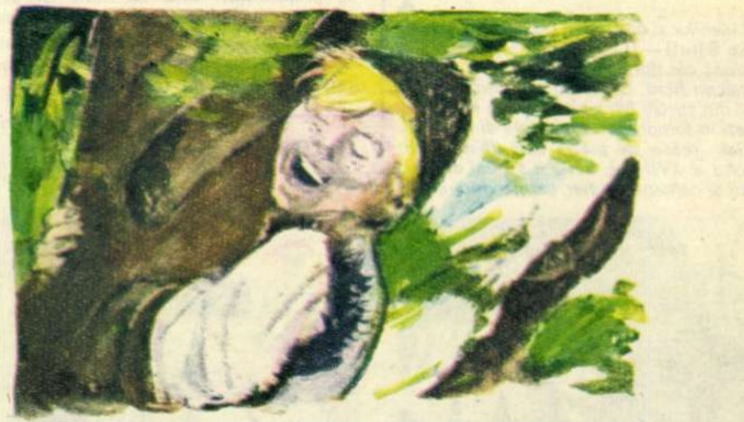

MĂ SUI ÎNCETIȘOR, BAG MÎNA ÎN SCORBURĂ UNDE ȘTIAM, ȘI NOROCUL MEU!... GĂBUIESC PUPĂZA! DUPĂ ACEEA PORNESC RĂPEDE CU DEMÎNCAREA LA LINGURARI.

PU-PU-PUP! PU-PU-PUP! PU-PU-PUP!

SORĂ-MEA CATRINA ZICE ATUNCI:

— I-AUZI, BĂDIȚĂ! DOAMNE CUM SÎNT UNIA DE NĂPĂSTUIESC OMUL CHIAR PE SFÎNTA DREPTATE!

ȘI-A DOUA ZI, MARȚI, TAMAN ÎN ZIUA DE LĂSATUL-SĂCULUI DE POSTUL SÎN PETRULUI, FĂCÎND MAMA UN CUPTIOR ZDRAVĂN DE ALIVENCI ȘI PLĂCINTE CU POALELE-N BRÎU ȘI PÂRPĂLIND NIȘTE PUI TINERI LA FRIGARE, Ș-APOI TĂVĂLINDU-I PRIN UNT, PE LA PRÎNZUL CEL MIC CHEAMĂ PE MĂTUȘA MĂRIUCA LUI MOȘ ANDREI LA NOI ȘI-I ZICE CU DRAGĂ INIMĂ:

— IA POFTIM, SORO, MAI BINE, SĂ MÎNCĂM CEVA DIN CE A DAT DUMNEZEU, SĂ CINSTIM CÎTE UN PAHAR DE VIN ÎN SĂNĂTATEA GOSPODARILOR NOȘTRI.

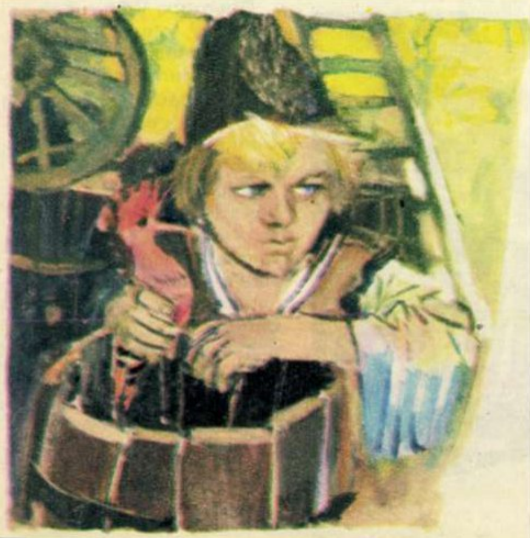

DUPĂ ASTA VIN ACASĂ, LEG PUPĂZA DE PICIOR C-O AȚĂ, Ș-O ÎNDOSESC DE MAMA VREO DOUĂ ZILE ÎN POD PRIN CELE PUTINE HÎRBUITE.

ÎNSĂ A DOUA ZI DUPĂ ASTA, IACĂ ȘI MĂTUȘA MĂRIUCA LUI MOȘ ANDREI VINE LA NOI C-O FALCĂ-N CERIU ȘI CU UNA-N PĂMÎNT.

— MAI AUZIT-AI DUMNEATA, CUMNATĂ, UNA CA ASTA, SĂ FURE ION PUPĂZA, CARE NE TREZEȘTE DES-DIMINEAȚA LA LUCRU DE ATÎȚIA ANI!?

CÎND AUD UNELE CA ACESTE, UMFLU PUPĂZA ȘI MĂ DUC DE-A DREPTUL ÎN TÎRGUL VITELOR, S-O VÎND.

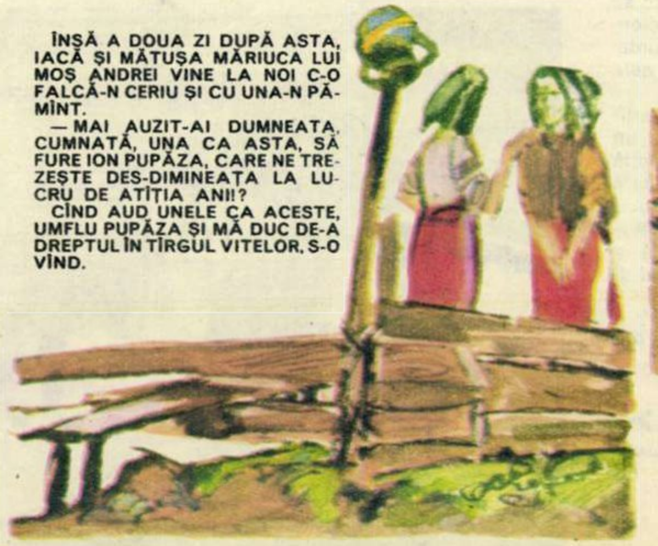

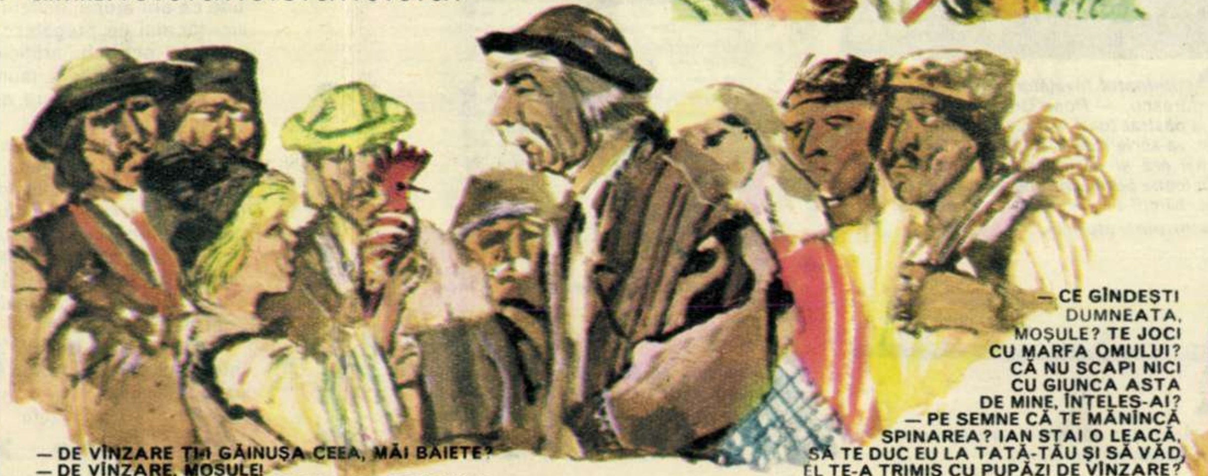

— DE VÎNZARE ȚI-I GĂINUȘA CEEA, MĂI BĂIETE?

— DE VÎNZARE, MOȘULE!

— IA AD-O-NCOACE LA MOȘUL, S-O DRĂMĂLUIASCĂ... IACA POZNĂ, C-AM SCĂPAT-O!

— CE GÎNDEȘTI DUMNEATA, MOȘULE? TE JOCI CU MARFA OMULUI? CĂ NU SCAPI NICI CU GIUNCA ASTA DE MINE, ÎNȚELES-AI?

— PE SEMNE CĂ TE MĂNÎNCĂ SPINAREA? IAN STAI O LEACĂ, SĂ TE DUC EU LA TATĂ-TĂU ȘI SĂ VĂD, EL TE-A TRIMIS CU PUPĂZI DE VÎNZARE?

TOATE CA TOATELE, DAR CÎND AM AUZIT EU DE TATA, AM CROIT-O LA FUGĂ SPRE HUMULEȘTI.

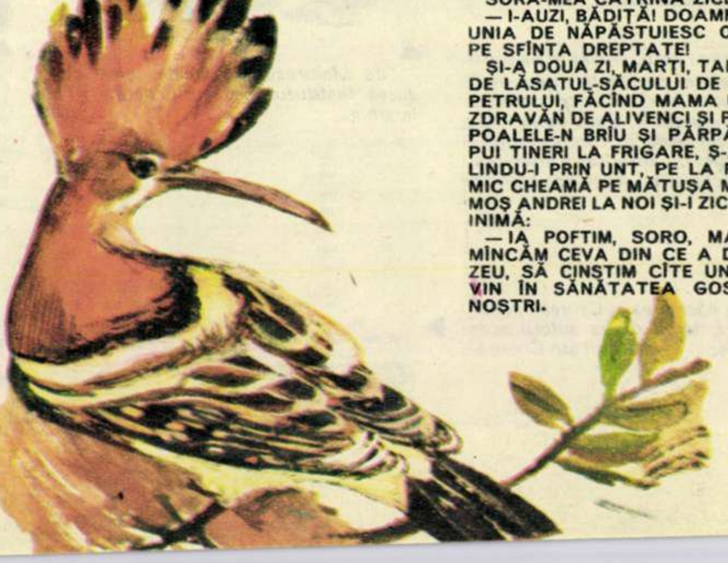

Casa din Humulești, *locul copilăriei lui Ion Creangă despre care scriitorul avea să noteze mai tîrziu:* **«Nu știu alții, cum sînt, dar eu, cînd mă gîndesc la locul nașterii mele, la casa părintească din Humulești, la stîlpul hornului unde lega mama o sfară cu motocei la capăt, de crăpau mîțele jucîndu-se cu ei, la prichiciul vetrei cel humit, de care mă țineam cînd începusem a merge copăcel, la cuptiorul pe care mă ascundeam, cînd ne jucam noi băieții de-a mijoarca, și la alte jocuri și jucării pline de hazuri și farmecul copilăresc, parcă-mi saltă și acum inima de bucurie».**

Astăzi, în acel loc se află o casă memorială.

Două din casele care odinioară l-au adăpostit pe marele povestitor din Humulești: **casa din Fălticeni** — *Ulița*

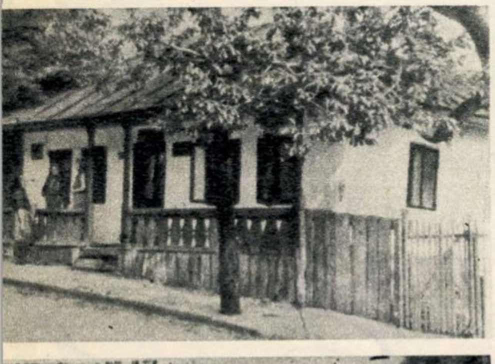

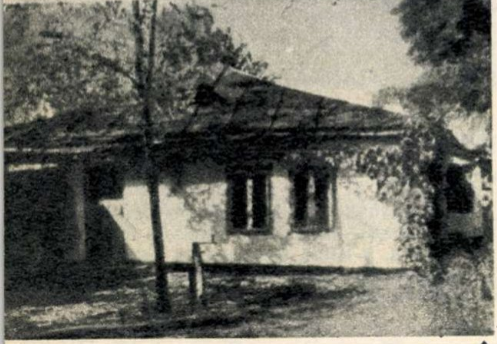

Rădășenilor și **casa din curtea bisericii, 40 de Sfinți** — *(Iași) unde a locuit Creangă după căsătorie.*

Diacon fiind, Creangă s-a mutat într-o casă din curtea Mănăstirii Golia pe care o vedeți în fotografie. «Locuința din incinta Goliei... masiv de piatră care dăinuia din secolul al XVII-lea, zăvorît cu uși de fier, gratii și obloane de fier care se închideau

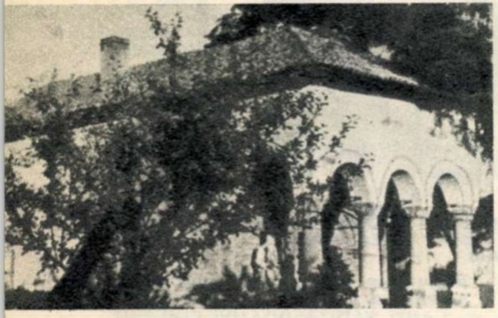

o dată cu venirea serii, strivea în singurătatea și răceala ei pe fiul țăranului de la Humulești» scrie în «Studii și documente» Gheorghe Ungureanu. Casa de la Golia se leagă de perioada în care Creangă a intrat în conflict cu autoritățile bisericești și care s-a încheiat cu lepădarea hainelor preoțești.

Pagini din «Scrierea și Cetirea» pentru elevii clasei I. Unul dintre autorii acestui manual a fost învățătorul Ion Creangă.

ÎN LUMEA LUI HARAP ALB

«Amu cică era odată într-o țară un crai care avea trei feciori. Și împăratul, fratele craiului, se numea Verde-împărat; și împăratul Verde nu avea feciori, ci numai fete...»

Motivul lesne de regăsit în basmul de pe orice meridian devine în cazul lui *Harap-Alb* un «Sesam deschide-te!» către o lume fantastică, creată de un artist genial.

Chipul senin, cinstea și curajul, încrederea în oameni, dragostea de dreptate și adevăr ne îndreptățesc să-l numim, pe feciorul cel mic al craiului, Făt-Frumos. Creangă i-a zis însă Harap-Alb, pentru că odată căzut în robia Spînului, el devine sluga acestuia ori sluga domnească, în basmul oriental, era harap.

Aventurile lui Harap Alb, care mai de care mai primejdioasă, se succed amețitor în tablouri pline de culoare și de mișcare. In acest tărîm fantast, nu apar însă animale fabuloase, nici balauri, ba nici chiar lei ori pardoși, ci doar urși, cu vigoarea urșilor carpatini, cerbi cu pielea încrustată de pietre scumpe, furnici și albine, care smulgîndu-și aripa o încredințează drept talisman celui care cîndva le-a făcut bine, — deci animale care populează poveștile populare românești. Domină însă calul înaripat, întruparea miraculoasă a basmului universal, pe care I. Creangă îl investește cu puterea de a-l face pe stăpînul său să cuprindă cosmosul, îndrăznețul vis de totdeauna al omului.

«Ei, stăpîne, cum ți se pare? Gîndit-ai vreodată că ai să ajungi soarele cu picioarele, luna cu mîna și prin nori să cauți cununa»? — îl întreabă el pe Harap-Alb, după ce îl desprinsese de trei ori de pămînt, purtîndu-l spre astre.

Harap-Alb nu are puteri supranaturale. El se poartă și rămîne om, înzestrat cu multe calități, e drept, perseverent și viteaz, dar mai mult flăcău al satului decît fecior de crai. Întrucît întruchipează binele căzut pradă forțelor întunericului, Harap-Alb este ajutat de forțe miraculoase.

În ajutorul lui nu vin doar insectele și animalele, dar și acele făpturi bizare care se solidarizează pentru triumful dreptății: Gerilă, Setilă, Flămînzilă, Ochilă și Păsări-Lăți-Lungilă, individualizate prin portrete grotești demne așa cum s-a spus de penelul unui Brueghel și care ne prezintă pe un mare scriitor, demn de apropierea pe care o face Iorga, atunci cînd îl compară cu Rabelais, nemuritorul părinte al lui Gargantua și Pantagruel. Chipul de ciclop al lui Ochilă semnifică agerimea, iar monologul lui este lucrat în maniera monologurilor rostite de bufoni, «nebunii» literaturii Renașterii: «... deasupra capului meu văd o mulțime nenumărată de văzute și nevăzute; văd iarba cum crește din pămînt, văd cum se rostogolește soarele după deal, luna și stelele cufundate în mare; copacii cu vîrful în jos, vitele cu picioarele în sus și oamenii umblînd cu capul între umere; văd în sfîrșit, ceea ce n-ași mai dori să vadă nimene, pentru a-și osteni vederea; văd niște guri căscate uitîndu-se la mine și nu-mi pot da seamă de ce vă mirați așa, mirav-ați de... frumusețe-vă!»

Cei cinci stranii prieteni sînt deopotrivă personaje comice și, în același timp, forțe supranaturale menite să înlăture piedicile pe care Harap-Alb cu puteri mărginite nu le putea trece.

Datorită lor, Harap Alb va dobîndi pe frumoasa vrăjitoare, fiica lui Roșu împărat, iar iubirea va fi aceea care va înfrînge trufia fetei.

Lumea lui «Harap-Alb» este de fapt universul basmului lui Creangă, același în esență în «Capra cu trei iezi», în «Punguța cu doi bani», în «Fata babei și fata moșneagului», în «Povestea porcului», în «Dănilă Prepeleac» ori în «Ivan Turbincă».

Acest univers de natură folclorică nu ne dezvăluie însă strădania unui culegător de folclor, ci pe scriitorul genial, stăpîn pe stilul oral, și a cărui operă întruchipează însuși spiritul popular. Aci, în umanismul popular și în umorul viguros și suculent stă marele talent al lui Ion Creangă.

Ne-am oprit la Harap-Alb pentru că, prin farmecul lui, acest basm este menit să ne rețină atenția la orice vîrstă. Și cum am putea oare rămîne indiferenți la caracterizarea vestitului Ochilă «frate cu Orbilă, văr primar cu Chiorilă, nepot de soră lui Pîndilă, din sat de la Chitilă, peste drum de Nemerilă ori din tîrg de la Să-l-cați, megieș cu Căutați și de urmă nu-i mai dați»? La vîrsta lecturilor de mai tîrziu ciudatul și hilarul cuplu Don-Quijote — Sancho Panza ne va aduce în minte fantastul cortegiu care își face apariția triumfală la palatul lui Roșu Împărat: «Și cum ajung, o dată intră buluc în ogradă, tușesc Harap-Alb și ceilalți în urmă, care mai de care mai chipos și mai îmbrăcat, de se tîrîiau ațele și curgeau oghelele după dînșii, parcă era oastea lui Papuc-Hogea-Hogegarul».

Așa arată tinerețea fără bătrînețe și viața fără de moarte a basmului marelui humuleștean.

DOMNICA FILIMON

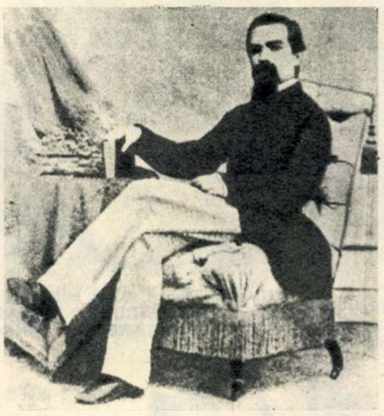

Titu **Maiorescu** *în vremea cînd conducea* **Institutul pedagogic** *de la «Trei Ierarhi».*

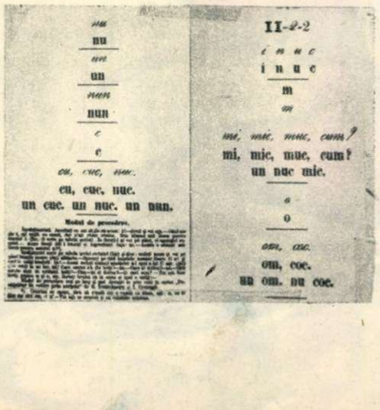

nu
un
nun
c
cu, cuc, nuc.
un cuc. un nuc. un nun.
Modul de procedere.

II-2-2
i n u c
m
mi, mic, muc, cum?
un nuc mic.
o
om, coc.
un om. nu coc.

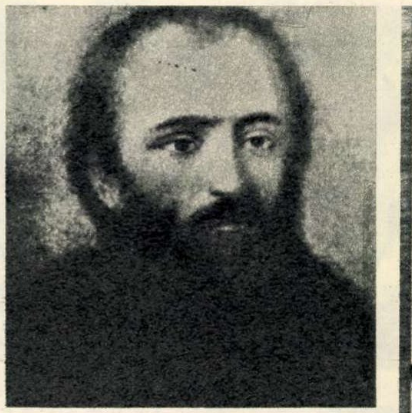

Luminatul învățător, părintele Isaia Teodorescu, — Popa Duhu, căruia Creangă i-a păstrat toată viața, vie amintire. Despre el, va scrie mai tîrziu în «Amintiri». «Bun mai era și părintele Duhu, cînd se afla în toane bune, Dumnezeu să-l ierte! Pus-a el, băieții în rînduială, cum nu mai văzusem pînă atunci».

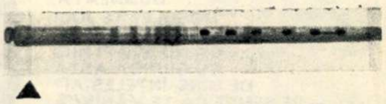

Unul din obiectele care i-au aparținut lui Creangă: un fluier.

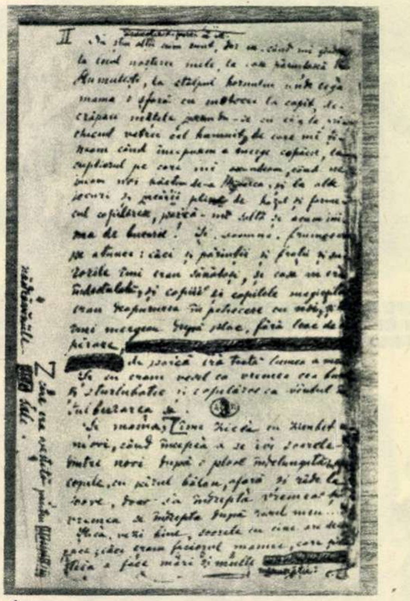

Amintiri din copilărie: *foaie de manuscris.*

«Ograda era plină de buruieni și umbrită din două părți de doi copaci rămuroși. În stînga, în fund, îndărătul altor nuci, un acoperiș de tablă vestea o căsuță și mai ioasă, semn că aluneca și mai jos de

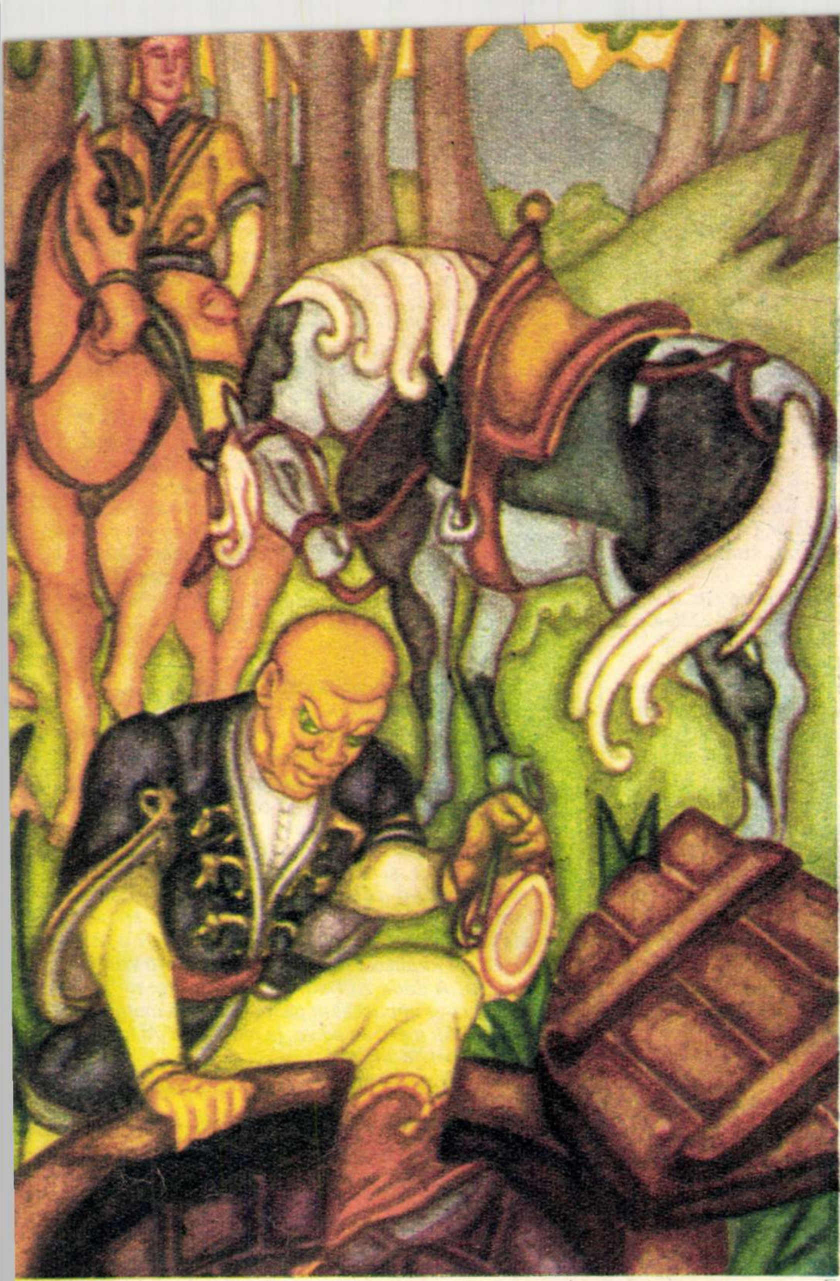

Ilustrație de **KIRIACOV** la „HARAP-ALB"

MICRO DOCUMENTAR

CREANGĂ
ȘCOLAR
CREANGĂ
ÎNVĂȚĂTOR

• «Ș-apoi să fi văzut pe neobositul părinte care umbla prin sat din casă în casă, împreună cu bădița Vasile al Ilioaiei, dascălul bisericii, un holtei zdravăn, frumos și voinic, și sfătuia pe oameni să-și deie copiii la învățătură. Și unde nu s-au adunat o mulțime de băieți și fete la școală între care eram și eu, un băiet prizărit, rușinos și fricos și de umbra mea» Așa își amintește Ion Creangă despre școala din Humulești, unde a început el a deprinde buchiile.

• Dar școala care dădea atestate de terminarea a patru ani de învățătură, se afla la Broșteni. Bunicul, David Creangă, și-a dus nepotul acolo, încredințîndu-l învățătorului cu faimă, Neculai Nanu.

• După cîteva luni de școală la Broșteni, în primăvara anului 1849, băiatul se îmbolnăvise de rîie și este trimis acasă, eveniment despre care Creangă avea să spună mai tîrziu: «ori s-a prins cartea de mine, ori nu, dar rîia căprească știu că s-a prins».

• Înființîndu-se școala, zisă domnească din Tîrgu Neamț, îl aflăm înscris, printre alți elevi și pe Ion Creangă. La această școală i-a fost profesor părintele Isaia Teodorescu, căruia i se spunea «Popa Duhu», pentru vorbele cu duh pe care le rostea el fără sfială pe seama chiar a celor mai strălucite fețe. Acest învățător plin de istețime și-a dăruit întreaga viață școlii și răspîndirii învățăturii. «Mare de inimă, iar de gură și mai mare, duh neastîmpărat și cutezător, spune despre el Creangă».

• La 27 noiembrie 1854, în catalogul de la școala catihetică din Fălticeni se afla și numele lui Creangă.

• Documentele rămase de la școala catihetică ne arată că orele de clasă durau în fiecare dimineață de la 8,30—11 și în fiecare după-amiază de la 2—4, în afară de joi cînd era liber.

• Clasat printre primii zece elevi bine pregătiți la școala din Fălticeni, Creangă este ales să urmeze seminarul de la Iași. Faptele se întîmplau la 29 august 1855.

• La cursurile și examenele Seminarului, Creangă a fost notat tot timpul cu: «bun», «foarte bun» și «eminent».

Creangă a rămas la Seminar pînă în septembrie 1858, cînd i se dă adeverință de absolvire.

• La 27 de ani, îl găsim pe Creangă înscris la Institutul pedagogic de la «Trei ierarhi», condus de Titu Maiorescu.

• A absolvit institutul la 10 iunie 1865 și a fost clasificat primul.

• Creangă a fost învățător la Iași, întîi la școala primară de la «Trei ierarhi» și apoi la aceea de la «Sărărie». Toate documentele vremii ni-l arată ca fiind un institutor plin de dragoste pentru copii, cu o mare pricepere pedagogică. El a fost autor de manuale școlare.

• «Cînd Creangă preda o lecție, era în clasă o liniște și o disciplină deplină. Copiii erau atît de atenți, încît îi urmăreau mișcările buzelor ».

Acestea sînt impresii rămase de la cei care au asistat la lecțiile ilustrului învățător.

• Creangă iubea foarte mult cărțile și le păstra cu grijă în lăzi și pe polițe. Îi plăcea să strîngă tot ce se tipărea pe vremea aceea. Toate cărțile lui Creangă erau legate și aveau inițialele lui săpate în cotoare. Din păcate, cea mai mare parte a cărților sale personale, precum și a manuscriselor s-au pierdut după moartea sa. O bună parte dintre ele au fost mai tîrziu recuperate.

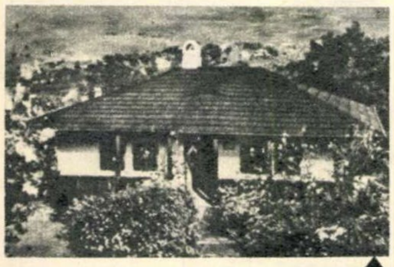

muchea Țicăului. Căsuța avea două odăițe despărțite printr-o săliță...». Așa descrie bojdeuca lui Creangă, George Călinescu, în monografia sa dedicată marelui povestitor. Și tot Călinescu povestește că atunci cînd Eminescu a vizitat pentru prima oară bojdeuca, Creangă l-a dus pe liric sus, pe dindosul casei, arătîndu-i priveliștea Iașilor și ospătîndu-l cu mîncări țărănești.

În imagine se află prima ediție, a «Amintirilor din copilărie», apărută la Iași în 1892, cu 8 ilustrații de Teodor Buicliu.

Eminescu a fost acela care l-a dus pe Creangă în cercul «Junimii» unde acesta a citit «Soacra cu trei nurori», care la 1 octombrie 1875, a apărut în cunoscuta publicație junimistă «Convorbiri literare».

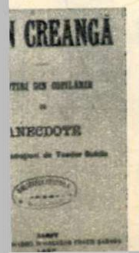

CREANGĂ

ANECDOTE

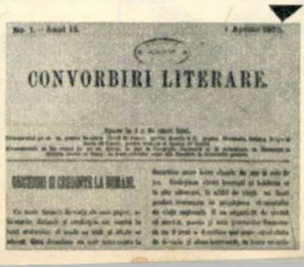

CONVORBIRI LITERARE.

SECVENȚE DIN FILMUL «AMINTIRI DIN COPILĂRIE», REALIZAT DE ELISABETA BOSTAN DUPĂ OPERA CU ACELAȘI NUME A LUI ION CREANGĂ.

HARALAMB ZINCĂ

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ

ROMAN FOILETON

XVII - MOARTEA M-A BĂTUT PE UMĂR

Dragi cutezători, deoarece spaţiul îmi este totuşi limitat, v-aş ruga să mă iertaţi pentru faptul că nu o să vă povestesc cum s-a desfăşurat călătoria mea de documentare. În schimb, o să vă pun la îndemînă cîteva fişe întocmite de mine — rod al investigaţiilor întreprinse.

Fişa nr. 1

Traian Mateş. 34 de ani. Tractorist. Înalt, deşirat. Ochi verzi. Pe cap un basc decolorat pe care, în timp ce vorbeşte, şi-l împinge cînd pe ochi, cînd pe ceafă, ca pe o căciulă. Cu chef de vorbă.

«Aveam pe atunci 15 ani, îşi aminteşte T.M., şi ieşeam cu cele două capre la păscut. Una era a noastră, cealaltă a vecinului. Nu-mi era frică de război. Hitleriştii treceau pe lîngă mine în sus şi în jos. Mă uitam după ei, dar eram cu ochii în patru la capre. Bătrînii ziceau că se apropie ceasul eliberării. Noaptea, tunurile se auzeau mai bine. Ziua, mai treceau avioane de-ale noastre. Într-o zi, mai spre dimineaţă, fiind cu caprele la păscut, am văzut

două avioane — erau de-ale noastre. Zburau nestingherite spre Turda. După vreo oră, le-am auzit din nou. Uitasem de ele. Se întorceau spre căşile lor. Deodată, am auzit o bubuitură. Nu ştiu prea bine ce s-a întîmplat acolo sus, în ceruri... Deodată, am văzut cum din coada unuia ţîşneşte o dîră neagră de fum. M-am speriat rău de tot căci avionul începuse să coboare şi să vină parcă spre mine. Am rupt-o la fugă. N-am văzut cînd avionul a căzut, căci m-am ascuns într-o groapă...»

Fişa nr. 2

Gheorghe Bordea. 53 de ani. Cooperator. O faţă aspră, ovală, brăzdată de cute adînci. Ochii înfundaţi în adîncul găvanelor. Vorbeşte rar, stins, de parcă ar fi suferit de plămîni:

«Era într-o zi de toamnă, povesteşte Gh. B. Îmi aduc bine aminte, pentru că porumbul stătea pe cîmp necules din pricina războiului. Şi era un porumb frumos, că ţi se rupea inima cînd îl vedeai cum se prăpădeşte (...). Aşa că în ziua aceea eram pe cîmp, camuflat în lanul de porumb. La vreo patru sute de metri de mine, nemţii săpau tranşee. Se pregăteau să reziste, să respingă atacurile armatelor noastre (...). Da, am văzut cele două avioane româneşti. Le-am văzut şi cînd s-au dus încolo, către Cluj, şi cînd s-au înapoiat... Pot să jur că nu s-a tras asupra lor... Nemţii săpau la tranşee, s-au camuflat, doar atît. Eu n-am auzit bubuitura. Poate că a fost... De ce să mint? Dacă n-am auzit-o, n-am auzit-o! Am văzut însă cum unul din avioane a luat foc. Am auzit apoi că aviatorul român a izbutit să se salveze. Cum, nu ştiu... S-a salvat, dar a căzut în mîna duşmanului... Eu nu l-am văzut. Lumea spunea că l-ar fi dus în comună, unde se afla un comandant german».

Fişa nr. 3

Ion Ion, 75 de ani. Suferind. Abia se ţine pe picioare.

Complet încărunţit. Vorbeşte rar, de parcă ar căuta cuvintele prin cine ştie ce ascunzători. Totuşi, are o minte lucidă, o memorie de invidiat.

«Eu l-am văzut pe român, căci mă găseam şi eu la cîmp, îşi aminteşte Ion Ion, dar mai aproape de locul unde a căzut avionul (...). L-am văzut pe român, mai întîi cam la vreo 20 de metri de flăcări. Cum a ajuns acolo, nu ştiu... Sărise singur, îl azvîrlise blestemăţia aia de flăcări, uile, nu ştiu. Zăcea aviatorul la pămînt, cu nasul în ţărînă, nemişcat, de ziceai că-i mort. Da' nu era. «Să mă duc la dînsul», am gîndit. Nemţii însă mi-au luat-o înainte. S-au repezit şi l-au cărat cît mai departe de flăcări. Abia atunci am văzut că omu' trăia. Faţa-i era plină de sînge, hainele, sau ce-o fi fost pe dînsu', fumegau... L-au urcat într-o maşină şi l-au dus la comandament (...). «Cu avionul ce a mai fost?» «Păi, a explodat... a ars... Mamă, mamă, ce mai ardea!»

Fişa nr. 4

Ileana Bălan. 58 de ani. Văduvă. Inaltă, uscăţivă. Îşi face mereu semnul crucii. E bănuitoare. Nu numai cu mine, ci cu toţi cei din jur. Nu-i place să povestească, să-şi amintească:

«Casa mea — pe atunci, parcă o blăstămase dumnezeu ... era peste drum de casa lui don primar, unde ghermanu' îşi rînduise comandamentu. De la fereastra casei, vedeam tot ce se pătrăcea păstă drum... şi bune, şi rele. Tătu vedeam (...). Am văzut, maică, cînd l-o coborît pe aviator din maşină. Doamne, în ce hal era! Plin de sînge... cu straiele rupte... Îl duceau să-i pună întrebări. Cine nu răspundea era împuşcat. Se vede treaba că n-o vrut să răspundă. A doua zi, l-au scos cu alţi doi militari români şi i-or împuşcat în păduricea de la marginea comunei. Aţi meri' pe acolo, la mormînt? Al lor e... l-or îngropat la un loc...

Fişa nr. 5

Ştefan Cercelan — 62 de ani. Înalt, vînos, cu o

DRAGI MINITEHNICIENI, pregătiţi-vă de oaspeţi !

Concursul Minitehnicus, ediţia 1970, se anunţă plin de surprize. Iată că la cea de a treia ediţie a sa, Minitehnicus primeşte oaspeţi de peste hotare.

LA EXPOZIŢIA PE ŢARĂ MINITEHNICUS '70 VOR PARTICIPA COPII DIN PESTE 30 DE ŢĂRI.

Vom reveni cu amănunte în numerele viitoare.

CLUBUL MINITEHNICUS COMUNICĂ:

PREMIILE

LA CEA DE A III-A EDIŢIE A CONCURSULUI MINITEHNICUS

PREMIUL CEL MARE INDIVIDUAL (un singur premiu, indiferent de secţie) — *UN TELEVIZOR PORTABIL.*

PREMIUL CEL MARE COLECTIV (un singur premiu, indiferent de secţie) — *CÎTE UN APARAT DE RADIO CU TRANZISTOARE «ALBATROS» fiecărui membru al colectivului* (total 6 aparate).

PREMII INDIVIDUALE
(pentru fiecare secţie în parte)

PREMIUL I — *CÎTE UN MAGNETOFON* (total 3 magnetofoane).
PREMIUL II — *CÎTE UN APARAT DE RADIO CU TRANZISTOARE «MAMAIA»* (total 3 aparate).
PREMIUL III — *CÎTE O BICICLETĂ «TOHAN»* (total 3 biciclete).

5 PREMII DE ORIGINALITATE (indiferent de secţie) — *CÎTE UN CEAS DE MÎNĂ.*

5 PREMII SPECIALE (indiferent de secţie) — *CÎTE O TRUSĂ STILOU* — CREION «KAWECO».

5 MENŢIUNI (indiferent de secţie) — *CÎTE UN APARAT FOTO «CERTINA».*

PREMII COLECTIVE
(pentru fiecare secţie în parte, fiecărui membru al colectivului)

PREMIUL I — *CÎTE O BICICLETĂ «TOHAN»* (total 18 biciclete).
PREMIUL II — *CÎTE UN CEAS DE MÎNĂ «POBEDA»* (total 18 ceasuri).
PREMIUL III — *CÎTE O TRUSĂ STILOU*-CREION «KAWECO» (total 18 truse).

5 PREMII DE ORIGINALITATE (indiferent de secţie) — *CÎTE UN APARAT FOTO «CERTINA»* (total 30 de aparate).

5 PREMII SPECIALE (indiferent de secţie) — *CÎTE UN STILOU «KAWECO»* (total 30 de stilouri)

5 MENTIUNI (indiferent de secţie) — *CÎTE UN SERVICIU DE BIROU «FLORA»* (total 30 de servicii).

PREMII OFERITE DE
«RACHETA CUTEZĂTORILOR»

I. PENTRU CONSTRUCŢIILE SPECIALE ANUNŢA-

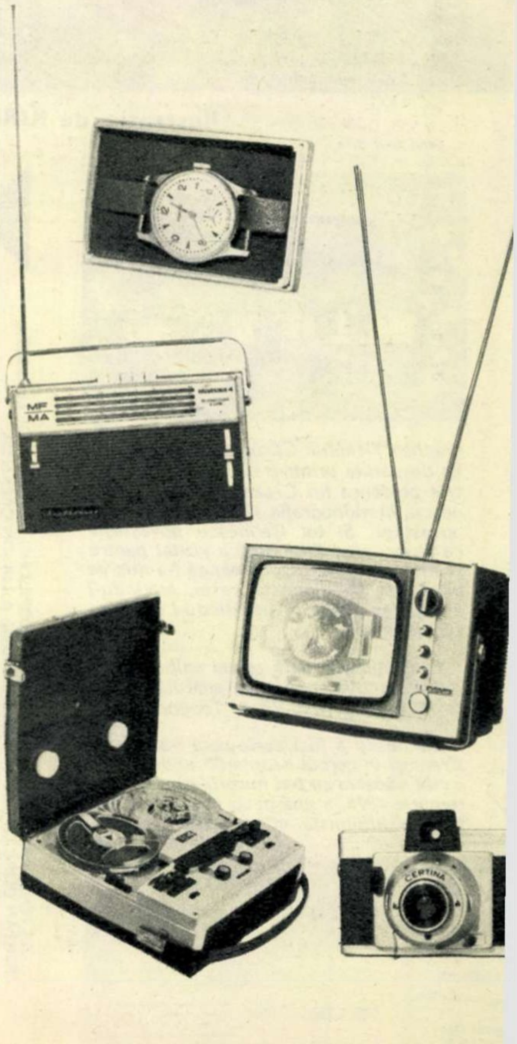

• DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ •

mustaţă bogată, pe care o răsuceşte în sus, cu răbdare, ca pe vremea împăratului Franţ Josef... Vorbeşte mult, cu plăcere. Uită de unde a început. Fire veselă, de om care se ţine de pozne.

«Şi uite aşa, dom'le dragă, am ajuns şi gropar, îmi relatează el printre altele. Fără voia mea, dom'le... Şi ghinionu a căzut nu numai pe capu'meu, ci şi pe al lui Mitru Brădean — săracu'! O murit acum trei ani. O fost om cumsecade. Mă ştiam cu dînsul (...). Pe mine şi pe Mitru ne-or luat nemţii din drum şi ne-or dus să săpăm groapa celor trei români împuşcaţi... Baba Palaghia era şi ea acolo. Biata de ea! N-a apucat să aprindă luminările şi-or împuşcat-o în cap (...). Ne-or pus să săpăm... Chiar acolo în poiană am săpat groapa... Eu cu Mitru i-am coborît în groapă şi am aruncat pămînt peste ei(...). Da, unul era aviator. De unde ştiu? După uniformă. N-au avut acte. Nemţii le-or luat. Că noi am vrut să le scriem numele pe cruce, da nu ne-or lăsat... După asta, i-am spus lui Mitru că ar fi bine să fugim ca să nu ne puşte şi pe noi».

Desigur, n-am dat spre publicare toate fişele rezultate din această călătorie de documentare. Aş dori însă să arăt că Ştefan Cercelan — «groparul» — a vrut să mă conducă la mormîntul celor trei prizonieri români, împuşcaţi de inamic într-o zi de toamnă, pe pămîntul mănos al Transilvaniei. L-am refuzat.

În aceeaşi zi, după-amiază, la ceasul cînd soarele prinse să asfinţească, am pornit-o agale spre păduricea din vecinătatea comunei. Am zărit mai întîi poiana, apoi o cruce ca două braţe care parcă mă aşteptau, pe urmă mormîntul. M-am apropiat şi teama că mormîntul ar putea fi neîngrijit mi s-a risipit. Se vedea că oamenii locului luaseră obiceiul să treacă pe aici şi să presare flori. Le-am presărat şi eu pe ale mele. Nu ştiu cît timp am stat aşa, în nemişcare. Peste pădurice pogorau umbrele înserării. Mă pregăteam să fac cale întoarsă, cînd am auzit paşi apropiindu-se. Am tresărit. M-am uitat peste umăr Am văzut un bărbat de vreo patruzeci şi cinci de ani, venind spre mine. Ţinea în mînă un buchet de flori. În clipa aceea, mi-a părut bine că cineva spărgea cu prezenţa sa liniştea ce se lăsase. Necunoscutul, îmbrăcat destul de simplu, s-a apropiat sfios ca şi cînd ar fi vrut să-şi ceară scuze pentru faptul că mă tulbura. S-a aplecat şi a pus buchetul pe mormînt, lîngă rădăcina crucii. Apoi, închizînd ochii, a păstrat un minut reculegere. În aceste clipe, i-am cercetat faţa măslinie, bărbia energică, gura îndărătnică. A simţit că-l cercetez: a deschis ochii şi s-a răsucit brusc spre mine. Am încremenit, căci în mînă ţinea un revolver cu ţeava îndreptată spre pieptul meu. Pe faţa-i pînă atunci sfioasă, răsărise expresia unei bucurii răutăcioase.

— Ce-i asta, domnule? am murmurat eu.

— V-am atras atenţia să nu vă apucaţi să dezgropaţi morţii, a şuierat el printre dinţi. Nu m-aţi ascultat. Acum, a sunat ceasul.

A rînjit. S-a jucat cu revolverul, apoi l-a îndreptat din nou spre mine. Ciudat! Încremenisem, dar frică nu-mi era.

— N-o fac cu plăcere, a ţinut «omul invizibil» să-mi mărturisească, dar trebuie. Am conştiinţa împăcată. V-am avertizat. Nu m-aţi ascultat...

L-am văzut ridicînd cu încetineală braţul stîng şi a închis un ochi... Deodată, a răsunat o împuşcătură. Flacăra armei n-am văzut-o în faţă, ci undeva în stînga. Spre uluirea mea, arma din mîna «omului invizibil» a căzut aşa cum cade un măr dintr-un pom. A mai răsunat o împuşcătură. Omul a dat să fugă, dar şchiopăta. Nu mai înţelegeam nimic... În clipa următoare, am zărit ieşind din pădurice trei bărbaţi... civili tustrei... Unul din ei cu arma în mînă venea spre mine, ceilalţi doi s-au repezit la «omul invizibil». N-am fost în stare să clintesc. Doar cînd cel cu arma în mînă a ajuns la cîţiva metri de mine, am scos un strigăt de bucurie:

— Lucian! Căpitanul Lucian!

(Va urma)

TE ÎN «RACHETA CUTEZĂTORILOR» NR. 3

INDIVIDUAL: *UN CEAS DE MÎNĂ MARCA «DOXA»*

COLECTIV: *CÎTE O TRUSĂ STILOU-CREION «KAWECO»* (total 6 truse).

Aceste premii vor fi atribuite suplimentar, în afara premiului normal obţinut de concurenţi.

II. PENTRU CATEGORIA SPECIALĂ — MEMBRII CLUBULUI MINITEHNICUS CARE AU ABSOLVIT CLASA A VIII-A

PREMII INDIVIDUALE
(indiferent de secţie)

PREMIUL I — *UN MAGNETOFON*
PREMIUL II — *UN APARAT DE RADIO CU TRANZISTOARE «MAMAIA»*
PREMIUL III — *O BICICLETĂ «TOHAN»*

PREMII COLECTIVE
(indiferent de secţie, fiecărui membru al colectivului în parte)

PREMIUL I — *CÎTE O BICICLETĂ «TOHAN»* (total 6 biciclete).
PREMIUL II — *CÎTE UN CEAS DE MÎNĂ «POBEDA»* (total 6 ceasuri).
PREMIUL III — *CÎTE O TRUSĂ STILOU-CREION «KAWECO»* (total 6 truse).

(NOTĂ: *COLECTIVUL SE LIMITEAZĂ LA MAXIMUM 6 CONCURENŢI).*

ÎN TOTAL, VOR PRIMI DIVERSE PREMII ŞI MENŢIUNI UN NUMĂR DE 203 CONCURENŢI.

ACEŞTIA DEVIN AUTOMAT MEMBRI AI CLUBULUI MINITEHNICUS ŞI VOR PRIMI CARNETUL DE MEMBRU, INSIGNA ŞI ECUSONUL DE AUR. (Celor care deţin calitatea de membru li se va mai aplica pe carnet o viză specială de participare pentru ediţia 1970). ATÎT PREMIAŢII INDIVIDUALI, CÎT ŞI COLECTIVELE VOR PRIMI «FANIONUL MINITEHNICUS».

TOTODATĂ, PREMIAŢII VOR MERGE ÎN TABĂRA SPECIALĂ MINITEHNICUS, UNDE VA AVEA LOC CEA DE A DOUA SESIUNE ŞTIINŢIFICĂ A CLUBULUI.

NU UITAŢI, MINITEHNICIENI!

LA CEREREA JURIULUI, ORICE REALIZATOR AL UNEI CONSTRUCŢII CARE SUSCITĂ INTERES VA PUTEA FI CHEMAT SPRE A-ŞI SUSŢINE LUCRAREA. PRIN URMARE, PREGĂTIŢI-VĂ DIN TIMP, TEORETIC ŞI PRACTIC ÎN VEDEREA UNEI ASEMENEA EVENTUALITĂŢI.

IMPORTANT !

CEI CARE NU AU TRIMIS PÎNĂ ACUM BREVETELE, O MAI POT FACE FOLOSIND **Brevetul de tip special** APĂRUT ÎN «RACHETA CUTEZĂTORILOR» NR. 5 (decembrie), CARE POATE FI DEPUS LA CONSILIILE JUDEŢENE ALE ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR PÎNĂ LA 30 DECEMBRIE 1969 (data poştei). ÎN LEGĂTURĂ CU ACEASTA, RUGĂM CONSILIILE JUDEŢENE SĂ TRIMITĂ REVISTEI O INFORMARE SUPLIMENTARĂ PRIVIND NUMĂRUL DE BREVETE SPECIALE PRIMITE, PÎNĂ LA 10 IANUARIE 1970 (data poştei) SPRE A PUTEA PUBLICA CIFRELE REALE DE BREVETE SOSITE ÎN FIECARE JUDEŢ.

Senzaţia concursului!

Concursul Minitehnicus, ediţia 1970, oferă concurenţilor posibilitatea de a participa cu lucrările lor la

TÎRGUL INTERNAŢIONAL PENTRU INVENŢII APARŢINÎND ELEVILOR

care se va desfăşura în JAPONIA începînd din luna octombrie 1970 pînă în luna martie 1971, cu participarea elevilor din 50 de ţări. Tîrgul va fi urmat de o expoziţie în circuit cuprinzînd, în afară de Tokio, oraşele Nogoy, Osaka, Fukuoka şi alte localităţi importante din Japonia.

Tîrgul este patronat de Agenţia de informaţii KYODO şi Asociaţia pentru invenţii din Japonia.

PRIN URMARE...

Lucrările care vor fi considerate invenţii în cadrul concursului MINITEHNICUS 1970 au toate şansele de a participa la Tîrgul internaţional de invenţii pentru elevi.

CONDIŢII DE PARTICIPARE:

1. Poate participa orice elev din clasele V-XII individual sau în colectiv.

2. Temele invenţiilor sînt la libera alegere.

3. Lucrările vor trebui să fie absolut originale. Ele vor fi selecţionate în baza avizului Oficiului de brevete şi invenţii.

4. Construcţiile nu trebuie să aibă un volum mai mare de 1 m^3, iar greutatea nu trebuie să depăşească 20 kg.

5. Construcţiile perisabile, cele construite din sticlă sau din materiale uşor casabile nu pot participa.

6. Cei ce doresc să participe la tîrg vor trimite revistei «Cutezătorii», pînă la data de 15 februarie 1970 următoarele:

— Cererea de participare individuală sau colectivă, care înseamnă şi un angajament categoric în ceea ce priveşte realizarea invenţiei.

— Numele complet, adresa, vîrsta, clasa, şcoala.

— Schiţa de principiu a invenţiei însoţită de toate explicaţiile tehnice (particularităţi, caracteristici, utilitatea invenţiei etc...).

7. Lucrările propriu-zise vor fi trimise direct revistei «Cutezătorii» pînă la data de 1 iulie 1970 purtînd o etichetă foarte vizibilă ce va conţine specificarea: «Pentru Tîrgul internaţional al elevilor».

INVENŢIILE SOSITE ASTFEL SE CONSIDERĂ CA FĂCÎND PARTE DIN CONCURSUL MINITEHNICUS, ELE PUTÎND CANDIDA LA PREMII CONFORM NORMELOR STABILITE ÎN REGULAMENT (categoria claselor V-VIII separat, categoria claselor IX-XII separat).

PREMII

Comisia de experţi a Tîrgului internaţional de la Tokio va conferi numeroase premii şi menţiuni.

IMPORTANT!

CÎŞTIGĂTORUL CELUI MAI MARE PREMIU VA FI INVITAT ÎN JAPONIA CU ÎNSOŢITOR. TUTUROR PARTICIPANŢILOR LE VOR FI ACORDATE DISTINCŢII.

Bolidul misterios 5

SCENARIU E. HADAI
DESENE I. DONCA

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE: DUPĂ O DESCINDERE PE LUNĂ, UNDE ÎNTÎLNEȘTE CENTRE ENERGETICE DE ORIGINE NECUNOSCUTĂ ȘI UN CORP SFERIC PE O ORBITĂ CIRCUMLUNARĂ, CARE EMITE RADIOSEMNALE, ECHIPAJUL NAVEI SELENA PORNEȘTE SPRE MARTE, DIN DIRECȚIA CĂREIA SÎNT RECEPȚIONATE SEMNALE IDENTICE. AICI, ASTRONAUȚII SE ÎNTÎLNESC CU TREI FIINȚE STRANII, DESCOPERĂ CUPOLA ÎN CARE SE ADĂPOSTISERĂ ȘI O SERIE DE APARATE CARE DENOTĂ O CIVILIZAȚIE TEHNICĂ AVANSATĂ. DERULAREA BENZILOR GĂSITE LE ATRAGE ATENȚIA ASUPRA UNUI MARE PERICOL. O DATĂ CU IVIREA UNOR FULGERE ROȘII PE CERUL PLANETEI MARTE, ASTRONAUȚII SÎNT RECHEMAȚI PE TERRA.

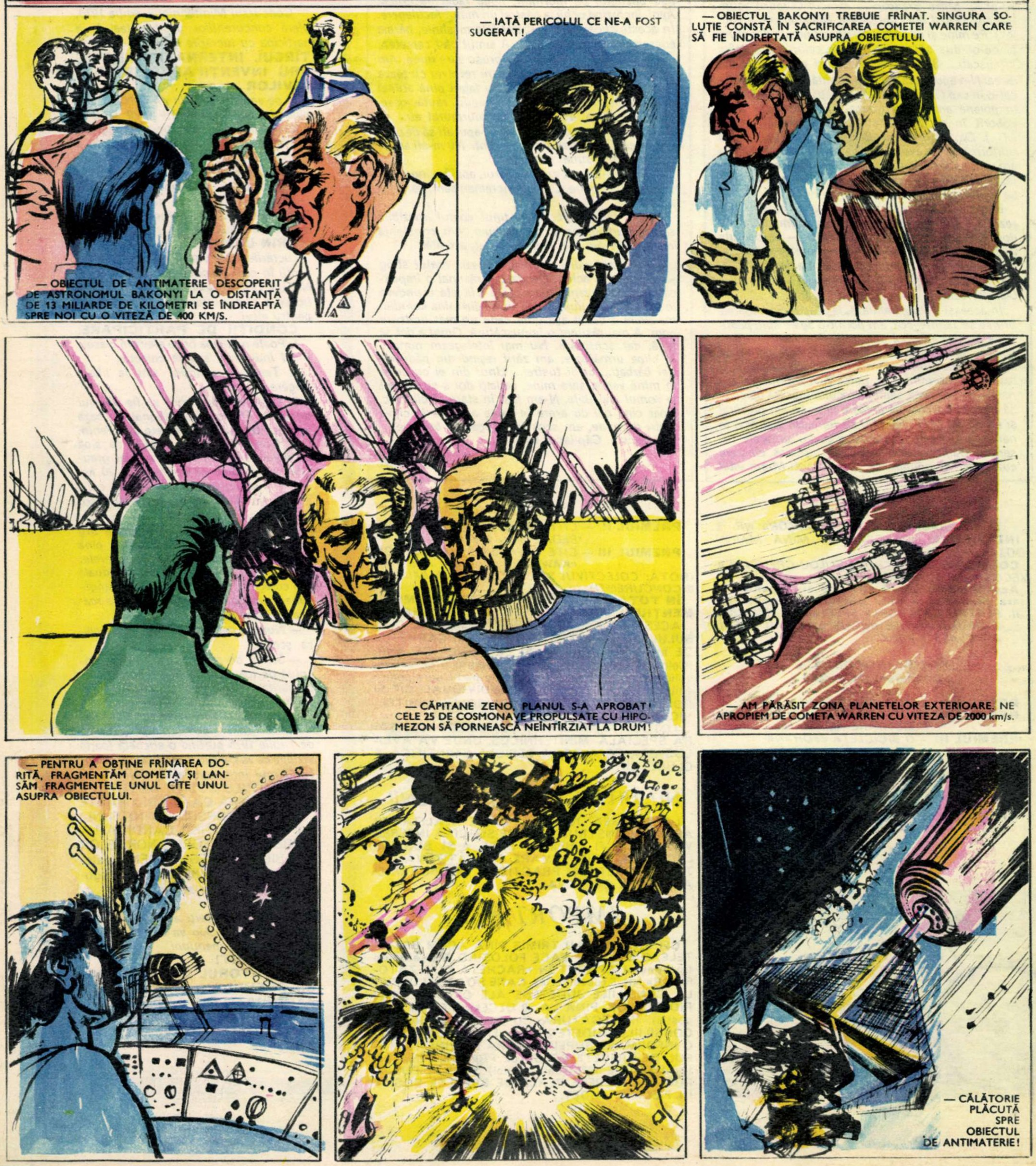
— OBIECTUL DE ANTIMATERIE DESCOPERIT DE ASTRONOMUL BAKONYI LA O DISTANȚĂ DE 13 MILIARDE DE KILOMETRI SE ÎNDREAPTĂ SPRE NOI CU O VITEZĂ DE 400 KM/S.
— IATĂ PERICOLUL CE NE-A FOST SUGERAT!
— OBIECTUL BAKONYI TREBUIE FRÎNAT. SINGURA SOLUȚIE CONSTĂ ÎN SACRIFICAREA COMETEI WARREN CARE SĂ FIE ÎNDREPTATĂ ASUPRA OBIECTULUI.
— CĂPITANE ZENO, PLANUL S-A APROBAT! CELE 25 DE COSMONAVE PROPULSATE CU HIPOMEZON SĂ PORNEASCĂ NEÎNTÎRZIAT LA DRUM!
— AM PĂRĂSIT ZONA PLANETELOR EXTERIOARE. NE APROPIEM DE COMETA WARREN CU VITEZA DE 2000 km/s.
— PENTRU A OBȚINE FRÎNAREA DORITĂ, FRAGMENTĂM COMETA ȘI LANSĂM FRAGMENTELE UNUL CÎTE UNUL ASUPRA OBIECTULUI.
— CĂLĂTORIE PLĂCUTĂ SPRE OBIECTUL DE ANTIMATERIE!

(VA URMA)

Un admirator fericit: Dumitrache i-a acordat citeva secunde și un autograf.

CORSARUL

VI SE DESTĂINUIE

4

Pentru marea majoritate a suporterilor care vin să vadă fotbal, viața unui jucător se confundă cu meciurile acestuia, cu acele minute în care el se prezintă în fața publicului pentru a etala ceea ce a învățat în anii de ucenicie. Este o eroare în care cad nu numai spectatorii, ci chiar și fotbaliștii, înainte de a deveni cu adevărat... fotbaliști. Adică, în acea perioadă în care înveți alfabetul acestui minunat joc, primele sale litere — dacă se poate spune așa. Este timpul claselor primare ale fotbalului, pe care-l petreci, de regulă, singur (adică fără antrenor), cînd încerci să imiți tocmai ceea ce ai văzut la jucătorii adevărați, în cursul jocurilor mari.

Eu, și alți băieți din generația mea, am avut și marele avantaj al televiziunii, aceste cursuri fără frecvență la cele mai înalte «universități» ale fotbalului mondial. Cred că n-am să uit niciodată în viața mea partida aceea, jucată la Madrid, de către «Real» și «Penarol Montevideo», în finala «Cupei intercontinentale». În cele nouăzeci de minute de transmisie mi-am ales modelul ideal, pe ecuadorianul Spencer, care juca la «Penarol» între Joya și Rochas dribling irezistibil, viteză de reacție și, mai ales, niște «frîne» extraordinare pe care, punîndu-le la momentul oportun, le transformau instantaneu, dintr-un bolid în plină viteză, într-o stană de piatră. În clipa în care am înțeles acest lucru esențial pentru un centru atacant, mi-am dat seama că voi ajunge fotbalist de talia lui, numai atunci cînd voi ști să pun aceste «frîne». N-am spus nimănui nimic despre descoperirea mea (mi-era cam jenă), dar din ziua aceea (mai corect spus, din seara aceea), ani de-a rîndul nu am făcut altceva decît să-mi pun singur... «frîna». Pentru a realiza acest lucru nu este suficientă doar controlarea perfectă a balonului, ci și coordonare fără cusur a tuturor mușchilor picioarelor, a funcțiunilor întregului organism. Este drept, pe vremea aceea nu știam prea exact și rotund toate aceste amănunte. Le-am aflat mai tîrziu, sub conducerea lui nea Traian, la Dinamo. Atunci știam doar esențialul: că trebuie să fac în așa fel încît, oricînd vreau, să mă pot opri brusc din sprintul cel mai dezlănțuit. Și fără să am habar că acționez potrivit uneia dintre cele mai dure legi metodologice — repetiția pînă la crearea automatismelor-ceasuri nenumărate, pe terenul sui generis de lîngă «Șină», învățam să pun... «frîna» cînd trebuie.

Nu-mi era prea ușor, mai ales că aceste exerciții le făceam, cum era și normal, fără minge. Și, vă rog, arătați-mi mie puștiul care este dispus să se desparta de minge, cînd o are la trei pași de el. Dar... trebuia! Și dacă așa trebuia, pentru a deveni... Spencer, atunci nimic nu mi se mai părea chiar atît de greu... Este adevărat, uneori mi se cam făcea lehamite și îmi venea să las totul baltă. În asemenea clipe însă, intervenea dragostea mea pentru minge, dragoste care mă chema înapoi pe teren cu o forță irezistibilă.

Într-o bună zi, cînd ne întorceam frînți de la «Șină», unde pe cont propriu exersasem vreo cinci ore «frîna» lui Spencer, unul dintre băieți, Mircea Zabalovici, mi-a zis, deodată:

— Nu crezi că ar fi timpul să mergem să le arătăm și altora ceea ce știm?... Poate că — a continuat el zîmbind — este nevoie de noi la vreo echipă mare...

Sincer, am rămas mirat la propunerea lui Zabalovici. La orice mă așteptam, în afară de asta. Deși — tot cu sinceritate mărturisesc — nimic nu-mi convenea mai bine decît această invitație spre mai sus. Am continuat drumul în tăcere. În fața porții, Zabalovici mi-a spus:

— Ce zici, vrei să mergem mîine la Rapid, în Giulești?

M-am uitat la Zabalovici să văd dacă nu-și bate joc de mine. Era foarte serios și chiar un pic îngîndurat.

— Cum de ți-a venit ideea asta?

— Am citit în «Sportul» că mîine după masă este trial în Giulești. Și mă gîndesc că dacă mergem în Giulești, avem un avantaj și la transport: tramvaiul 12 care trece prin cartierul nostru ne duce pînă la poarta stadionului...

Ce să mai lungesc vorba, n-am dormit toată noaptea, dimineața la școală nu-mi găseam locul în bancă, dar la trei și ceva eram la Podul Grant. Am intrat pe stadion pe poarta de lîngă teatru, așa cum intri într-un templu... Mulți ani mai tîrziu, la Paris, într-o după-amiază de primăvară, am trăit aceleași sentimente, pătrunzînd în clădirea mohorîtă a Luvrului. Ne ducea dom' profesor Angelo să vizităm acest mare «depozit al frumoaselor amintiri ale oamenilor».

Cînd am intrat pe sub arcadele din Giulești, sufletul meu era plin de chipurile din cartea de aur a fotbalului care s-a jucat aci, la Podul Grant: Baratki, Auer, Ionică Bogdan, Marian... și atîția alții. În după-amiaza aceea de trial, pe gazonul verde al Giuleștiului, erau o sumedenie de copii, fiecare cu cîte o minge, încercîndu-și șansa. Unii veniseră și cu mămicile care îi încurajau din tribune...

Un dialog totdeauna pasionant.

CALEIDOSCOP SPORTIV

Napoleon și șahul

Se știe, Napoleon Bonaparte, celebrul împărat al Franței, se dădea în vînt după șah. Cum avea puțin timp liber — fie că se afla în vreun salon de recepție, pe puntea unei corăbii sau în vreun cort de campanie — imediat cerea piesele și încingea o partidă. Numai că marele strateg și învingător de pe cîmpurile de luptă, pe tabla de șah era mereu învins. Dar, pentru că se înfuria și punea la inimă fiecare înfrîngere de felul acesta, și pentru a-i face zile bune împăratului (dar și lor), partenerii se lăsau de multe ori bătuți cu bună știință...

KEMPO

În preocupările școlarilor japonezi, sportul ocupă un loc important. Cele mai iubite sporturi practicate de ei sînt următoarele: *judo*, *baschetul*, *tenisul de masă* și *kempo*, sau — cum i se mai spune — arta de a te apăra cu ajutorul unui baston. În fotografie se vede o elevă în timpul unei demonstrații de kempo. Folosind un simplu băț, pe care-l manevrează cu agilitate, ea reușește să doboare doi «agresori».

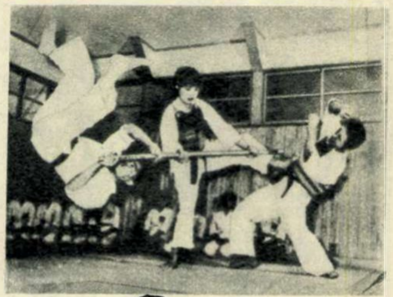

ÎL CUNOAȘTEȚI PE PELÉ?

Cine n-a auzit de el? Cine nu-l cunoaște? Chiar înainte de a ști ce este predicatul, înălțimea Alpilor, formula apei și raza cercului, ba uneori chiar înainte de a ști cît fac doi și cu doi, sau de-a desena bastonașe.

Totuși, îl cunoașteți într-adevăr pe Pelé? Ziaristul Petre Cristea vă ajută să răspundeți cu îndrăzneală «da» la această întrebare, oferindu-vă cartea «Pelé, Brazilia, fotbalul și... samba». În paginile ei autorul, care a stat personal de vorbă cu celebrul fotbalist, vă prezintă un Pelé surprins în toată complexitatea personalității sale și, totodată, un mare fotbalist prieten al copiilor.

Vă recomandăm această carte. Cereți-o în librării și în biblioteci.

PELÉ
BRAZILIA
FOTBALUL
ȘI
SAMBA

ÎN ATENȚIA PARTICIPANȚILOR la concursul „CĂLUȚUL DE FILDEȘ“

TIMPUL DE GÎNDIRE

În cursul desfășurării unei partide de șah prin corespondență, o mare importanță o are socotirea timpului de gîndire. Acesta se notează în felul următor: Alb: Ionescu Dumitru, adresa... Negru Ștefan Petre, adresa......

DATA		TIMP		MUTAREA			DATA		TIMP		
Primit	Răspuns	La mutare	Total	Alb	Nr.	Negru	Primit	Răspuns	Mutare	Total	Observații
—	1.XII	—	—	e2—e4	1.	e7—e6	3.XII	4.XII	1	1	
5.XII	6.XII	1	1	d2—d4	2.	d7—d5	7.XII	8.XII	1	2	
10.XII	12.XII	2	3	e4—e5	3.	c7—c5	13.XII	14.XII	1	3	
15.XII	17.XII	2	5	Cg1—f3	4.	Cb8—c6	18.XII	20.XII	2	5	
21.XII	23.XII	2	7	Nf1—d3	5.	05—d4	24.XII	26.XII	2	7	
28.XII	30.XII	2	9	0—0	6.	Cg8—e7	31.XII	3.I	3	10	

Și acum, să ne ocupăm de felul în care se completează un imprimat sau, în lipsă, o carte poștală obișnuită. În primul rînd adresa, atît cea personală, cît și a adversarului, trebuie să fie scrisă exact și foarte citeț și, pe cît posibil, cu indicarea oficiului poștal. La prima mutare vom scrie, spre exemplu: «Dragă prietene, deschid partida, cu mutarea 1. e2—e4». (Nu uitați să indicați data trimiterii mutării). Partenerul trebuie să răspundă astfel: «La mutarea dv. nr. 1 e2—e4 răspund 1. c7—c6. Am primit c.p. la 3.XII. Răspund la 4.XII. Timp de gîndire 1 zi».

În mod obligatoriu se va repeta ultima mutare a adversarului.

DR. RADU VASILESCU

108

6

Scenariu: DUMITRU ALMAȘ

Desene: PUIU MANU

DAN BUZDUGAN

ÎN DIMINEAȚA ZILEI DE 13 AUGUST 1595, SINAN PAȘA PORNISE ATACUL ÎMPOTRIVA ROMÂNILOR CARE SE APĂRAU LA CĂLUGĂRENI, PE MALUL NEAJLOVULUI. DAR, ÎN ACEA CLIPĂ ZBUCIUMATĂ, RADA N-APUCASE SĂ-L VESTEASCĂ PE MIHAI VODĂ DESPRE TRĂDAREA LUI MITREA VORNICUL, IAR DAN BUZDUGAN ZĂCEA ÎNCĂ LEGAT ÎN CORT.

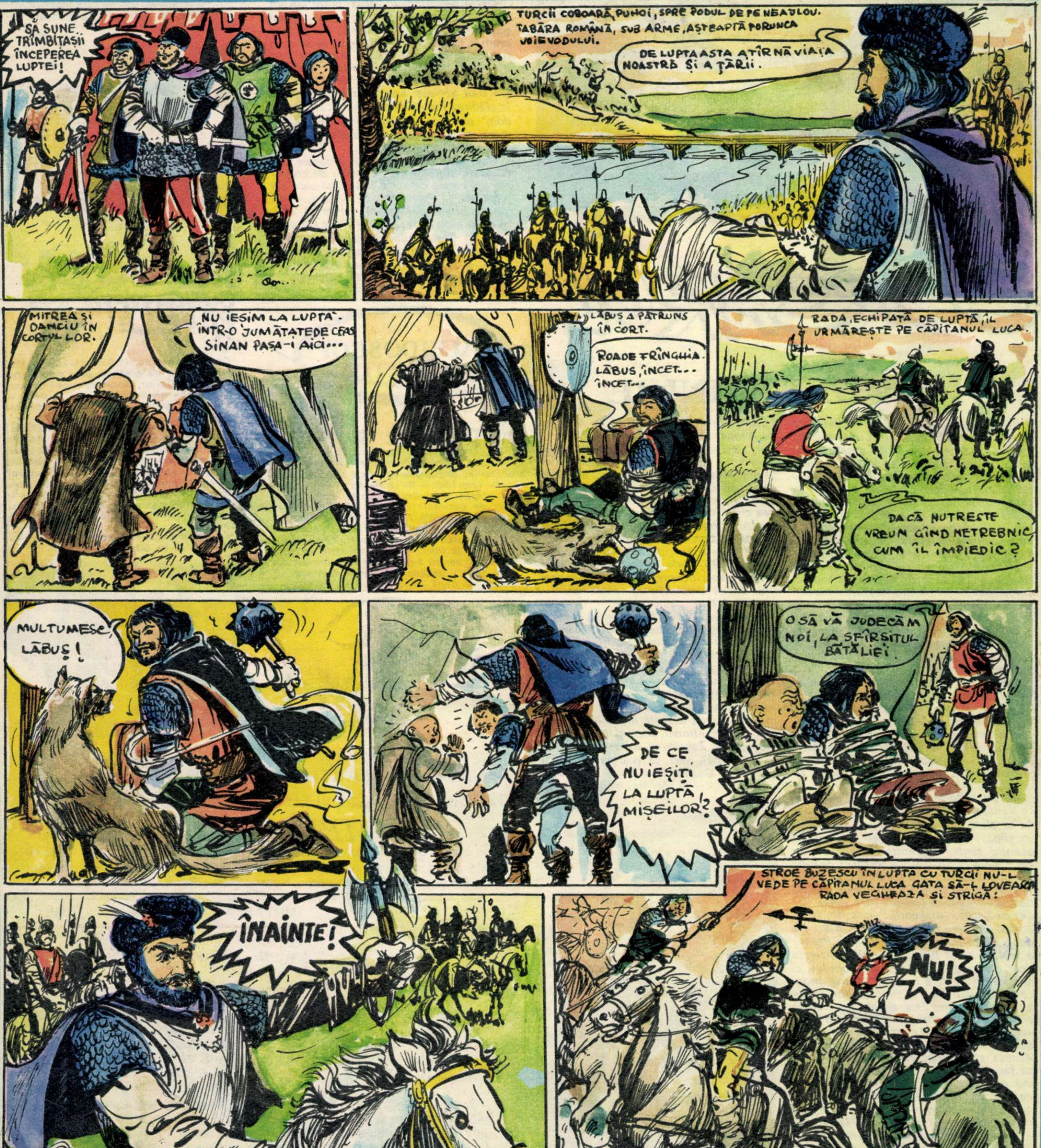
SĂ SUNE TRÎMBIȚAȘII ÎNCEPEREA LUPTEI!
TURCII COBOARĂ, PUHOI, SPRE PODUL DE PE NEAJLOV. TABĂRA ROMÂNĂ, SUB ARME, AȘTEAPTĂ PORUNCA VOIEVODULUI.
DE LUPTA ASTA ATÎRNĂ VIAȚA NOASTRĂ ȘI A ȚĂRII.
MITREA ȘI DANCIU ÎN CORTUL LOR.
NU IEȘIM LA LUPTĂ. ÎNTR-O JUMĂTATE DE CEAS SINAN PAȘA-I AICI...
LĂBUȘ A PĂTRUNS ÎN CORT.
ROADE FRÎNGHIA, LĂBUȘ, ÎNCET... ÎNCET...
RADA, ECHIPATĂ DE LUPTĂ, ÎL URMĂREȘTE PE CĂPITANUL LUCA.
DACĂ NUTREȘTE VREUN GÎND NETREBNIC, CUM ÎL ÎMPIEDIC?
MULȚUMESC, LĂBUȘ!
DE CE NU IEȘIȚI LA LUPTĂ, MIȘEILOR?
O SĂ VĂ JUDECĂM NOI, LA SFÎRȘITUL BĂTĂLIEI.
ÎNAINTE!
STROE BUZESCU ÎN LUPTA CU TURCII NU-L VEDE PE CĂPITANUL LUCA GATA SĂ-L LOVEASCĂ. RADA VEGHEAZĂ ȘI STRIGĂ:
NU!

Cutezătorii 51

Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administrația: Editura Scînteii; Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAȘ.

1 LEU

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R., de către factorii poștali și difuzorii de presă 41033